

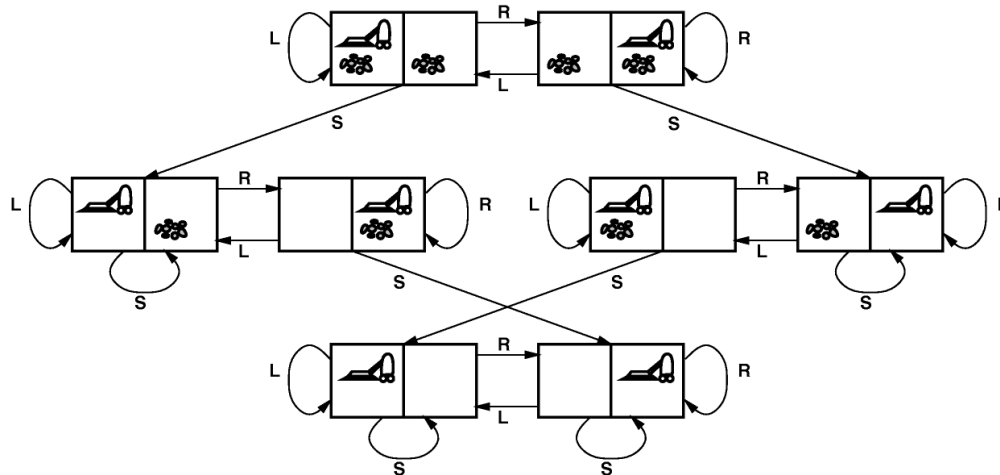
UMETNA INTELIGENCA

laboratorijske vaje: preiskovanje

PROSTOR STANJ

Prostor stanj je:

- formalizem za predstavljanje problemov
- v obliki grafa, pri čemer
 - vozlišča ustrezajo problemskim situacijam
 - povezave ustrezajo dovoljenim akcijam

PREDSTAVITEV PROBLEMA

Problem je definiran s:

- prostorom stanj
- začetnim stanjem (lahko več)
- končnim stanjem (lahko več)

Reševanje problema zahteva preiskovanje grafa:

- rešitev problema je pot od začetnega do končnega stanja
- optimizacijske probleme predstavimo tako, da povezavam v grafu dodamo cene
- cena rešitve je vsota vseh povezav vzdolž rešitvene poti

NEINFORMIRANO PREISKOVANJE

Osnovni strategiji za sistematično preiskovanje prostora stanj:

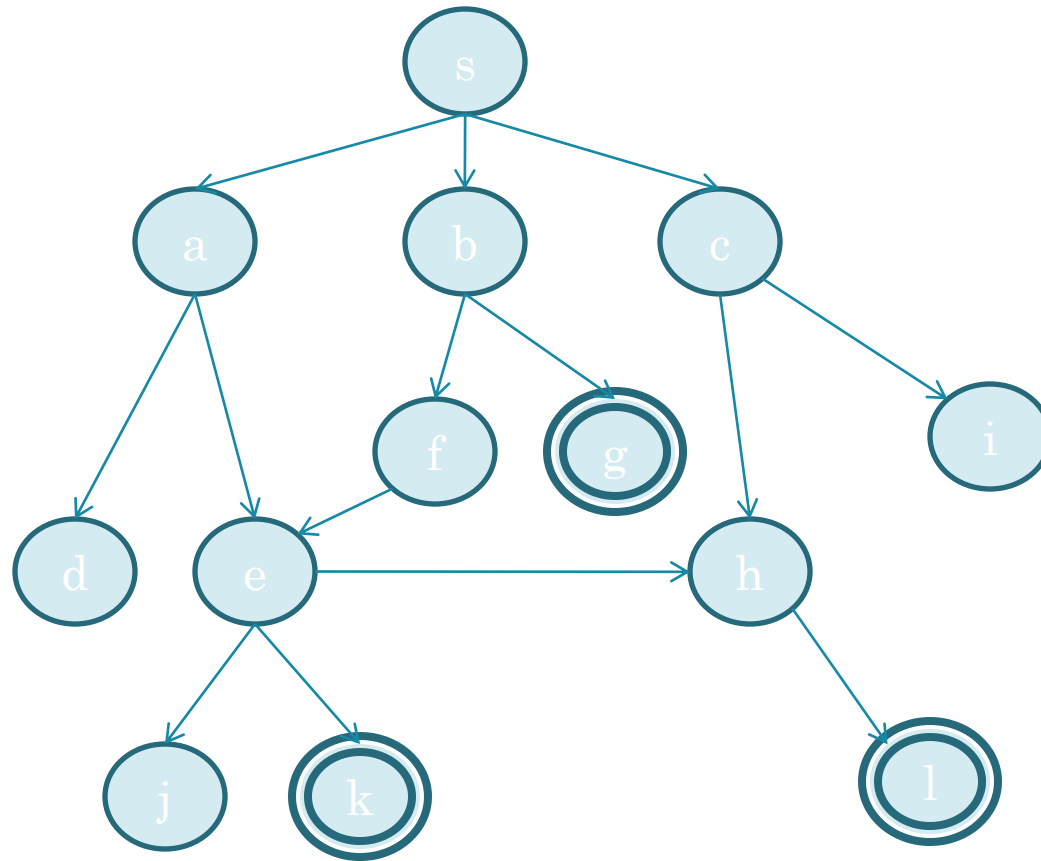
- iskanje v globino
 - med alternativami izbere tisto, ki je najdlje od začetnega stanja
 - najbolj prilega rekurzivnemu stilu programiranja
 - nevarnost zankanja
 - ni nujno, da najprej najde najkrajšo pot
 - časovna zahtevnost reda $O(b^m)$, prostorska zahtevnost reda $O(bm)$
- iskanje v širino
 - med alternativami izbere tisto najbližjo začetnemu stanju
 - vedno najprej najde najkrajšo pot
 - moramo voditi množico poti-kandidatov
 - časovna zahtevnost reda $O(b^{d+1})$, prostorska zahtevnost reda $O(b^{d+1})$

b – faktor vejanja grafa

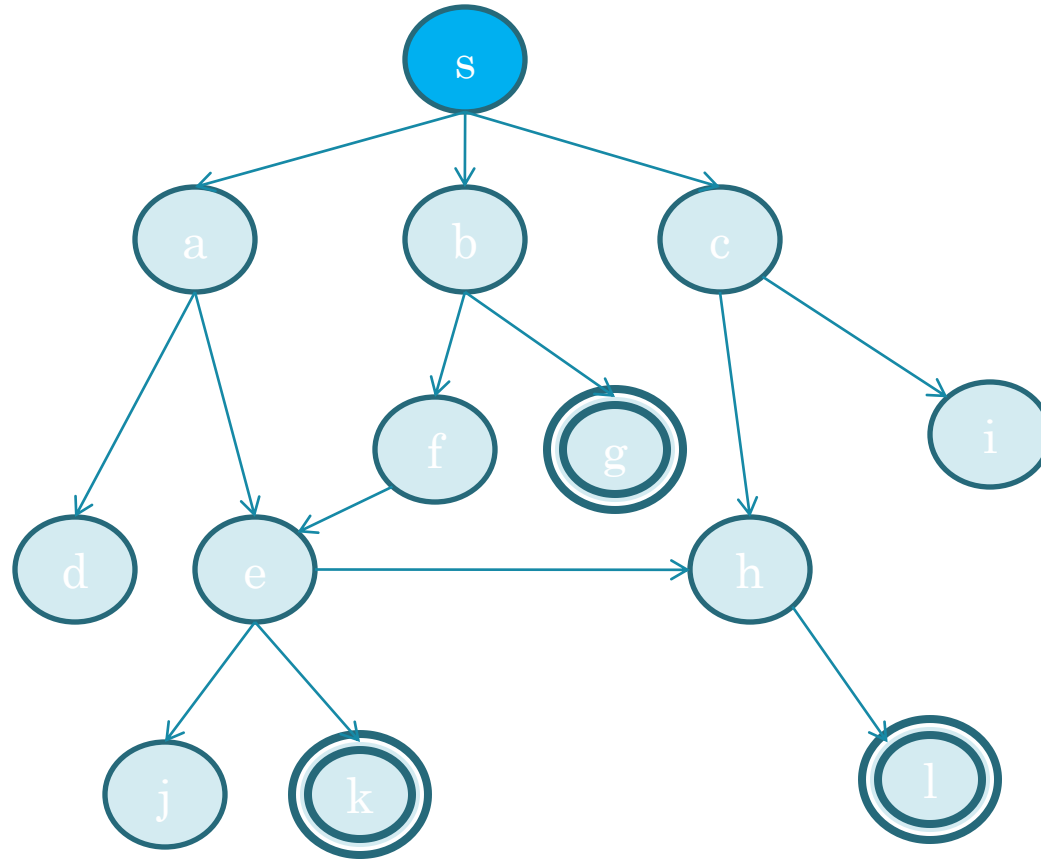
d – globina najbližjega končnega stanja

m – maksimalna globina prostora stanj

PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (1/9)

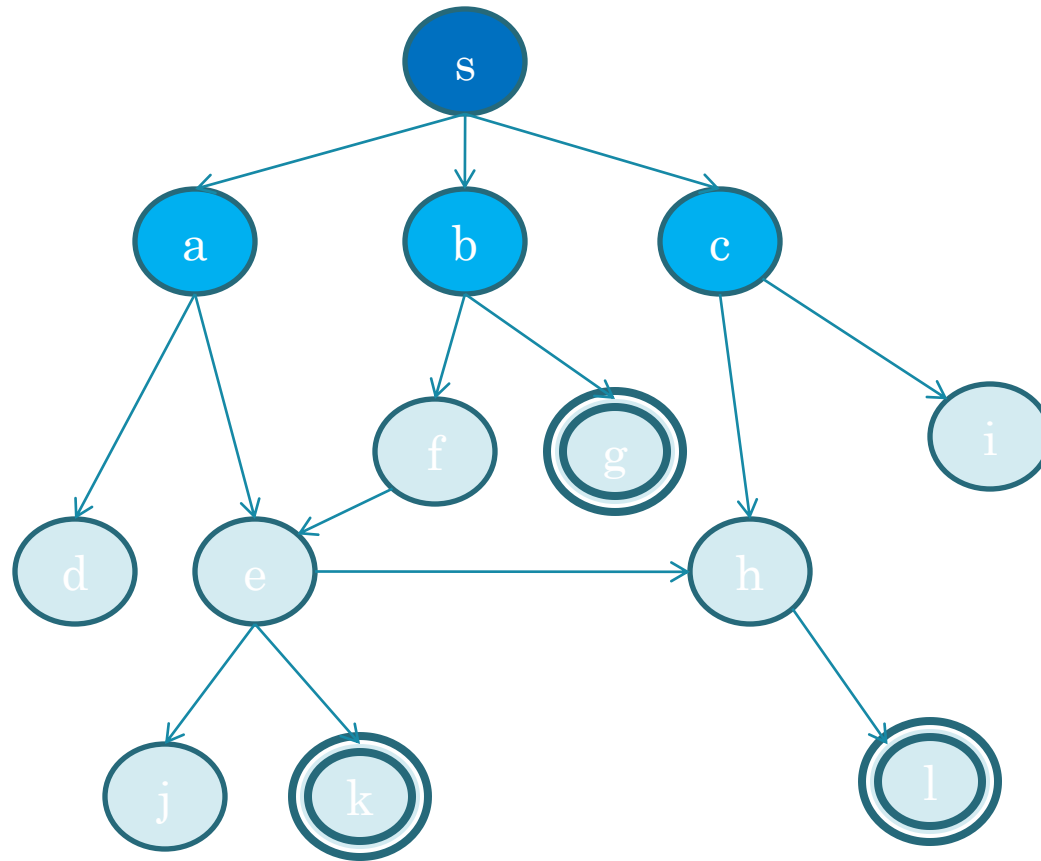

PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (2/9)

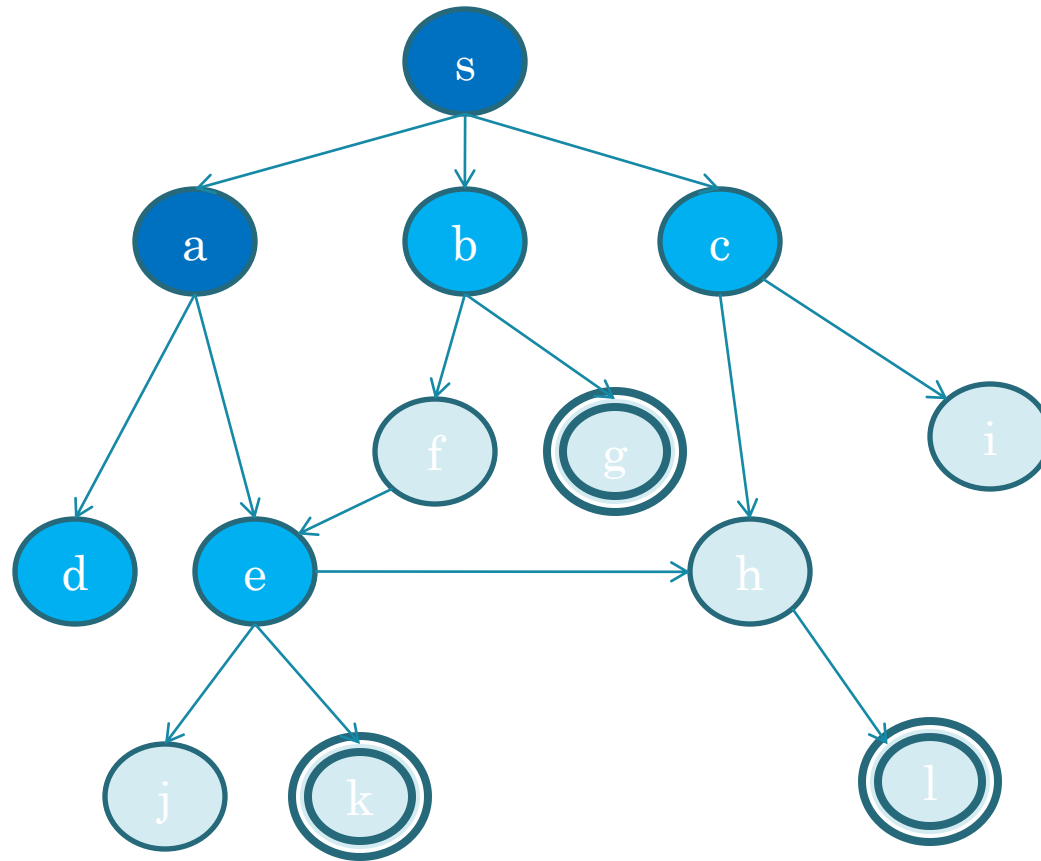
Open list: s ← po vrsti obdelujemo

PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (3/9)

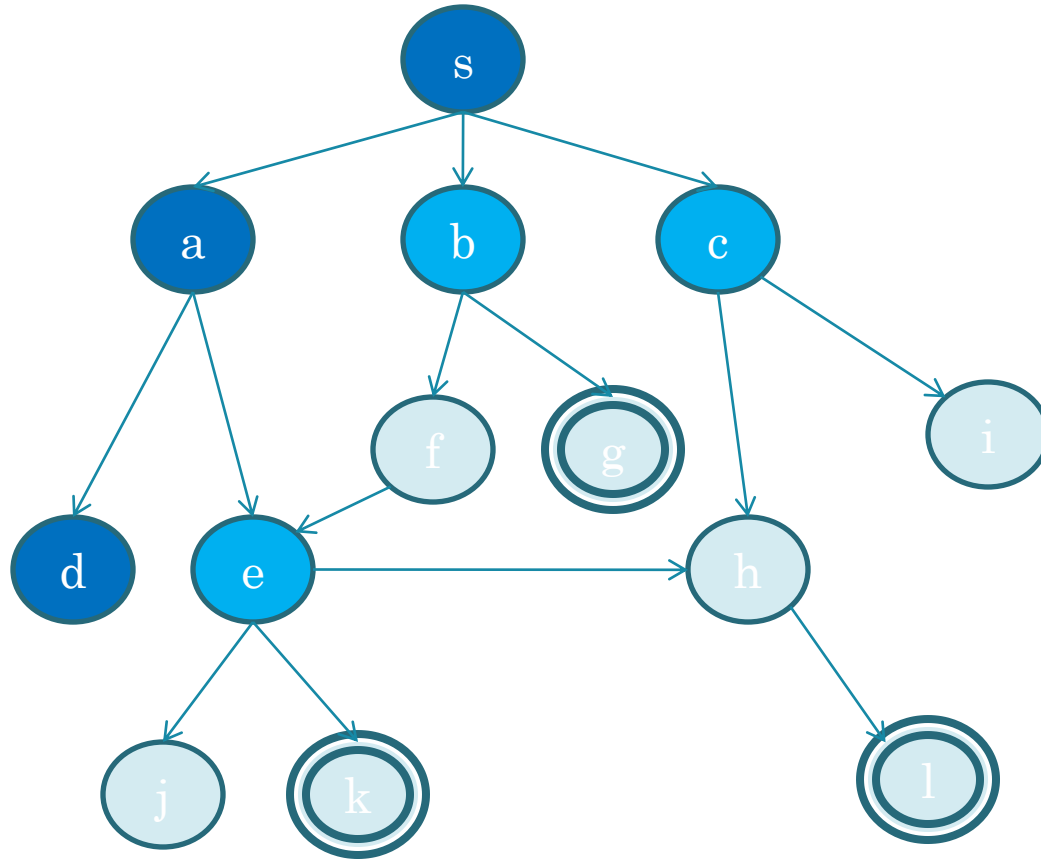
Open list: a, b, c ← obdelano vozlišče odstranimo in dodamo njegove naslednike

PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (4/9)

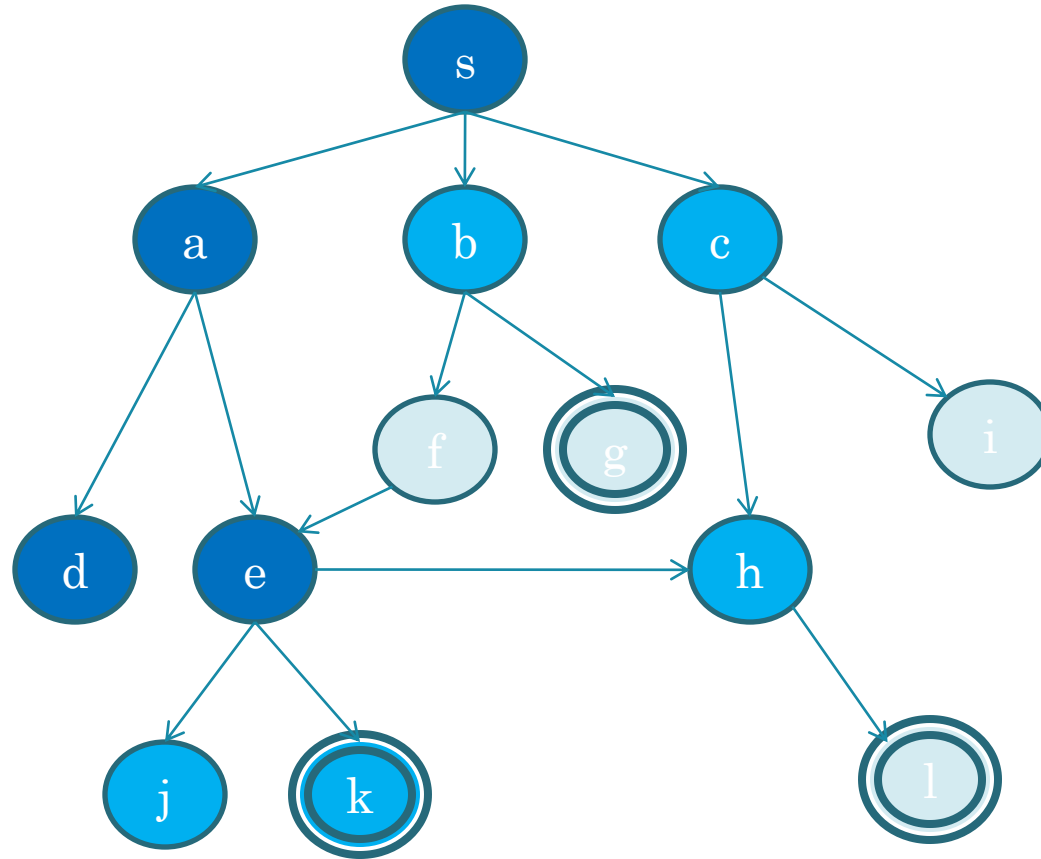
Open list: d, e, b, c naslednike vozlišča 'a' smo dodali na **začetek** vrste

PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (5/9)

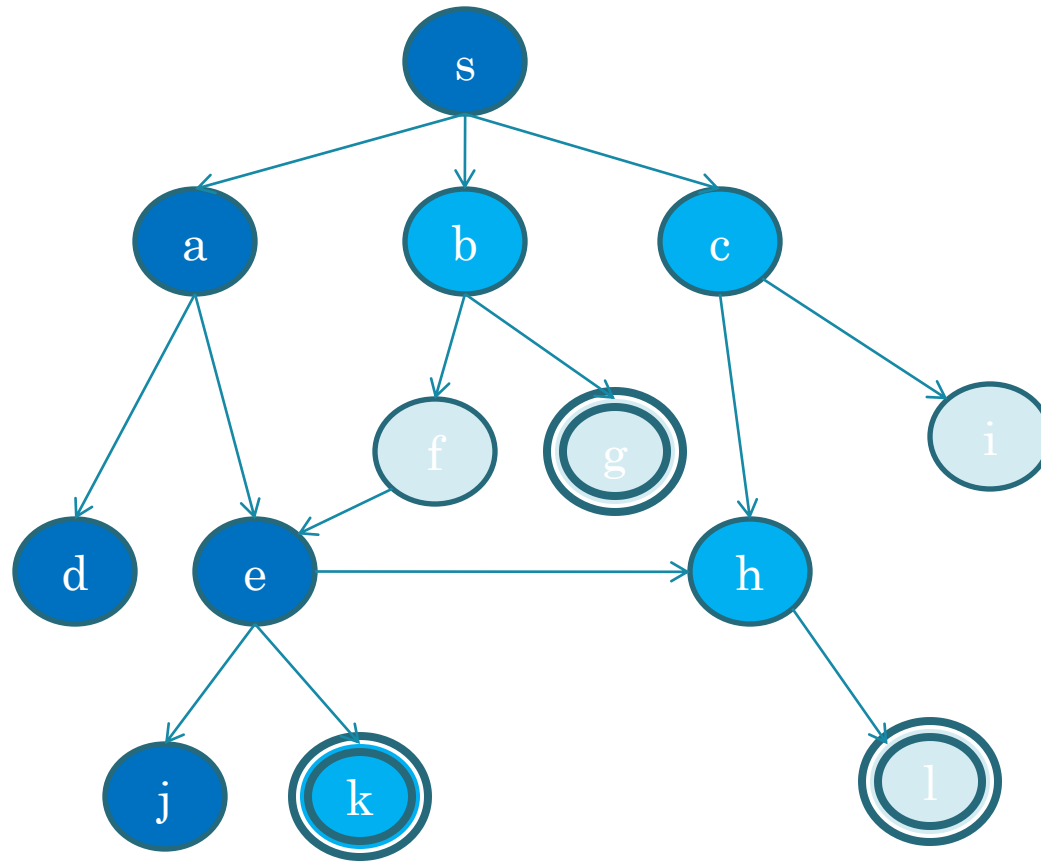
Open list: e, b, c

PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (6/9)

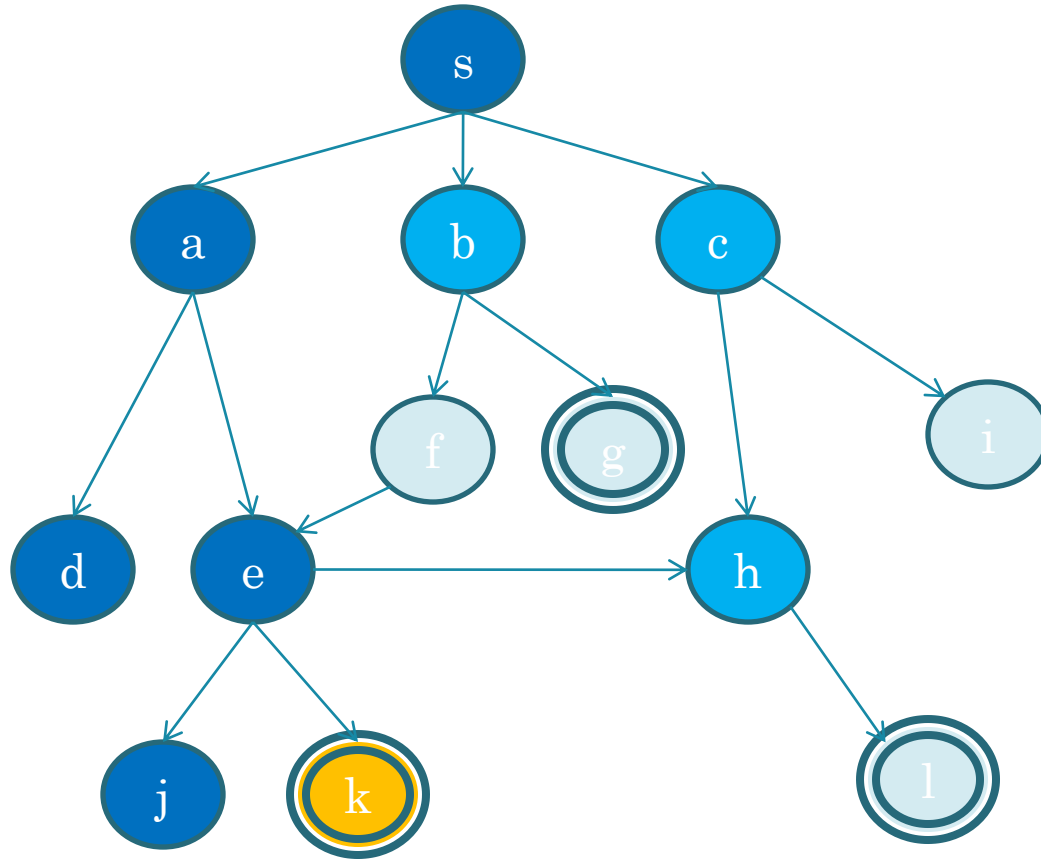
Open list: j, k, h, b, c

PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (7/9)

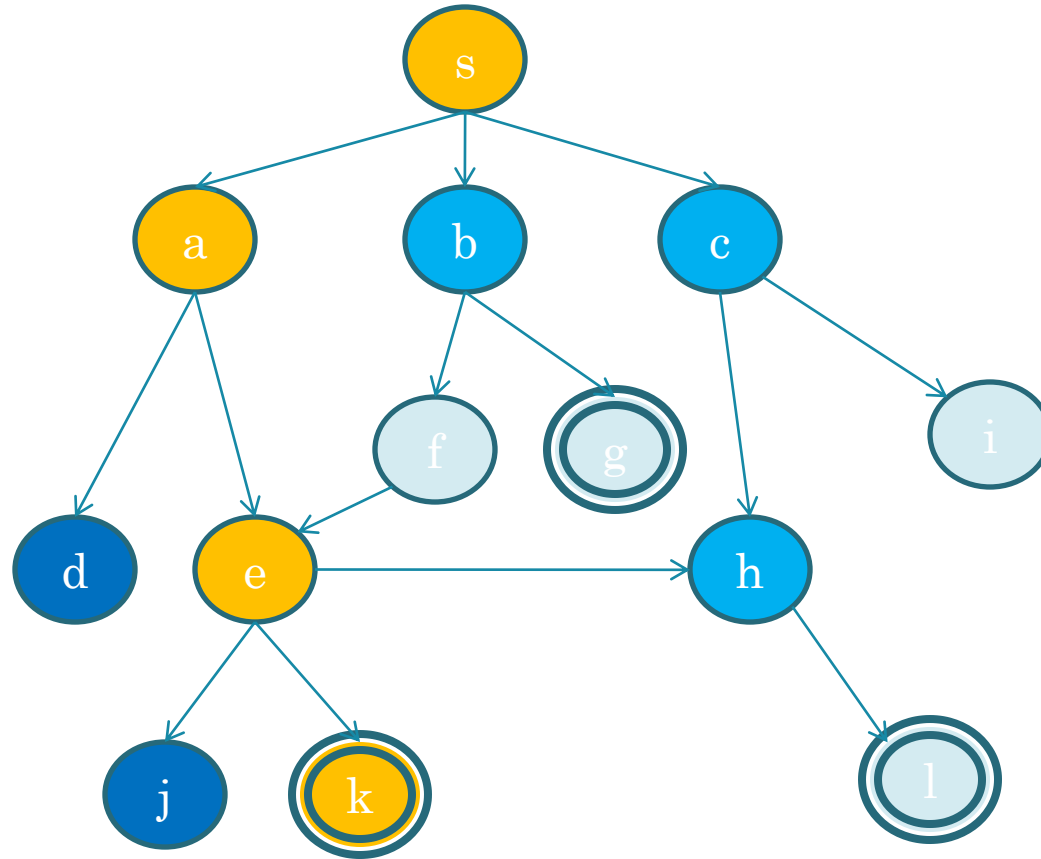
Open list: k, h, b, c

PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (8/9)

Open list: h, b, c

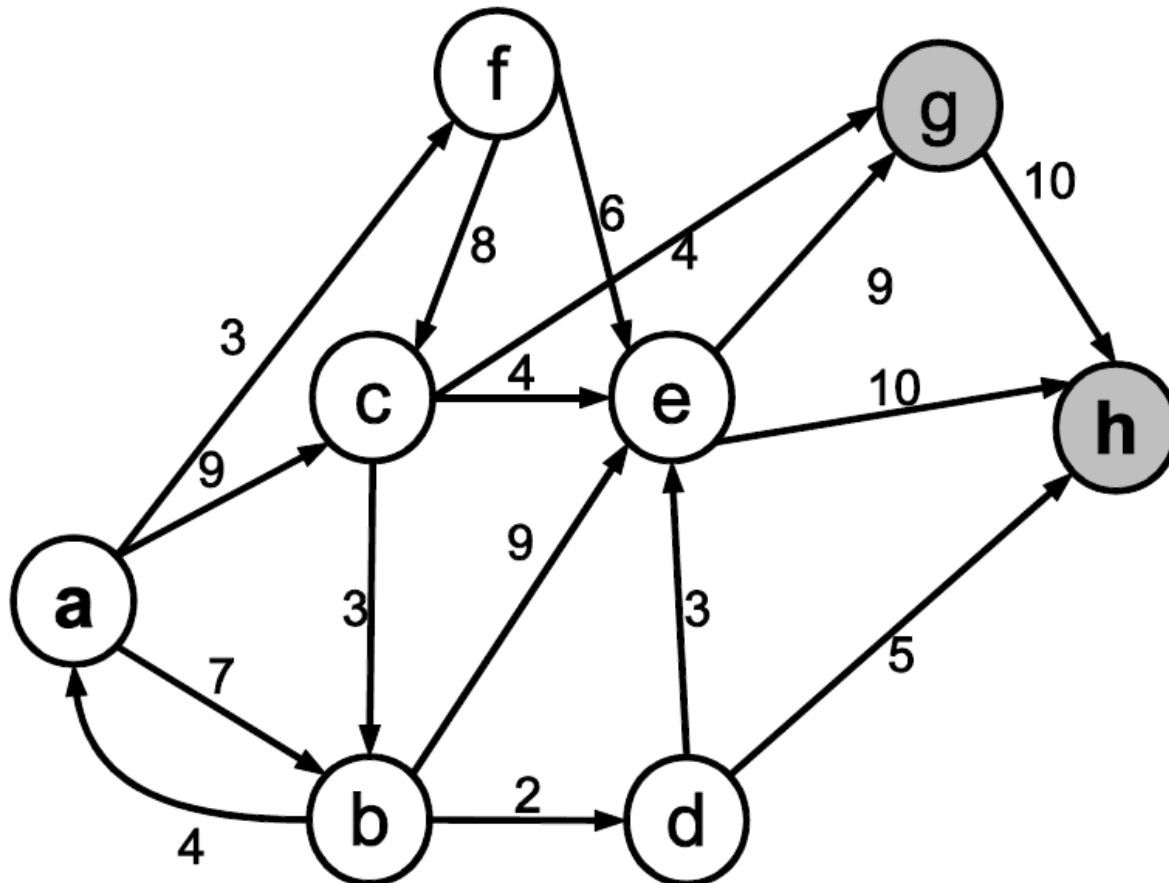
PRIMER - ISKANJE V GLOBINO (9/9)

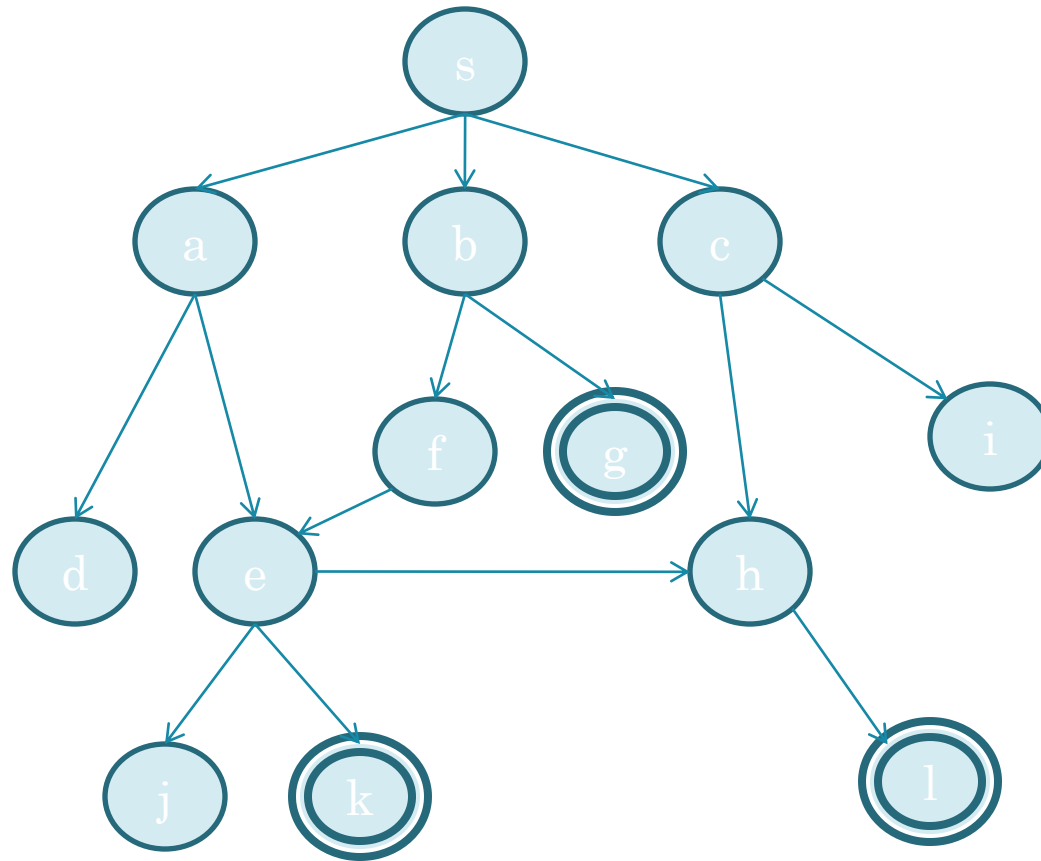
Rešitev: s, a, e, k

SAMOSTOJNO DELO

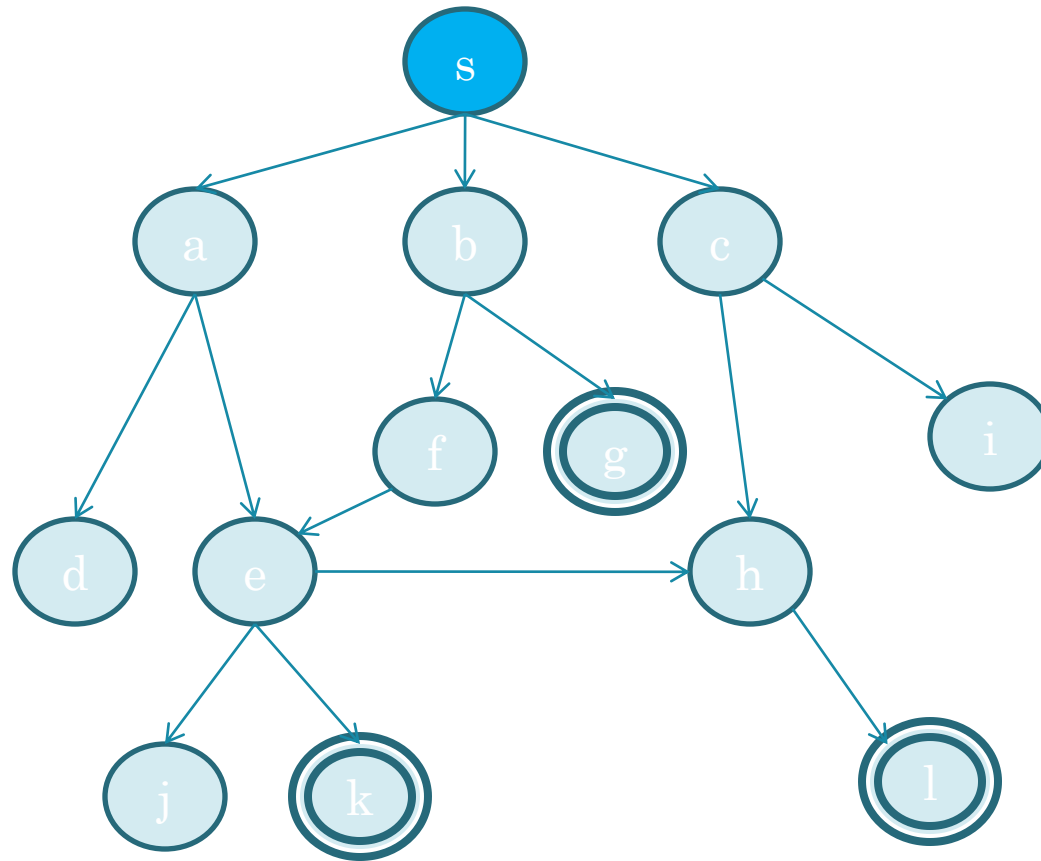
Za spodnji graf z začetnim vozliščem *a* in s končnima vozliščema *g* in *h* določi zaporedje razvijanja vozlišč, če uporabljamo preiskovanje v globino.

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (1/11)

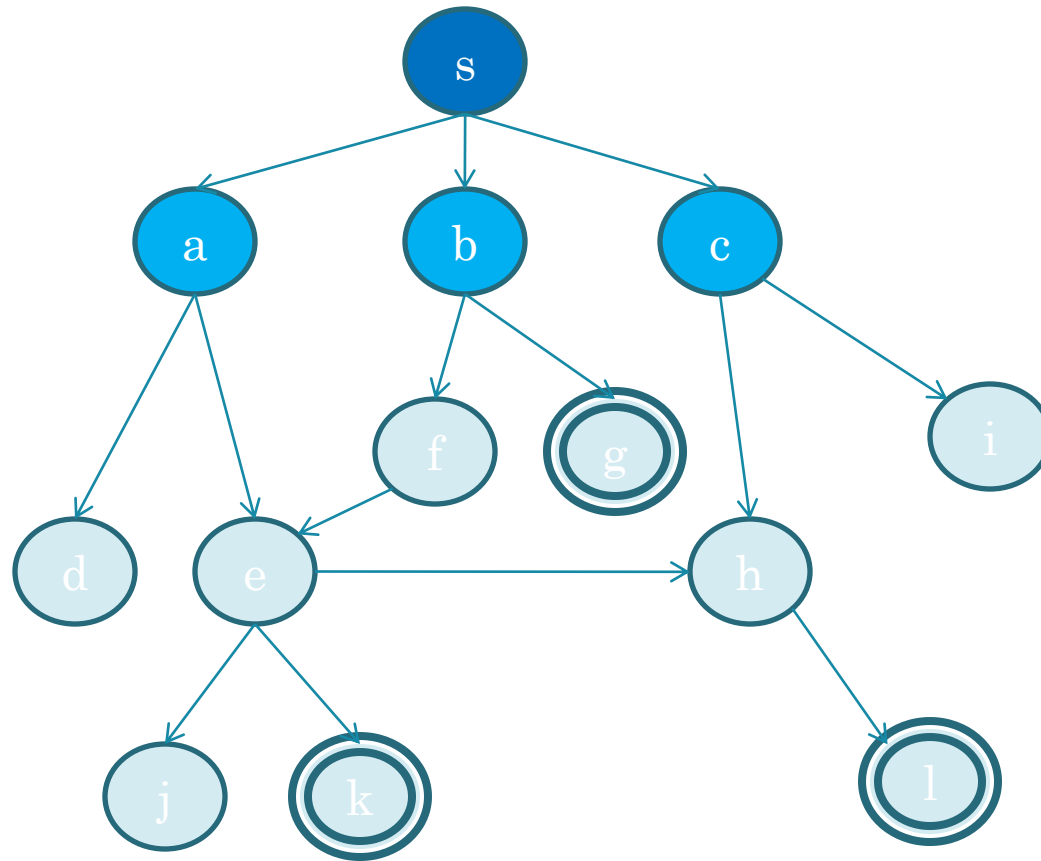

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (2/11)

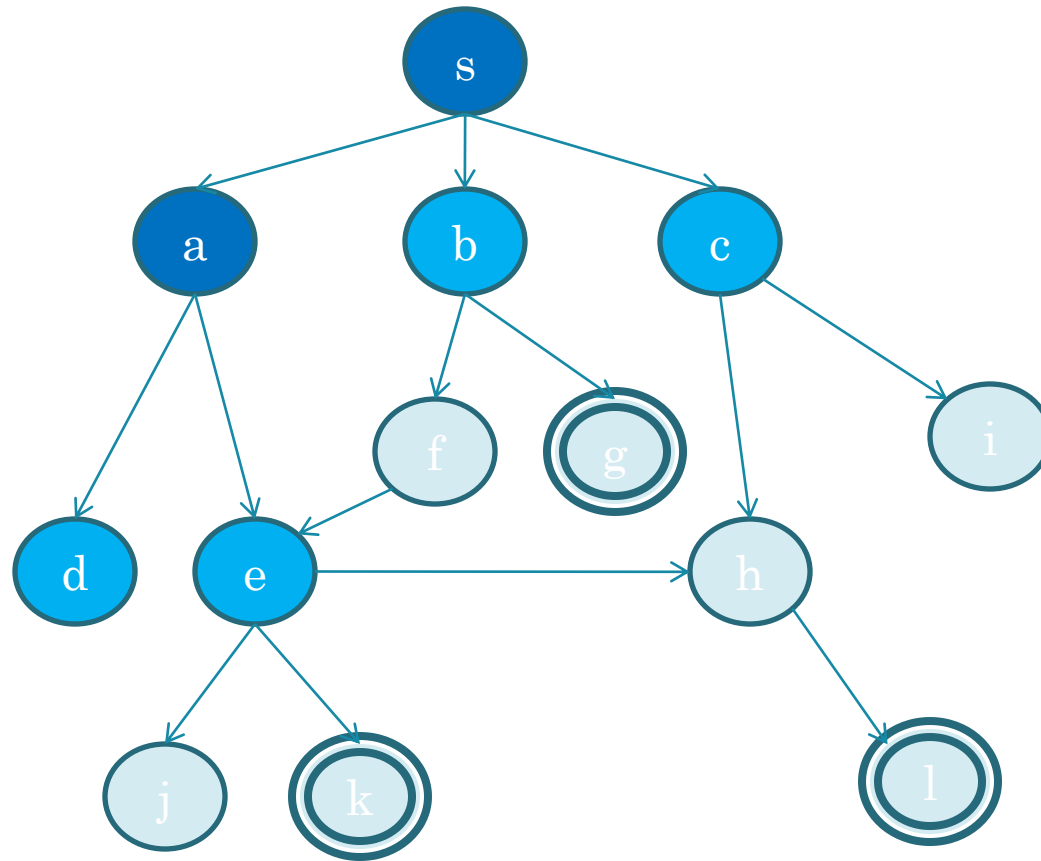
Open list: s

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (3/11)

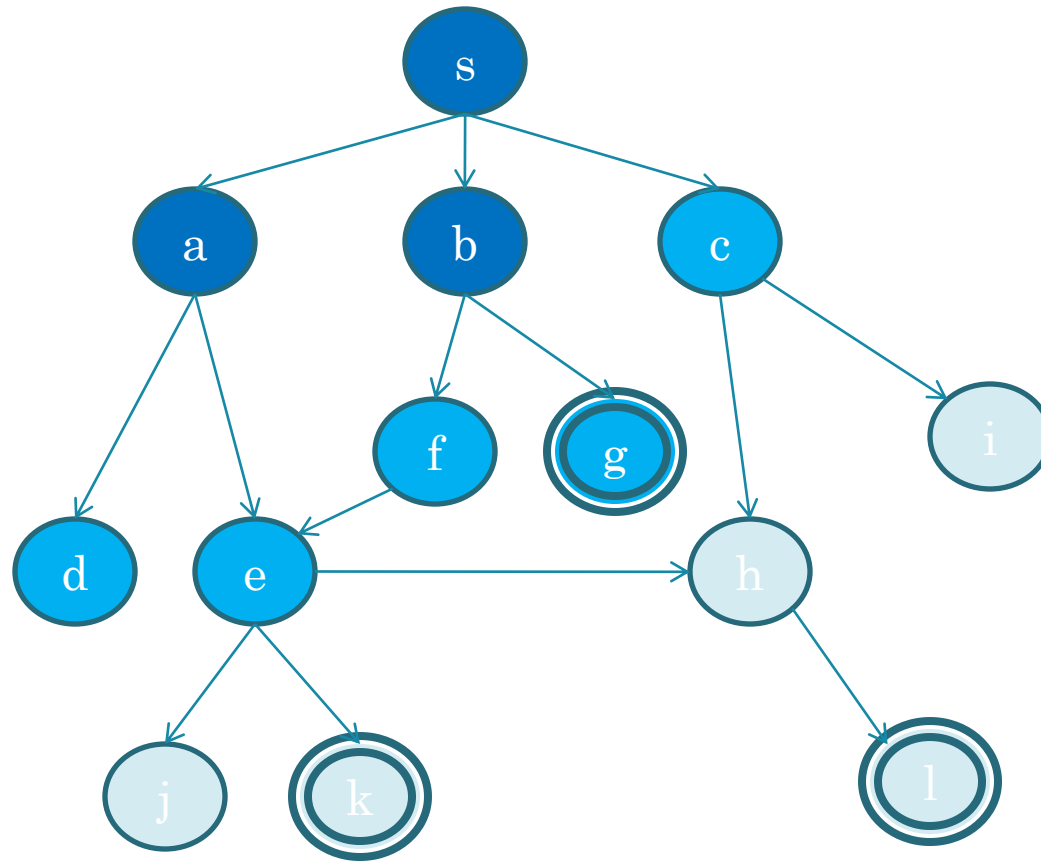
Open list: a, b, c

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (4/11)

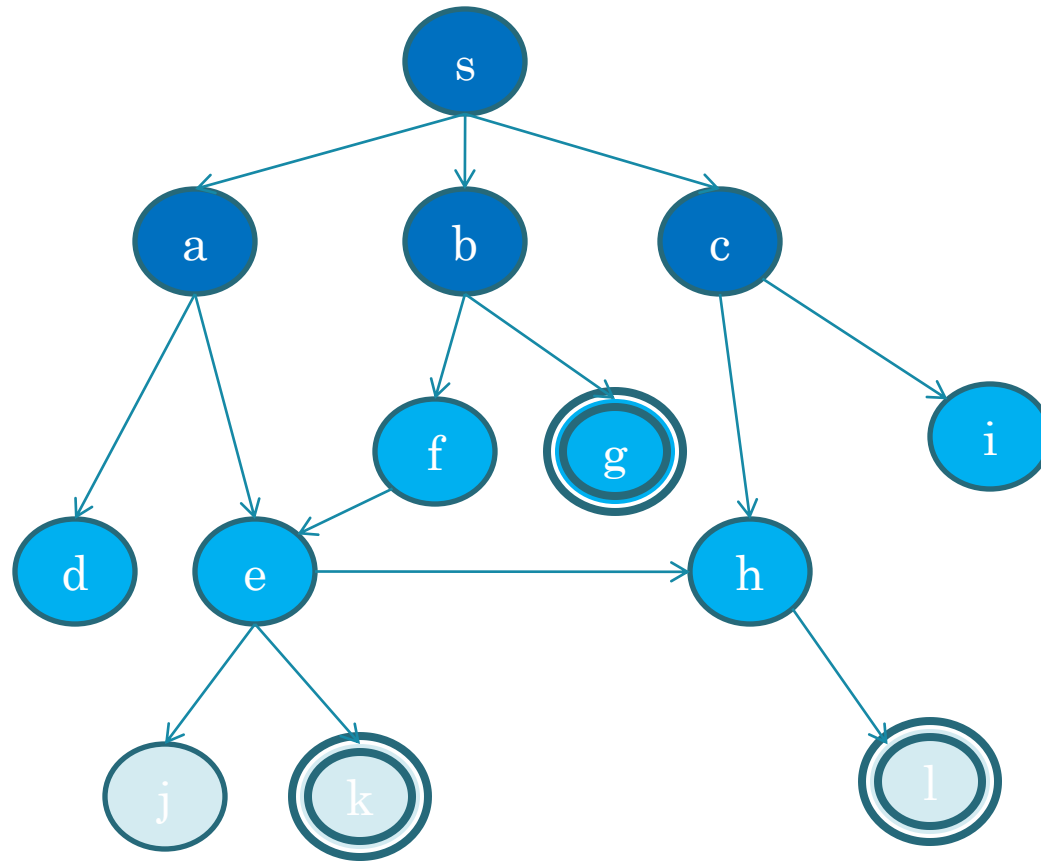
Open list: b, c, d, e naslednike vozlišča 'a' smo dodali na **konec** vrste

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (5/11)

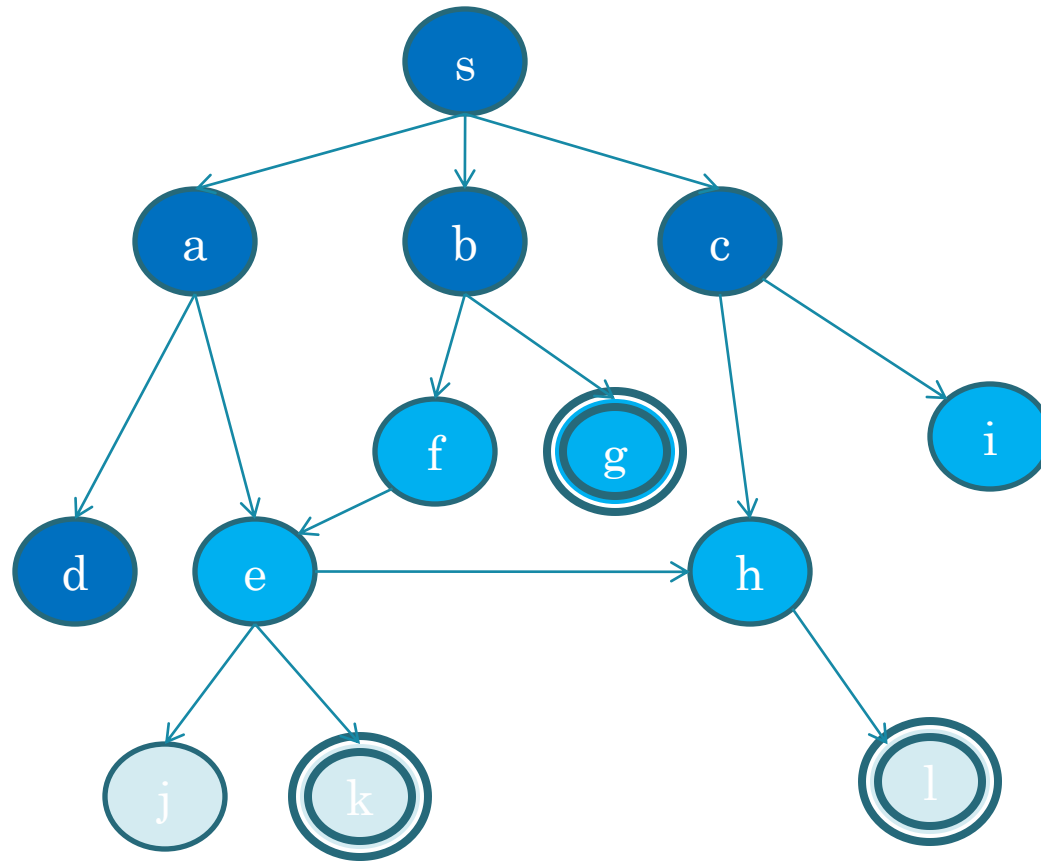
Open list: c, d, e, f, g

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (6/11)

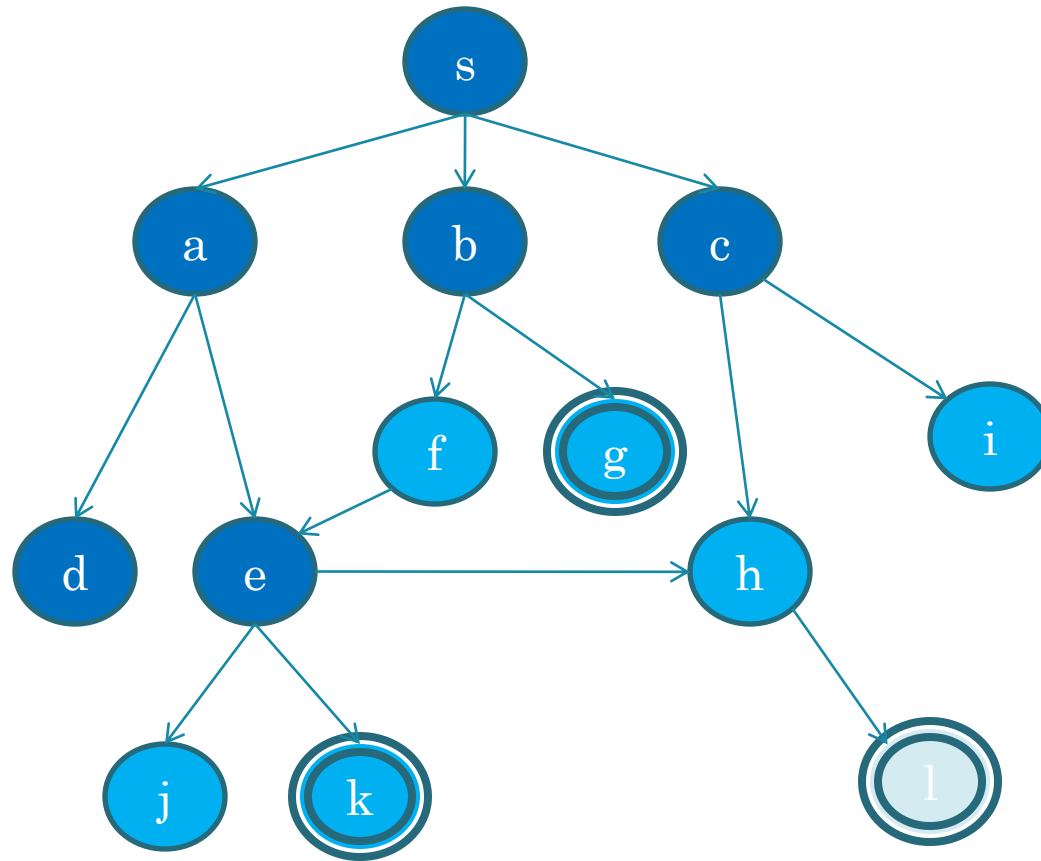
Open list: d, e, f, g, h, i

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (7/11)

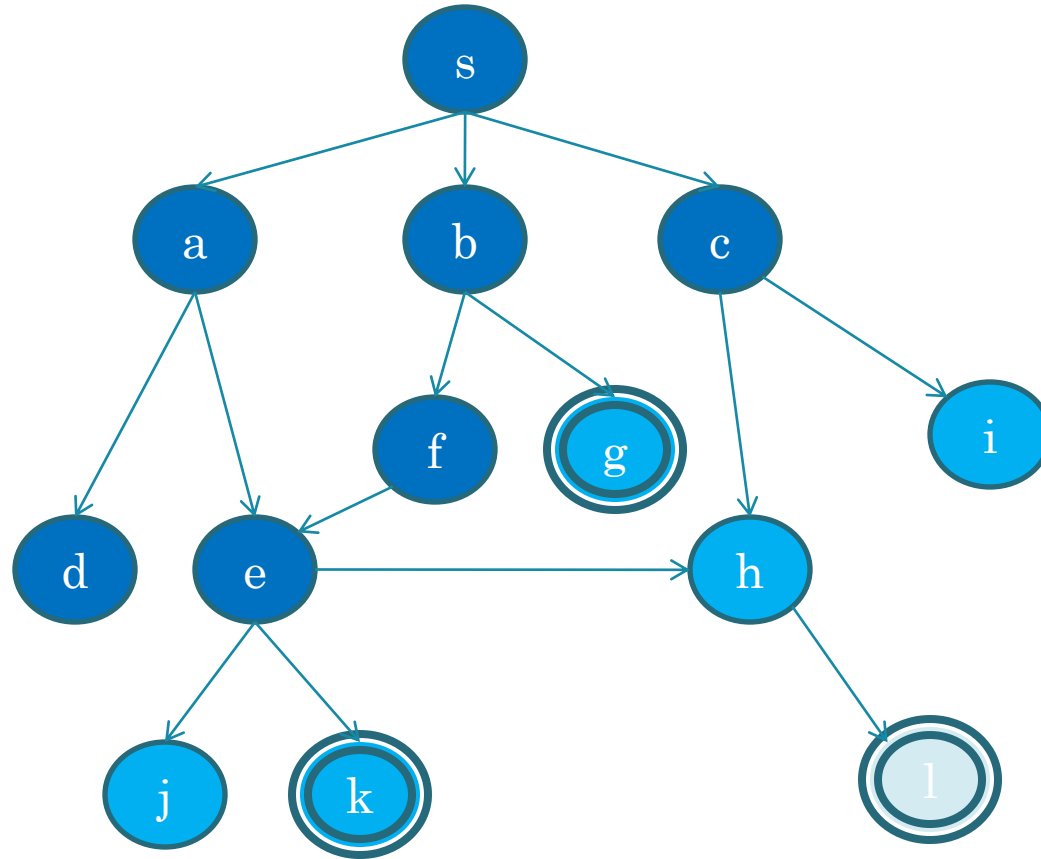
Open list: e, f, g, h, i

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (8/11)

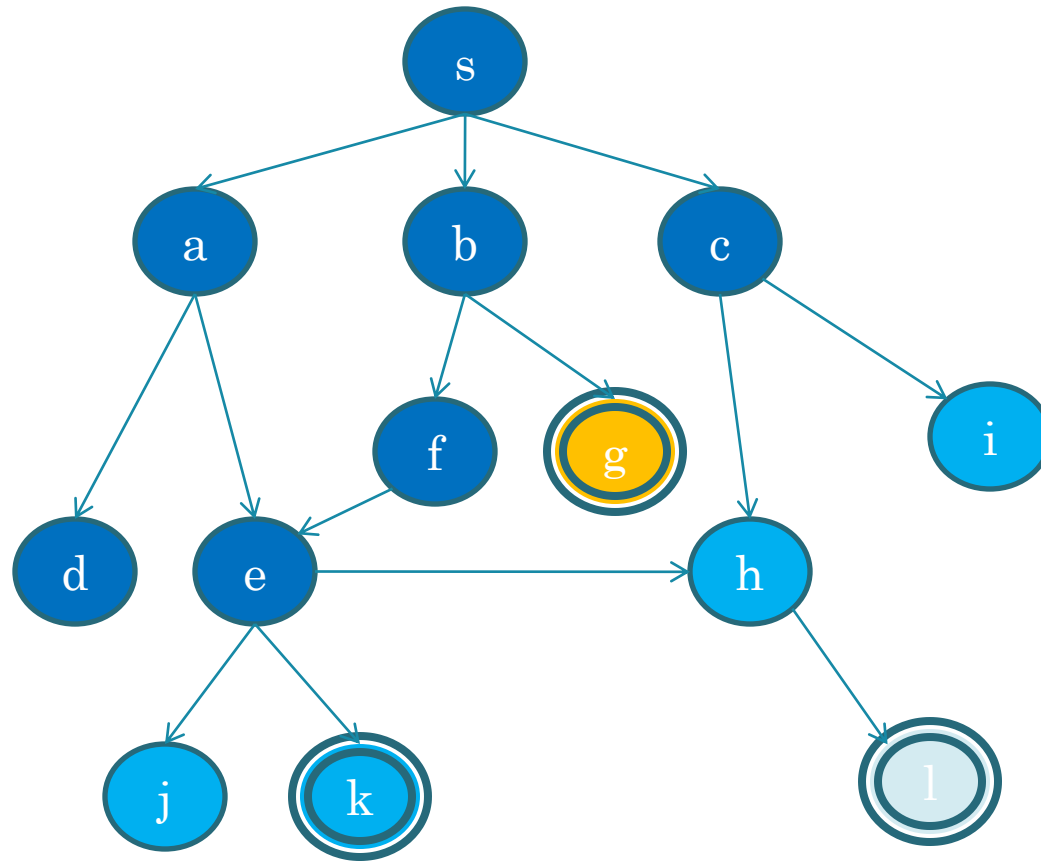
Open list: f, g, h, i, j, k, h

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (9/11)

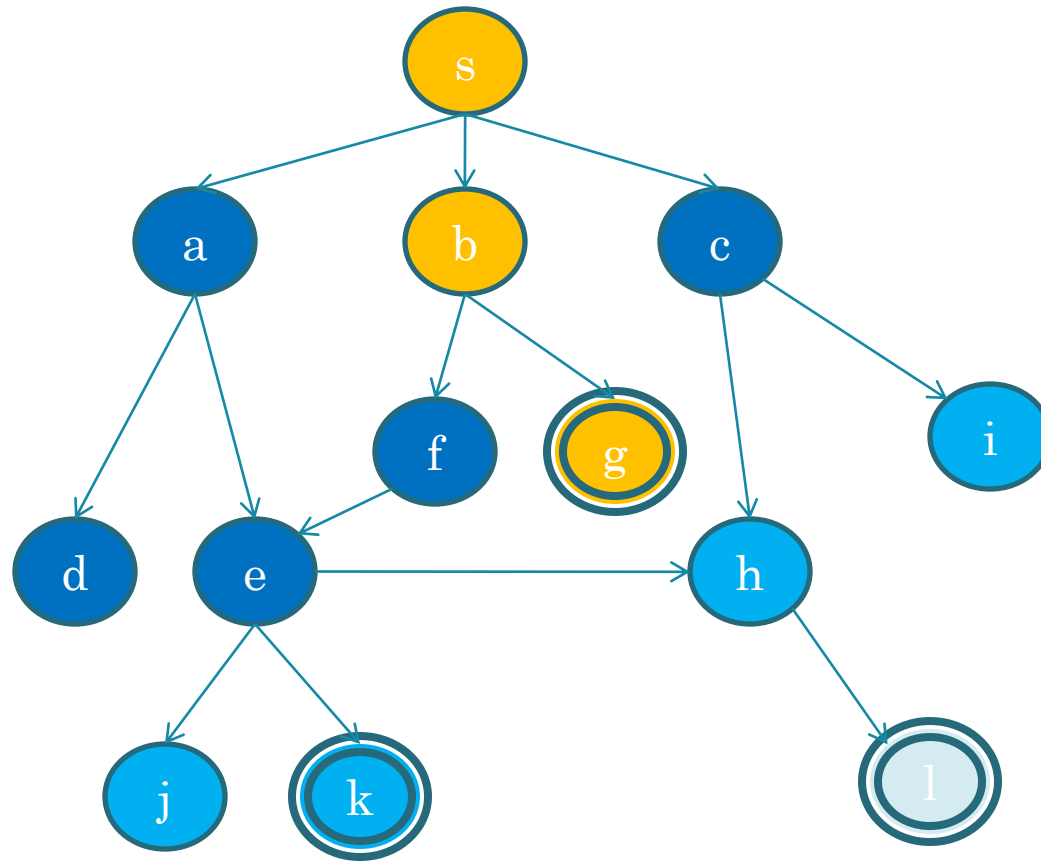
Open list: g, h, i, j, k, h, e

PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (10/11)

Open list: h, i, j, k, h, e

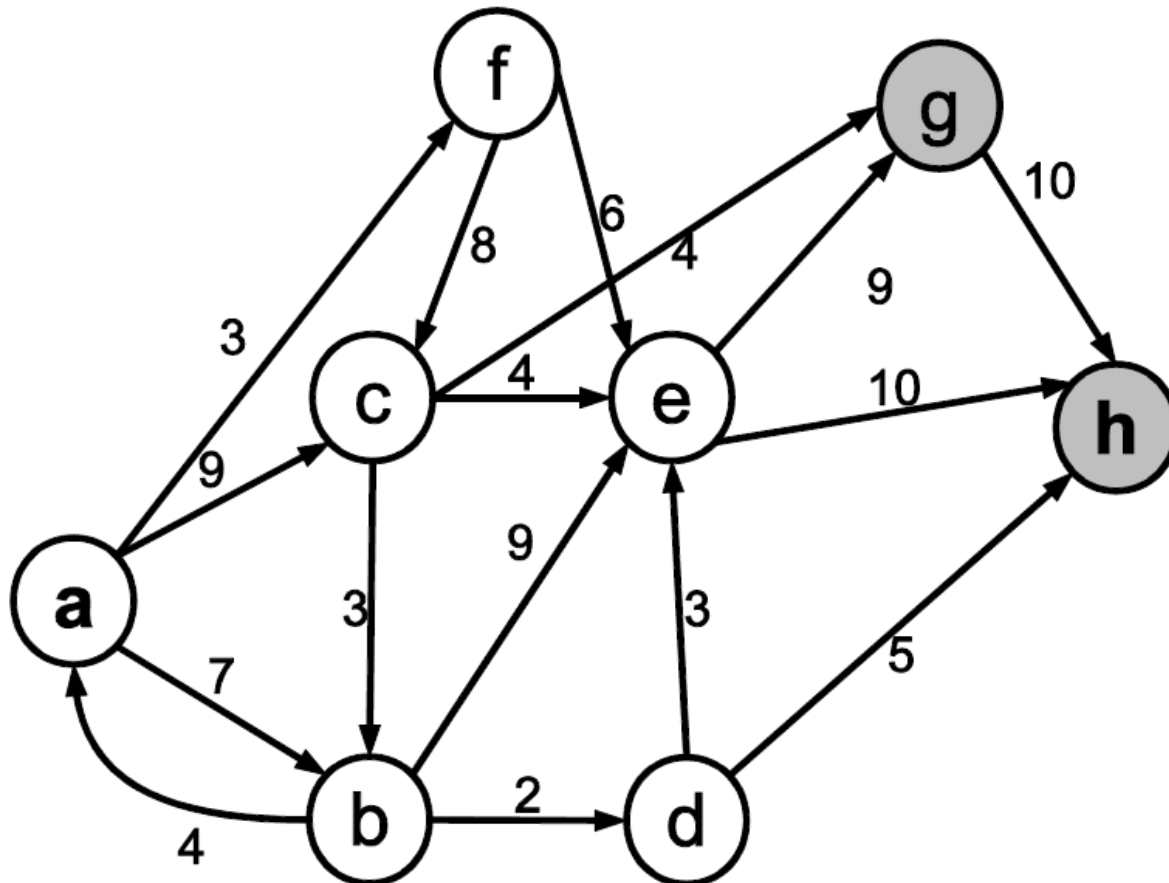
PRIMER - ISKANJE V ŠIRINO (11/11)

Rešitev: s, b, g

SAMOSTOJNO DELO

Za spodnji graf z začetnim vozliščem a in s končnima vozliščema g in h določi zaporedje razvijanja vozlišč, če uporabljamo preiskovanje v širino.

NEINFORMIRANO PREISKOVANJE

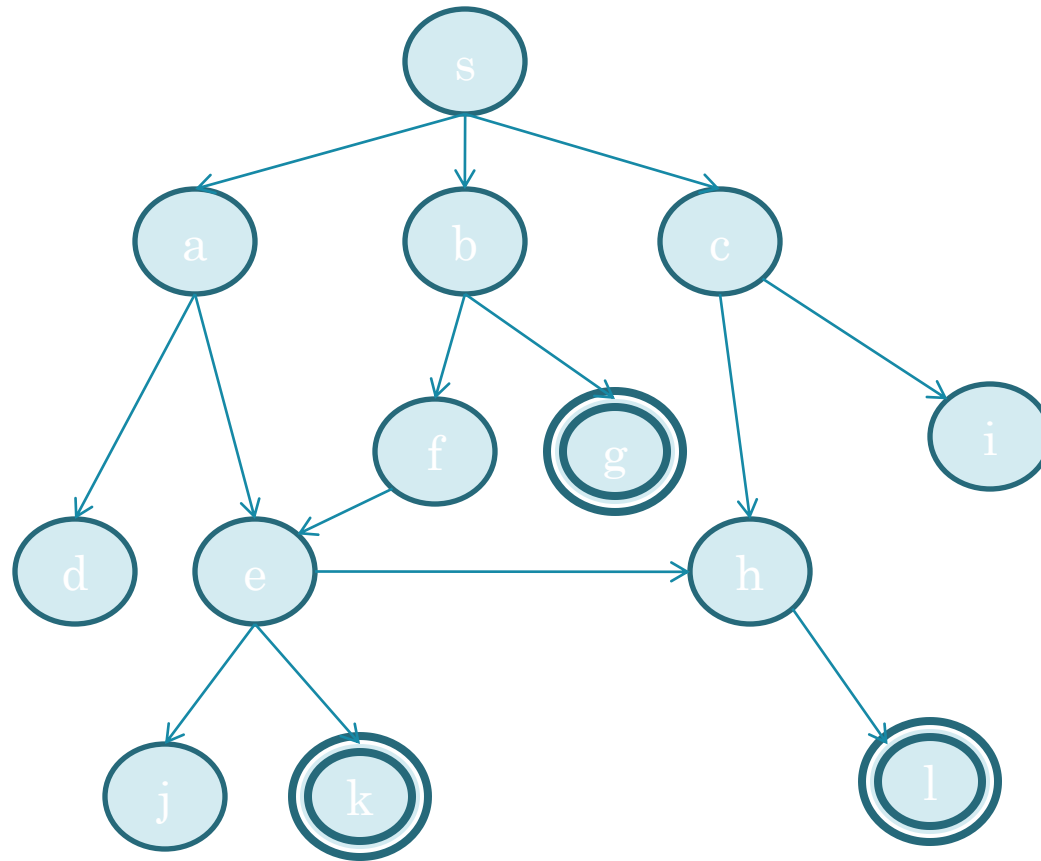
Iterativno poglabljanje

- iskanje v globino z omejeno globino, ki jo iterativno podaljšujemo
 - kombinira prednosti iskanja v globino in iskanja v širino
 - pomnilniško manj zahtevno
 - vedno najprej najde najkrajšo pot
 - časovna zahtevnost reda $O(b^d)$, prostorska zahtevnost reda $O(bd)$

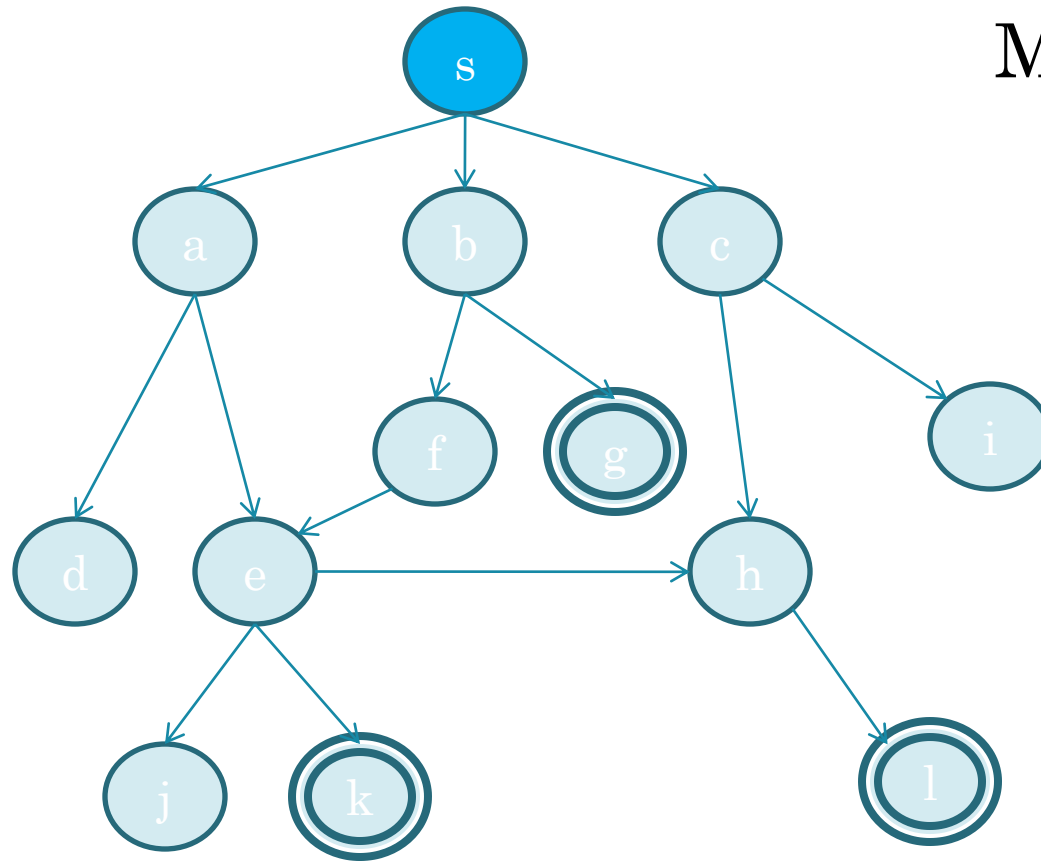
b – faktor vejania grafa

d – globina najbližjega končnega stanja

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (1/17)

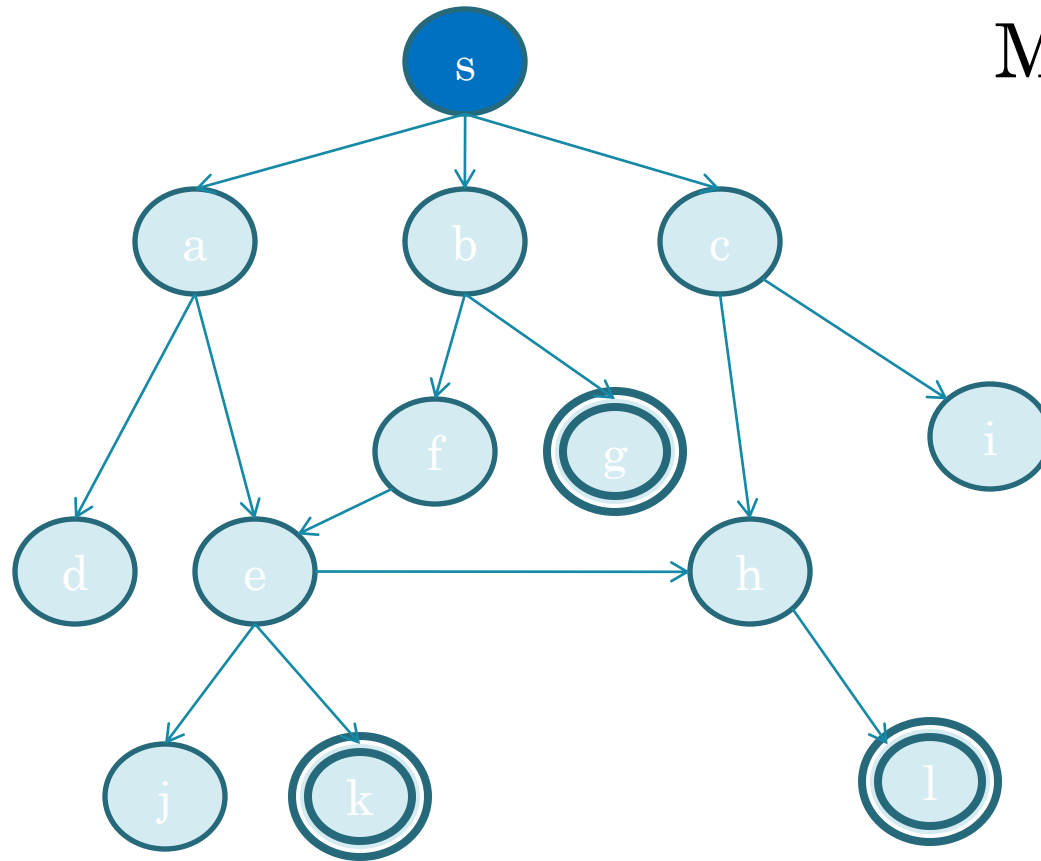

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (2/17)

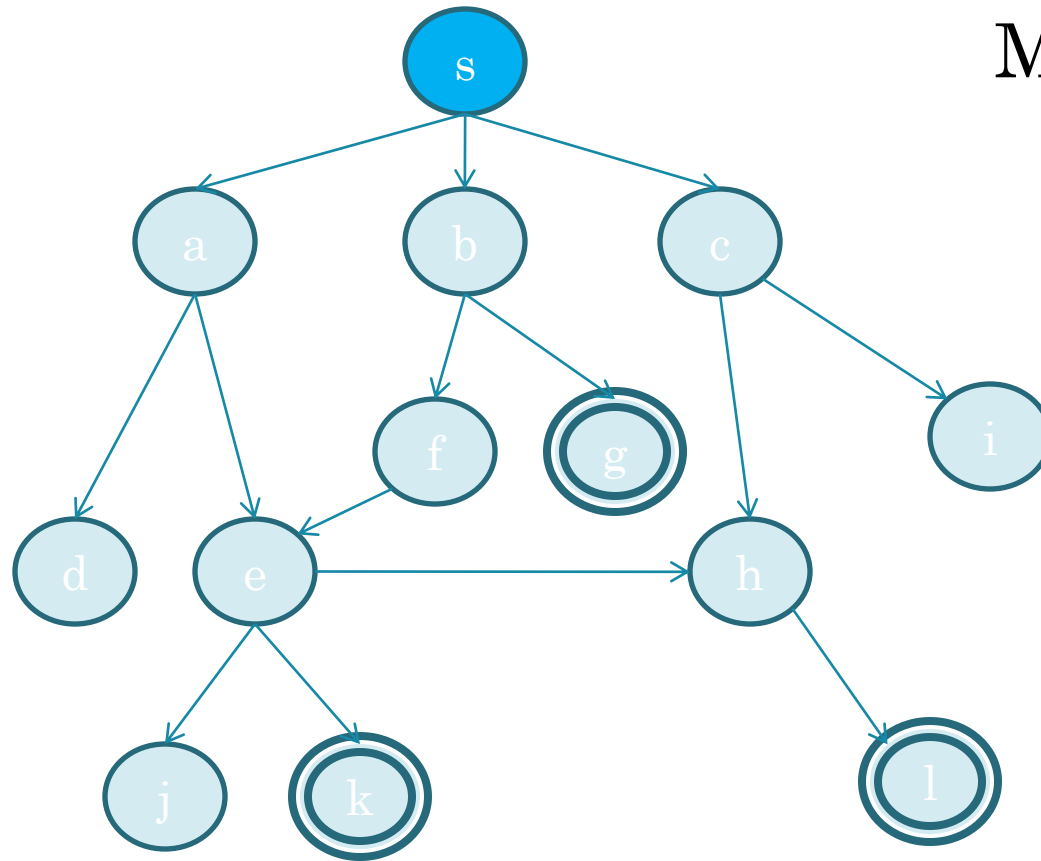

Meja 0

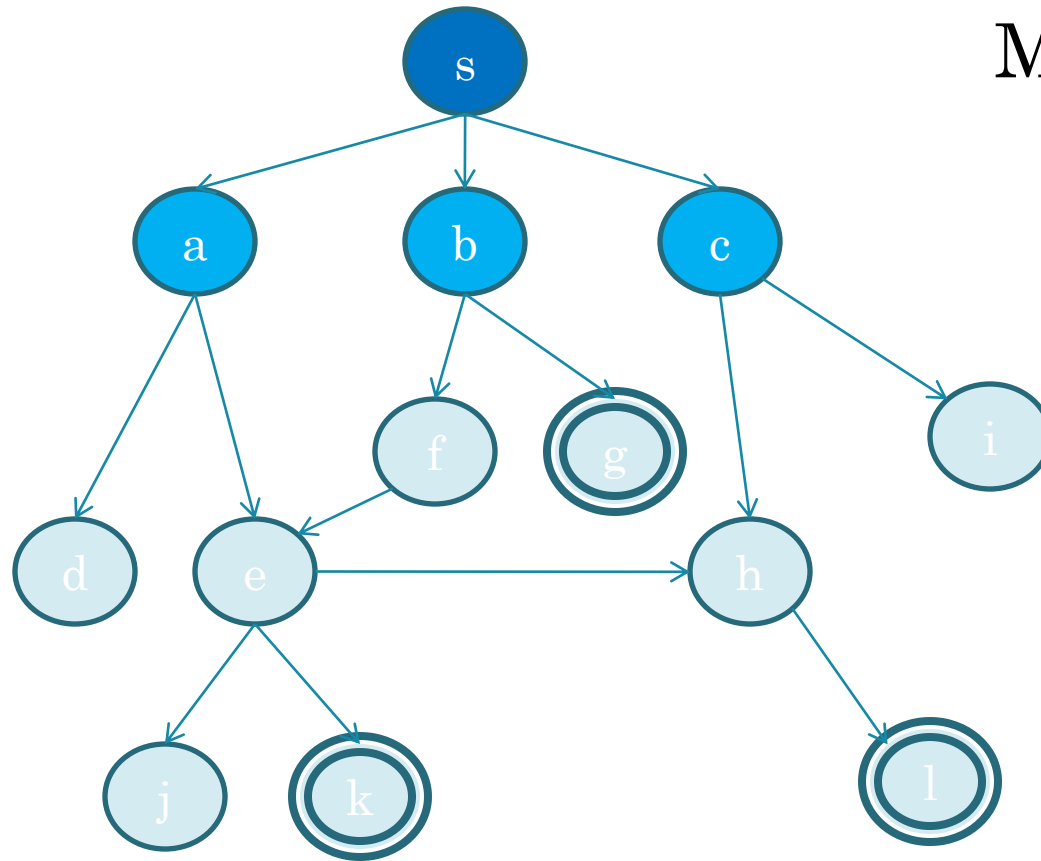
PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (3/17)

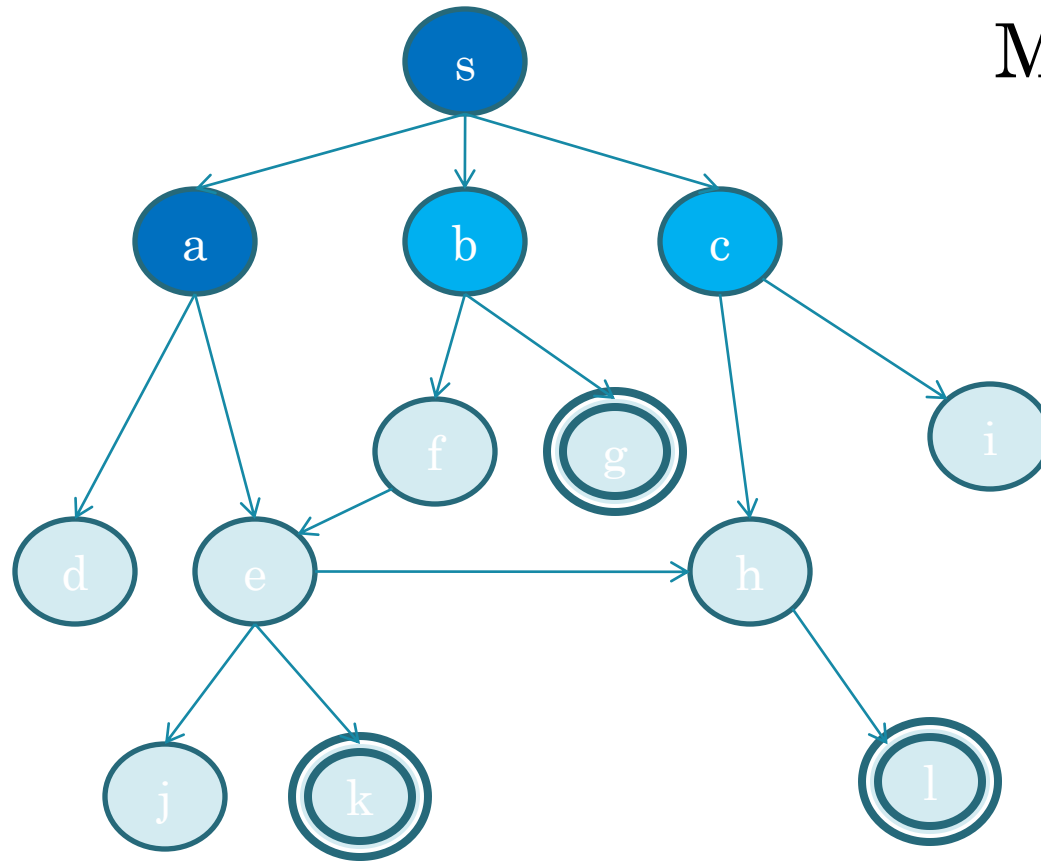
PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (4/17)

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (5/17)

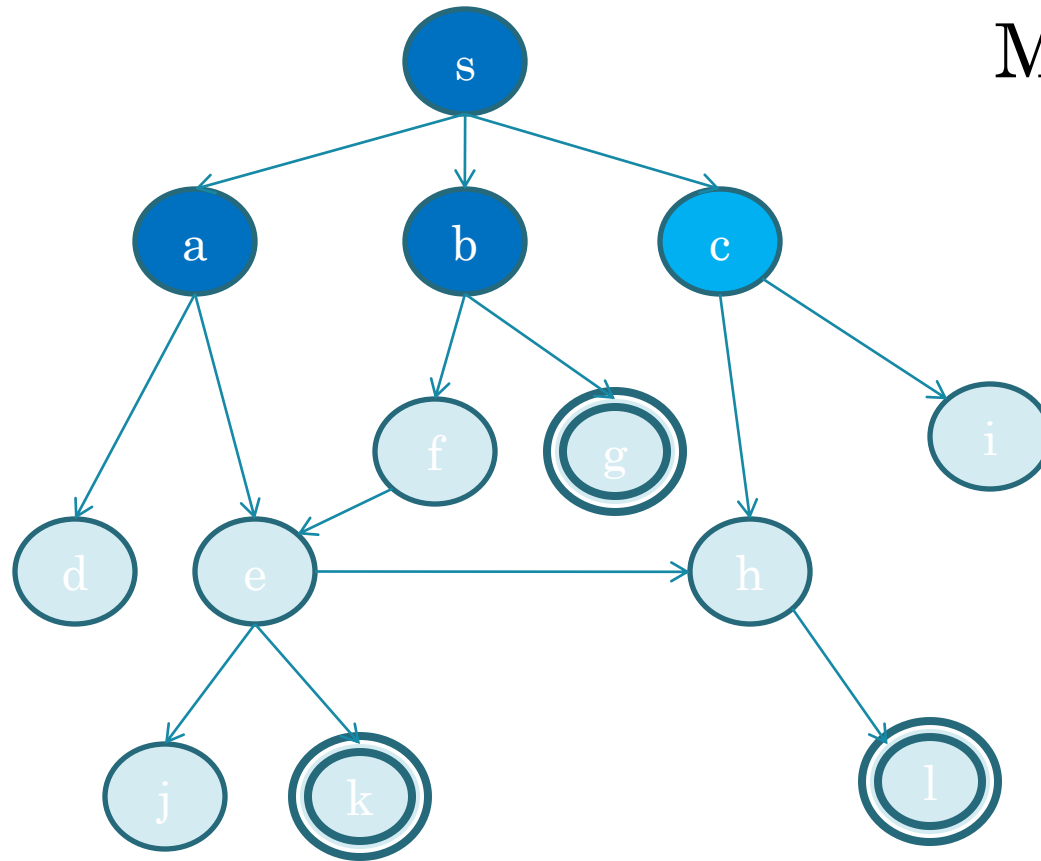

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (6/17)

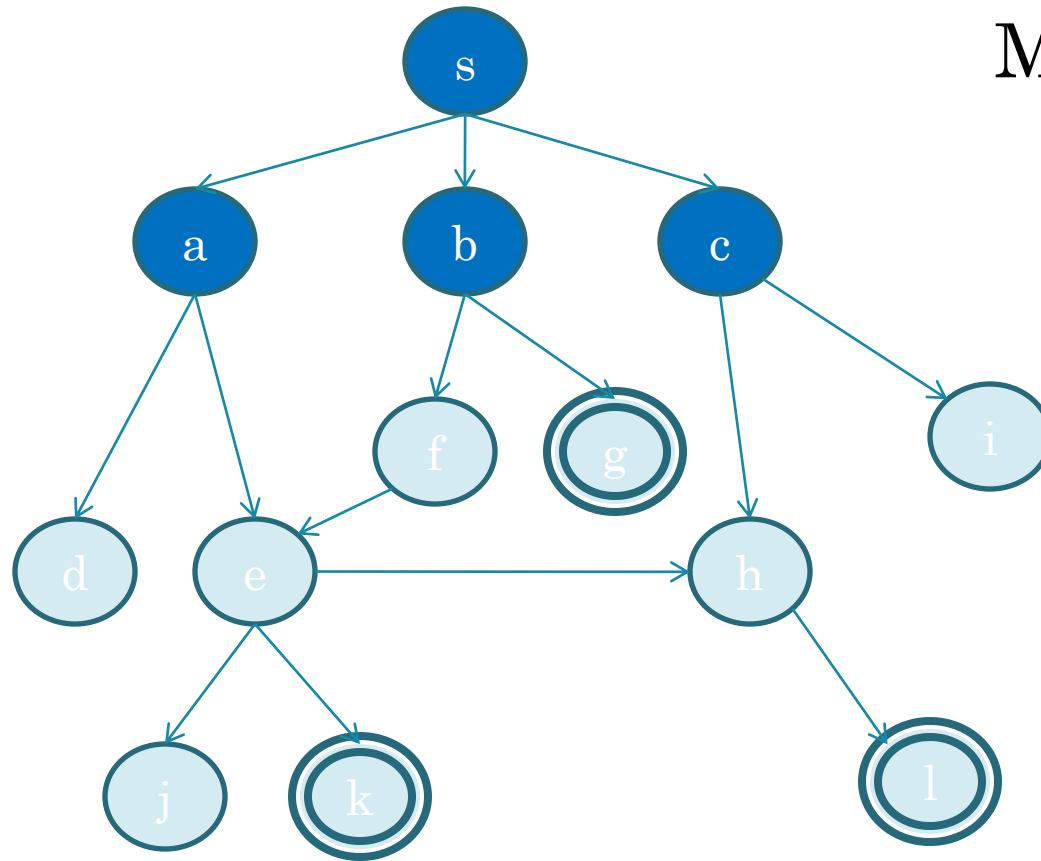
Meja 1

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (7/17)

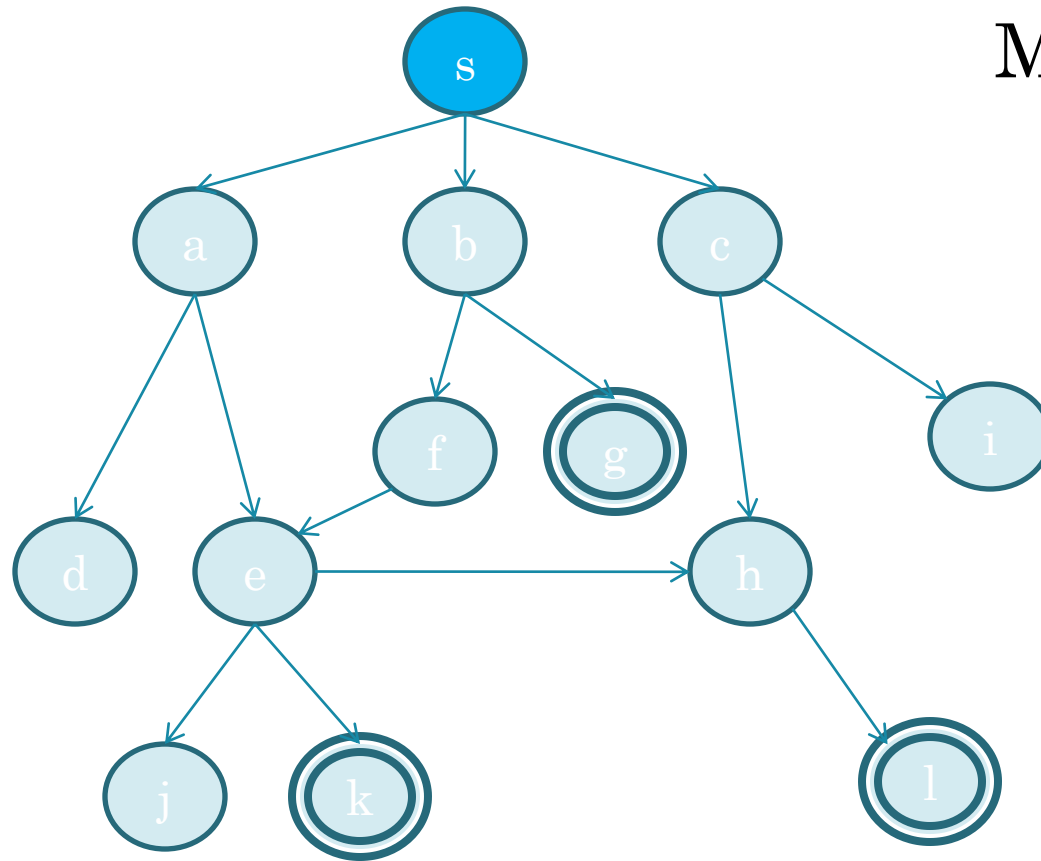
Meja 1

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (8/17)

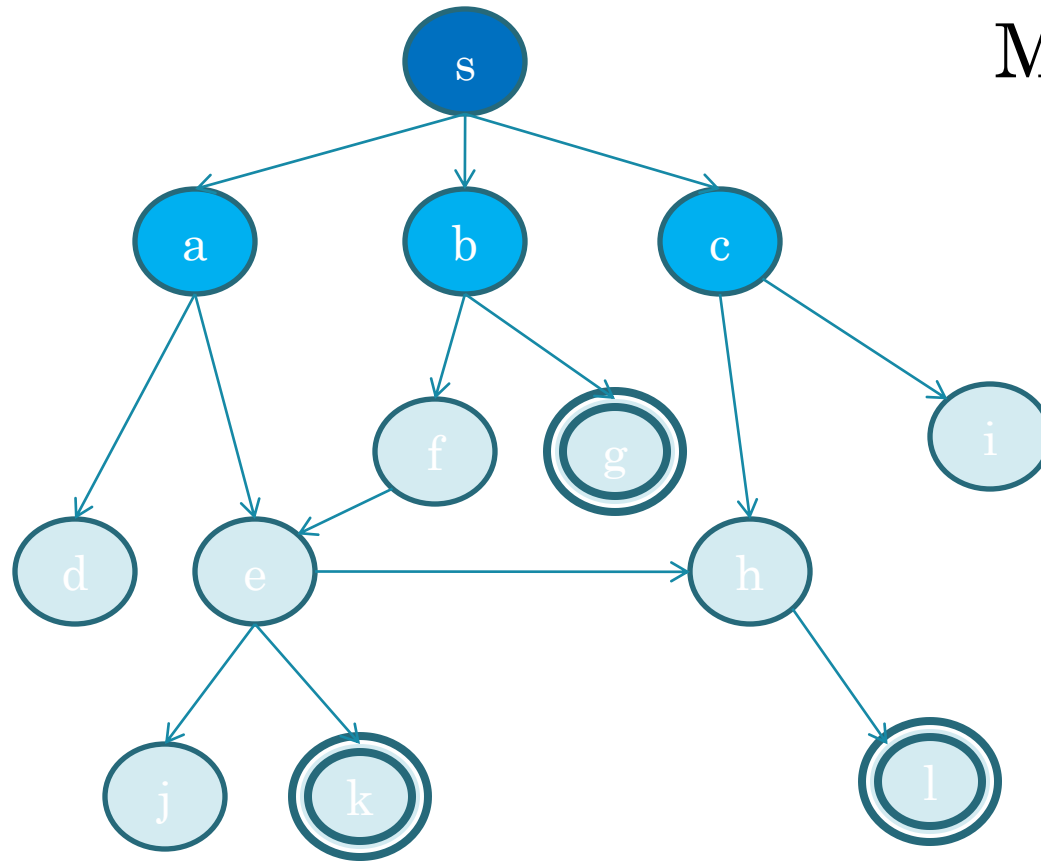
Meja 1

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (9/17)

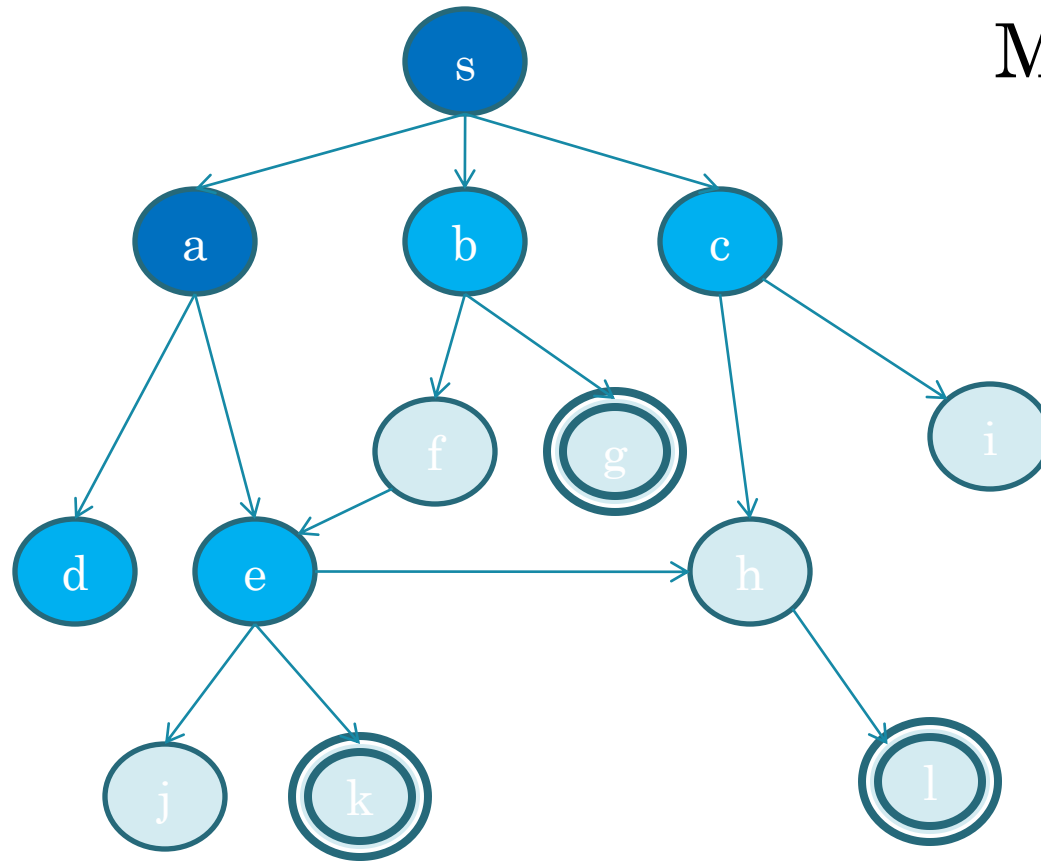

Meja 2

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (10/17)

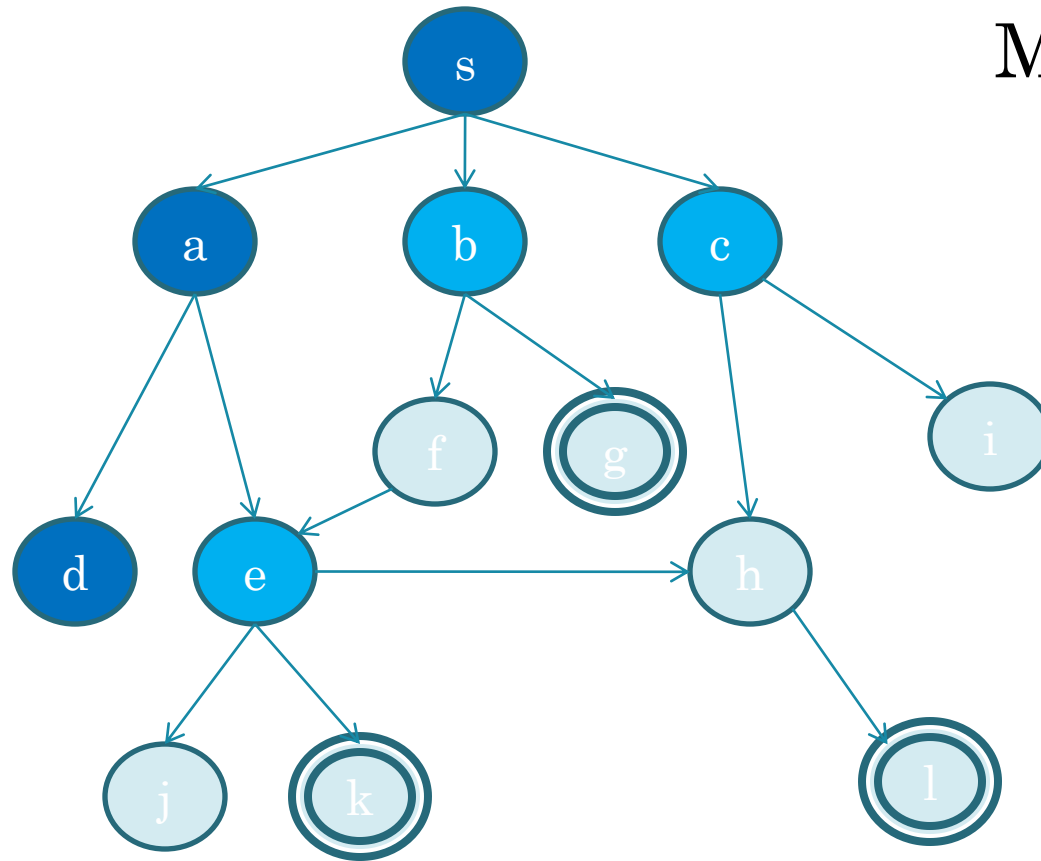

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (11/17)

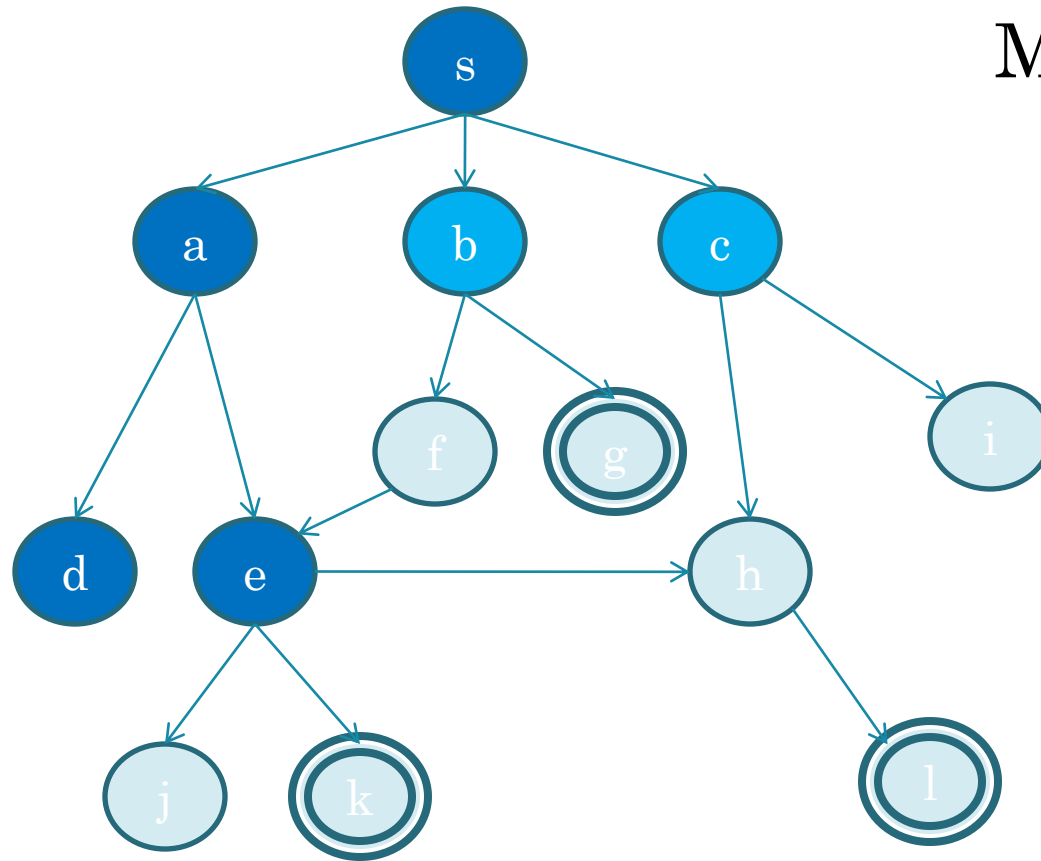
Meja 2

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (12/17)

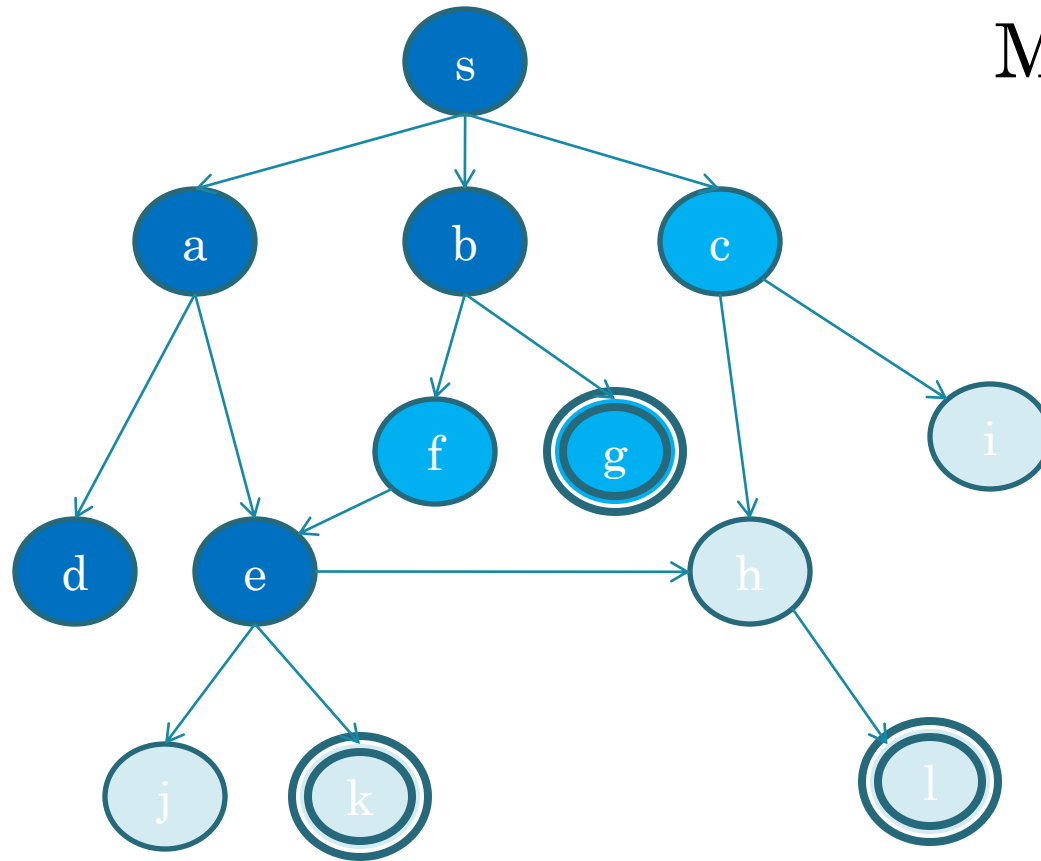
Meja 2

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (13/17)

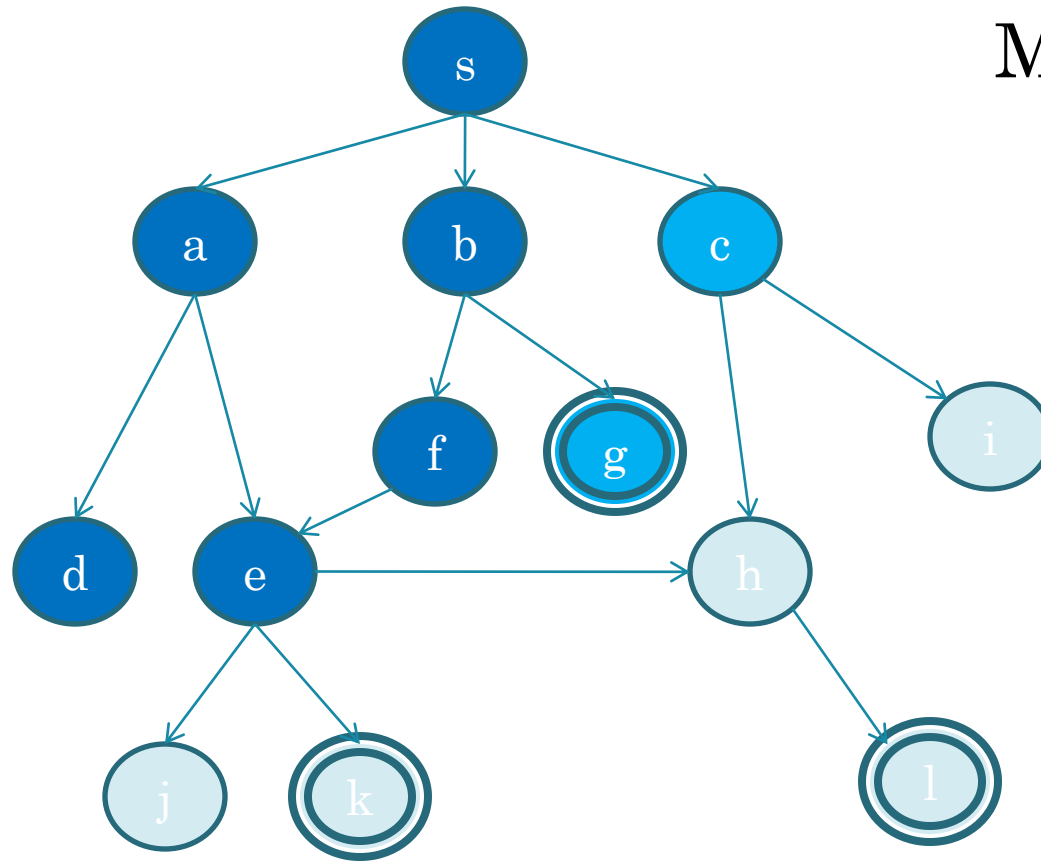
Meja 2

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (14/17)

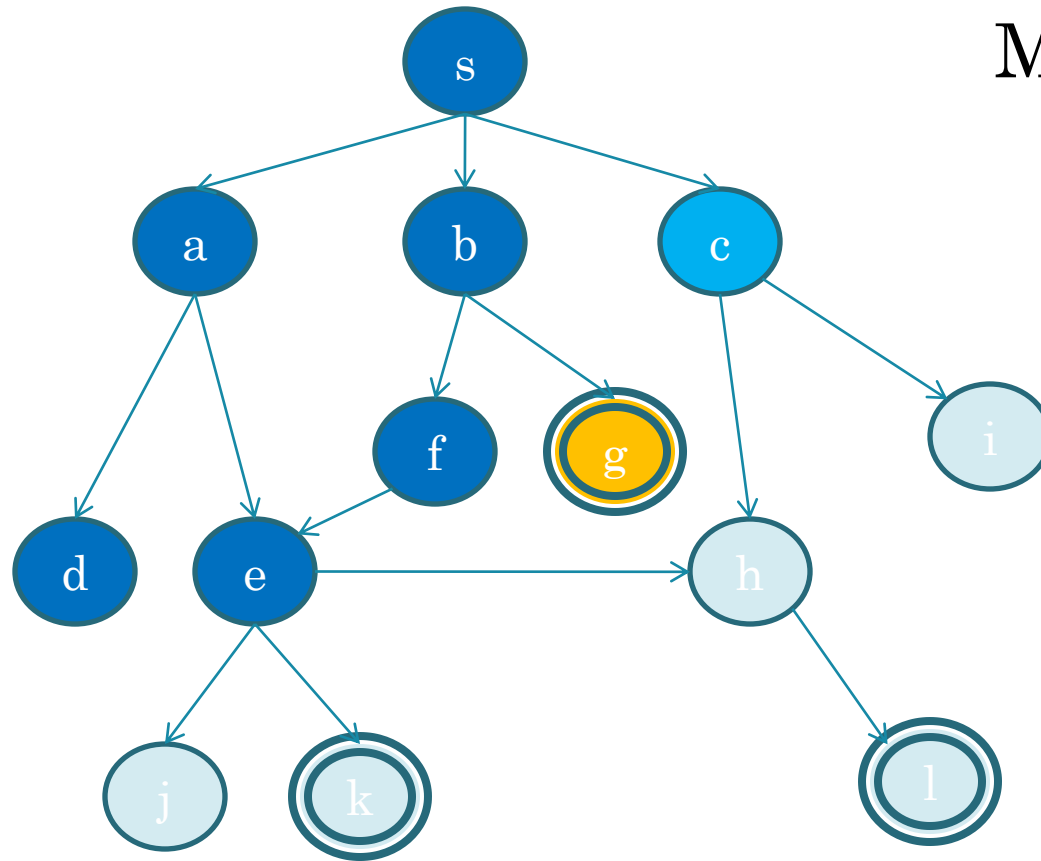
Meja 2

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (15/17)

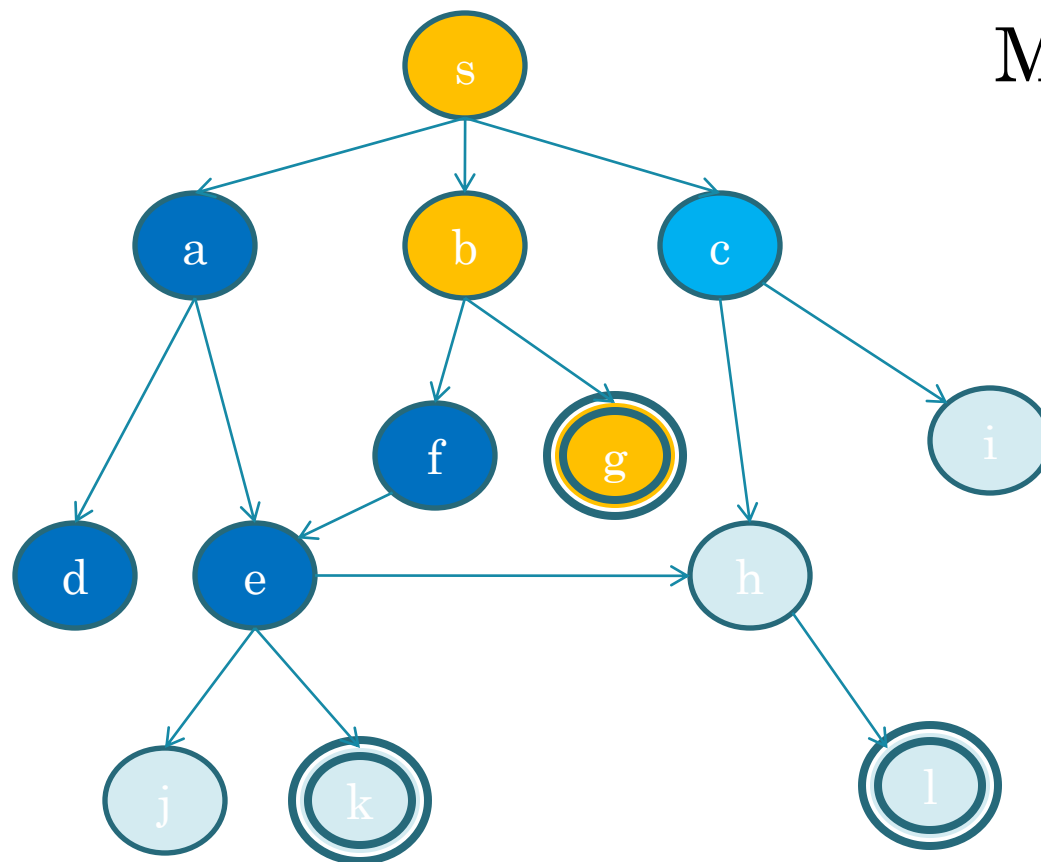
Meja 2

PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (16/17)

Meja 2

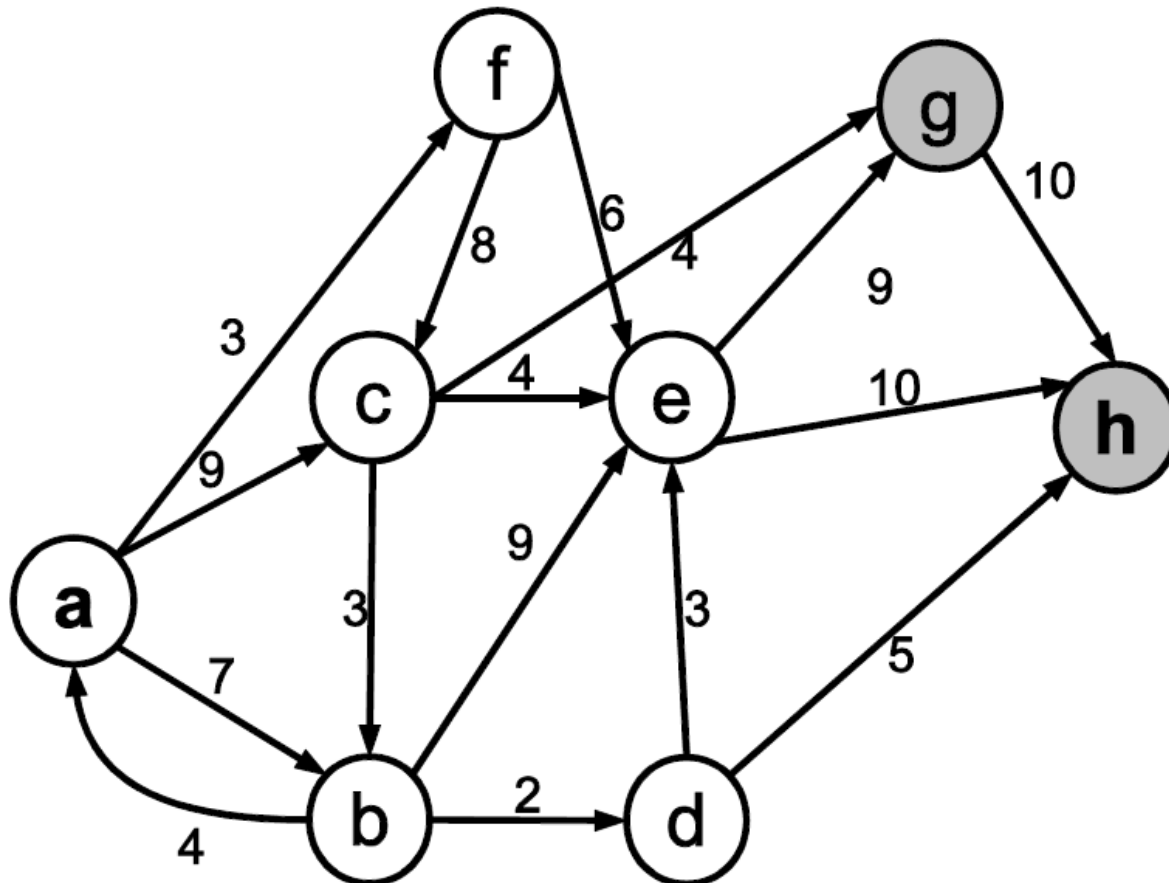
PRIMER – ITERATIVNO POGLABLJANJE (17/17)

Rešitev: s, b, g

SAMOSTOJNO DELO

Za spodnji graf z začetnim vozliščem *a* in s končnima vozliščema *g* in *h* določi zaporedje razvijanja vozlišč, če uporabljamo iterativno poglobljanje.

HEVRISTIČNO PREISKOVANJE

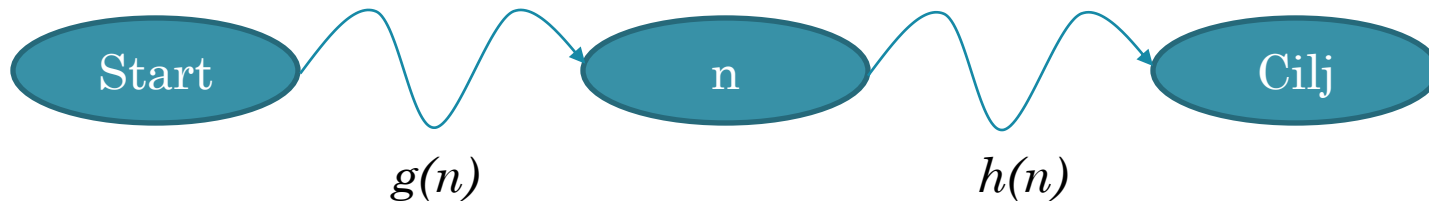
Če je prostor stanj velik, nam grozi kombinatorična eksplozija.

Moramo se zadovoljiti s preiskovanjem skromne podmnožice celotnega prostora stanj.

Uporabljamo hevristične ocene za omejevanje in usmerjanje iskanja v smeri najbolj obetavnega vozlišča.

Kot hevristična cenilka služi funkcija $f(n)$, ki ocenjuje “težavnost” vozlišča n .

HEVRISTIČNO PREISKOVANJE

$g(n)$ je cena najboljše poti od začetnega vozlišča do vozlišča n

$h(n)$ je ocena cene optimalne poti od vozlišča n do končnega vozlišča

Požrešno usmerjeno iskanje: $f(n) = h(n)$
(Greedy best-first search)

$$A^*: f(n) = g(n) + h(n)$$

DOPUSTNOST

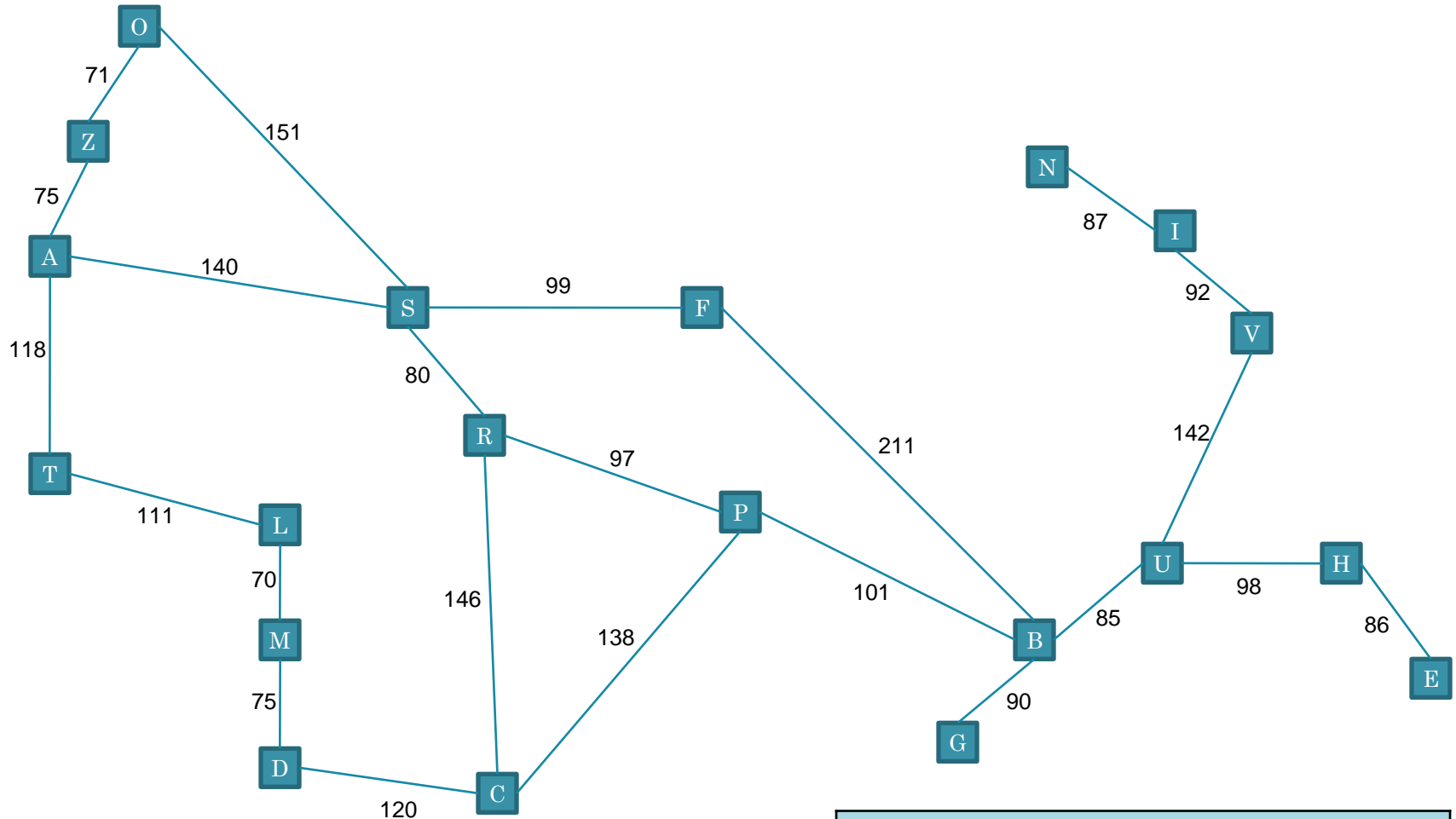
- algoritem je dopusten (admissable), če vedno najde optimalno rešitev, če ta obstaja
- predpostavimo, da je za vsako vozlišče n v prostoru stanj $h^*(n)$ cena optimalne poti od n do najbližjega končnega vozlišča
- algoritem A^* , ki uporablja hevristično funkcijo $h(n)$, tako da je za vsak n

$$h(n) \leq h^*(n)$$

je dopusten.

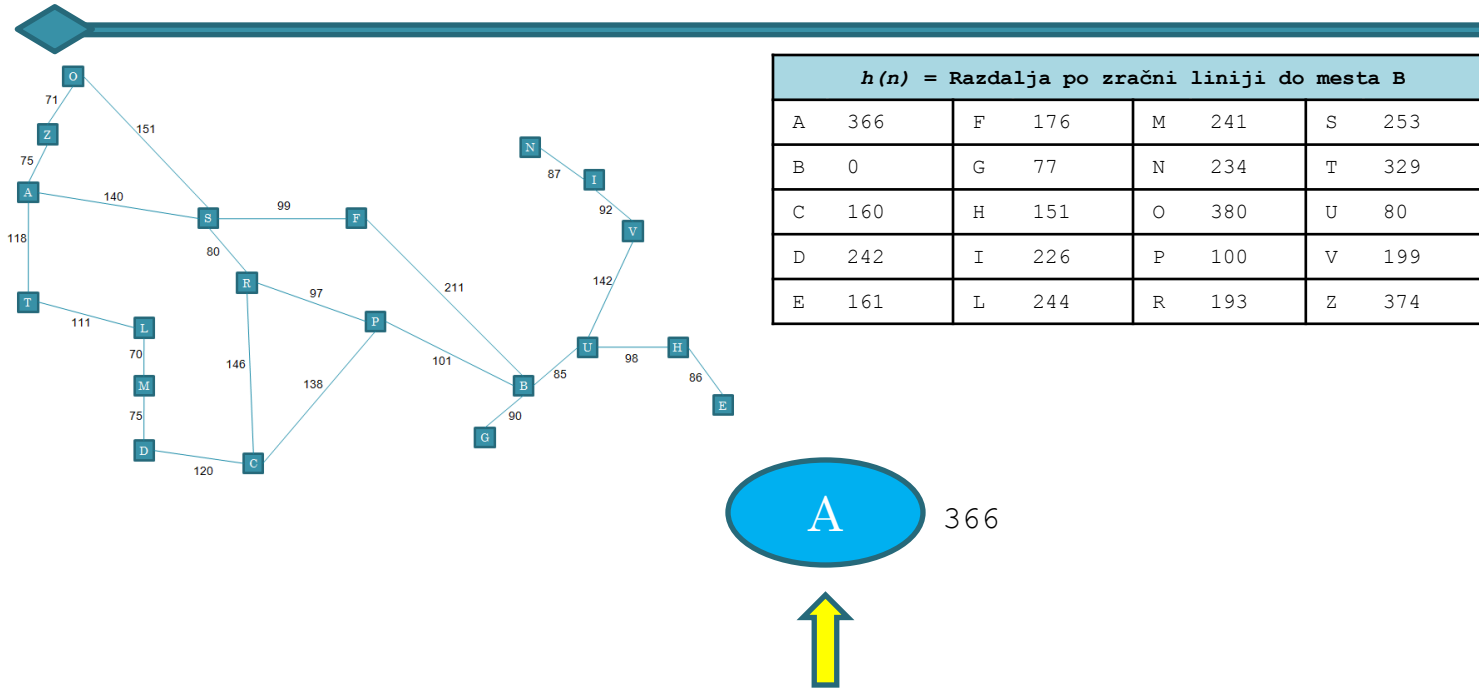
- vsaka hevristična funkcija $h(n)$, ki ne precenjuje razdalje do cilja, je dopustna.
- trivialna, a neuporabna hevristična funkcija $h(n) = 0$ spremeni A^* v iskanje v širino

PRIMER - POŽREŠNO ISKANJE (1/7)

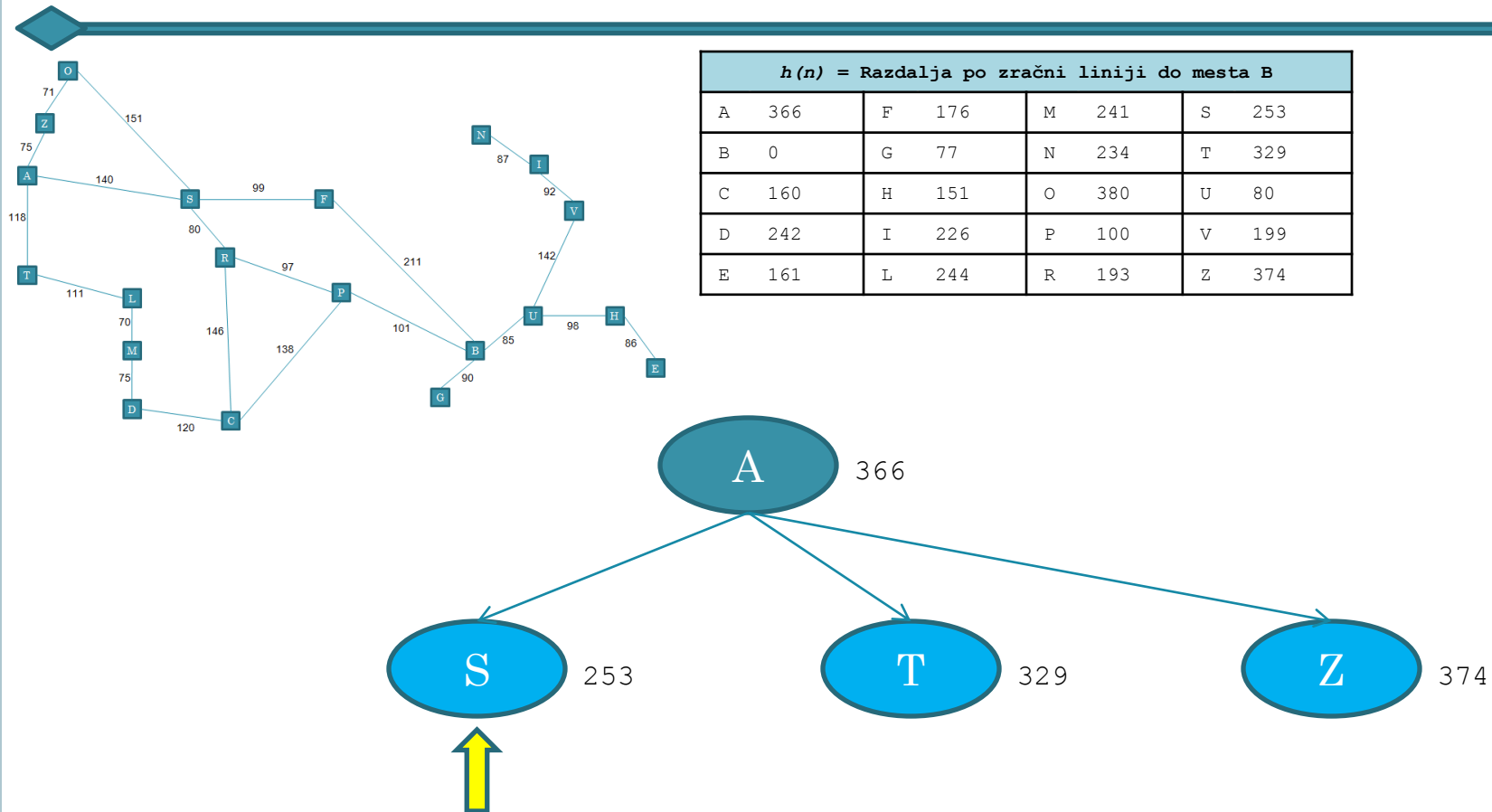

$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B							
A	366	F	176	M	241	S	253
B	0	G	77	N	234	T	329
C	160	H	151	O	380	U	80
D	242	I	226	P	100	V	199
E	161	L	244	R	193	Z	374

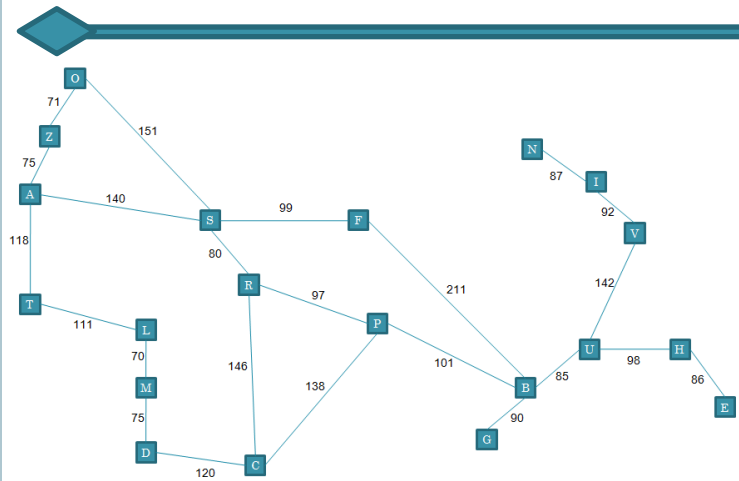
PRIMER - POŽREŠNO ISKANJE (2/7)

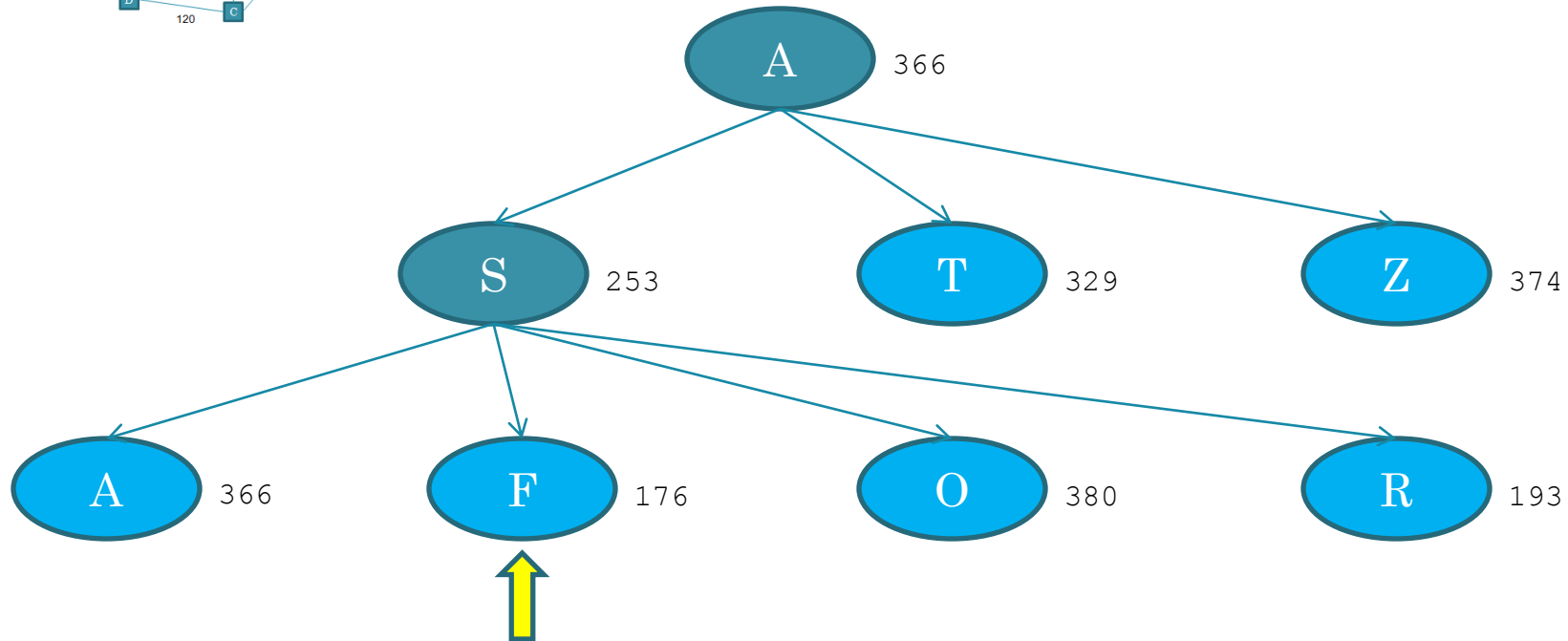
PRIMER - POŽREŠNO ISKANJE (3/7)

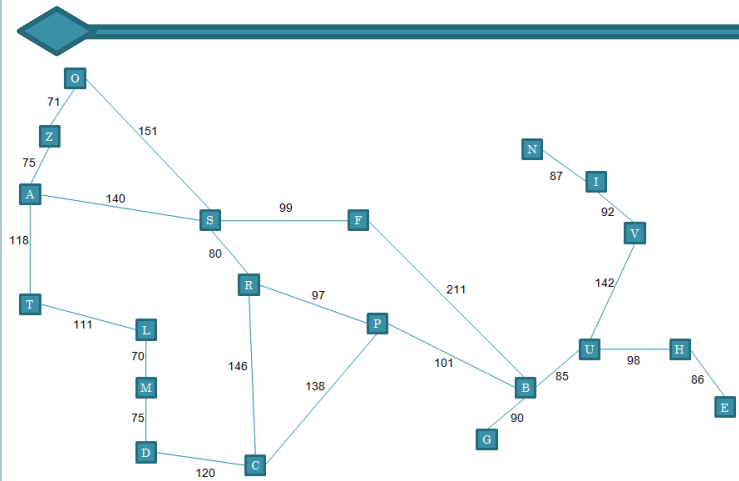
PRIMER - POŽREŠNO ISKANJE (4/7)

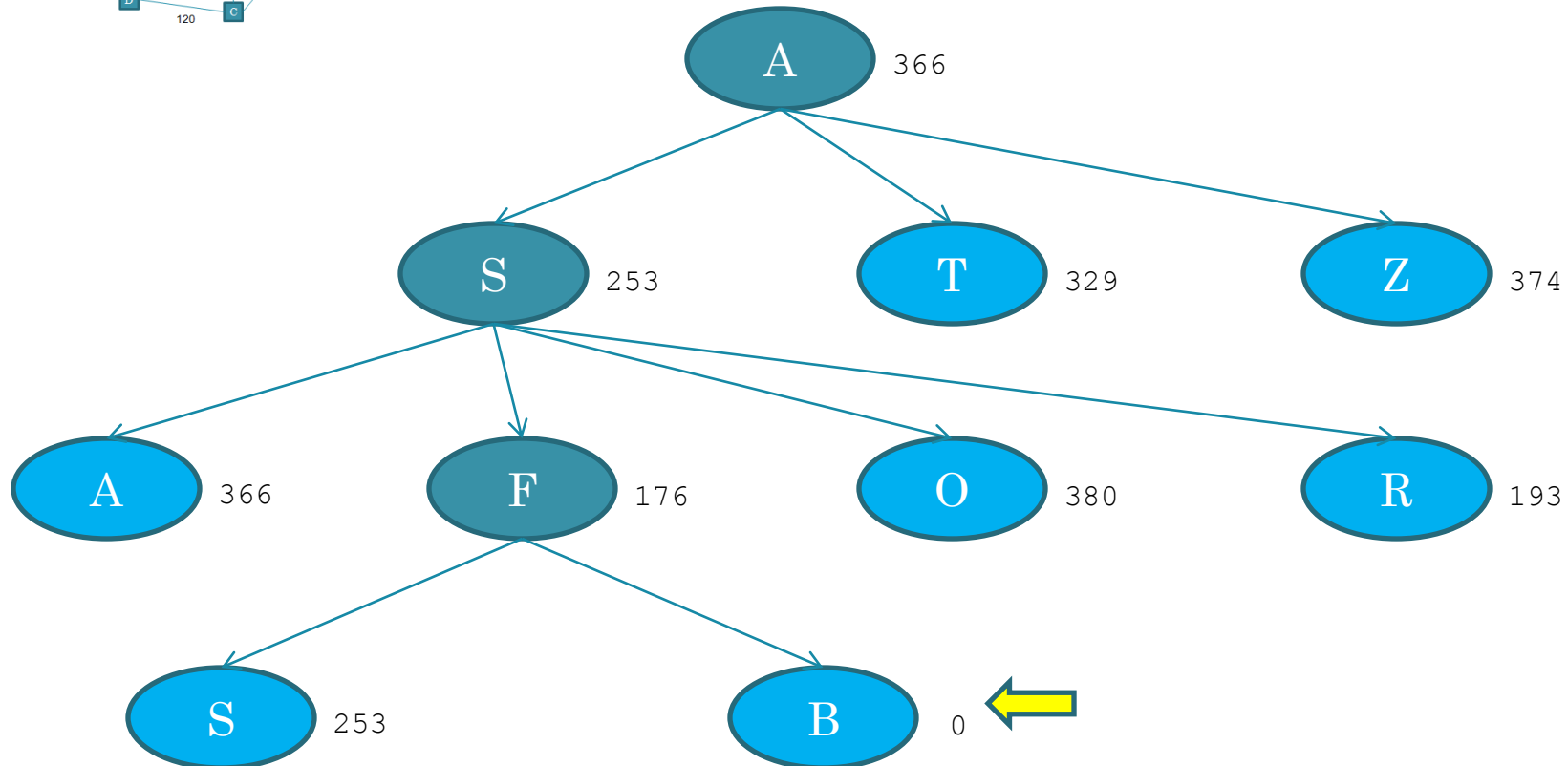
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

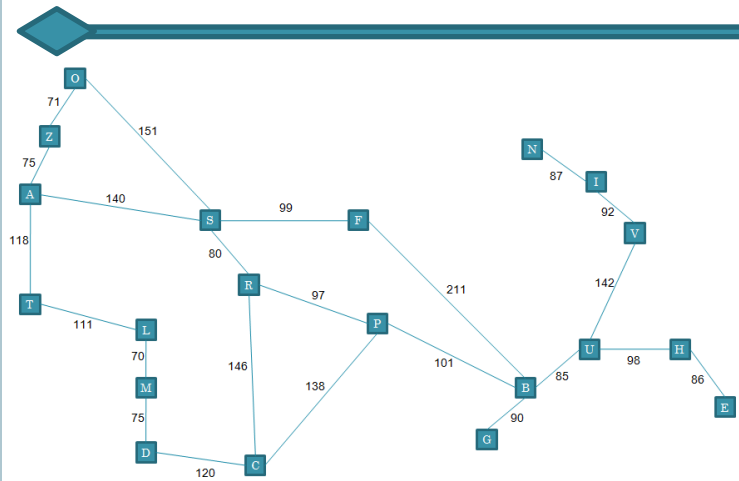
PRIMER - POŽREŠNO ISKANJE (5/7)

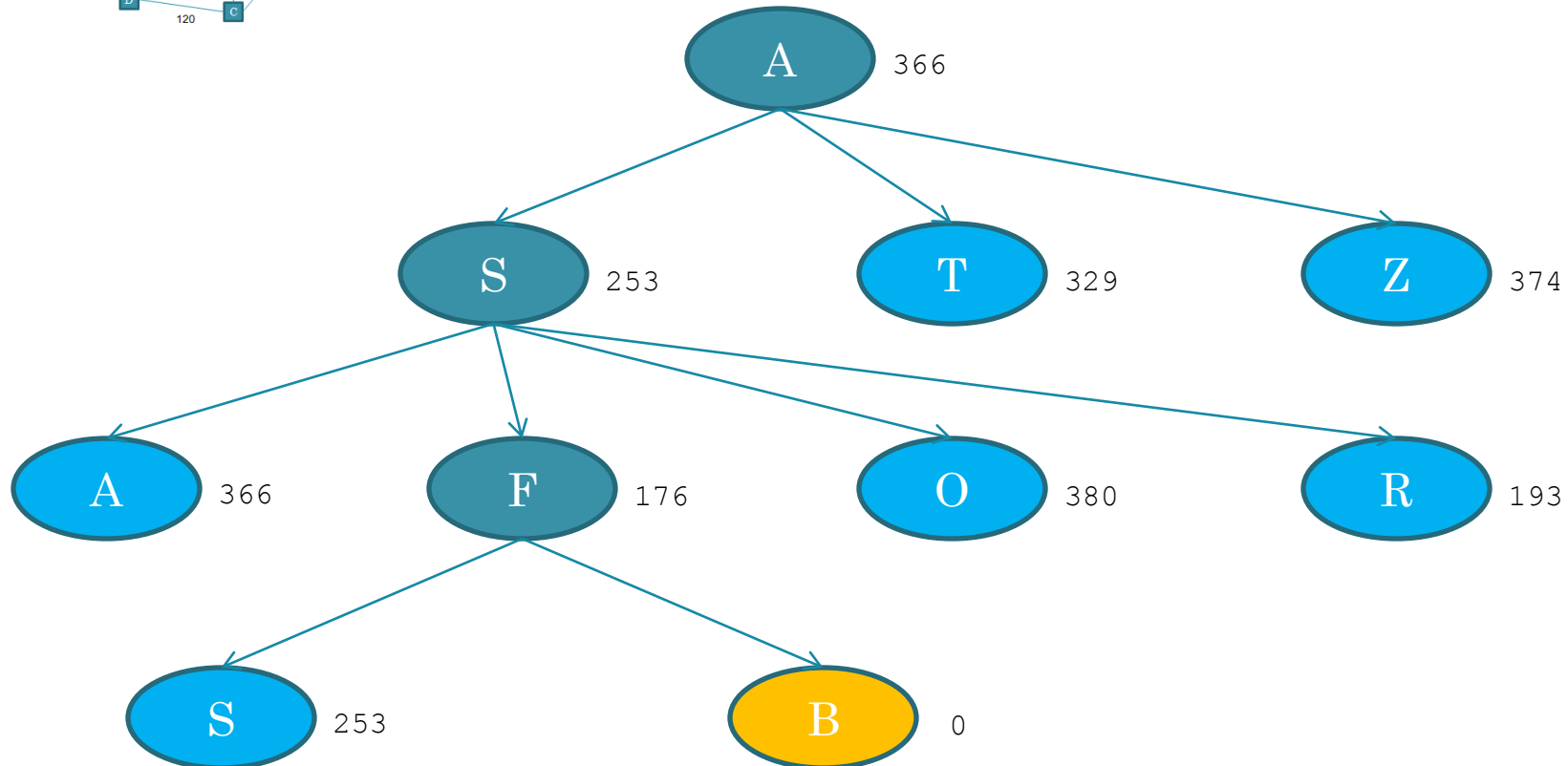
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

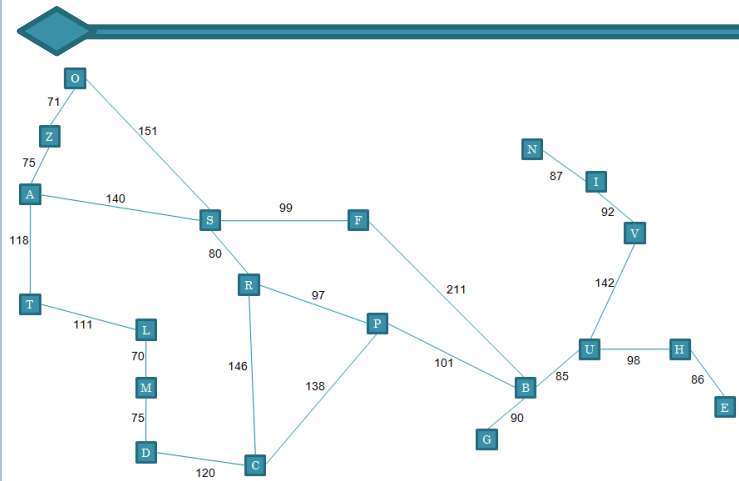
PRIMER - POŽREŠNO ISKANJE (6/7)

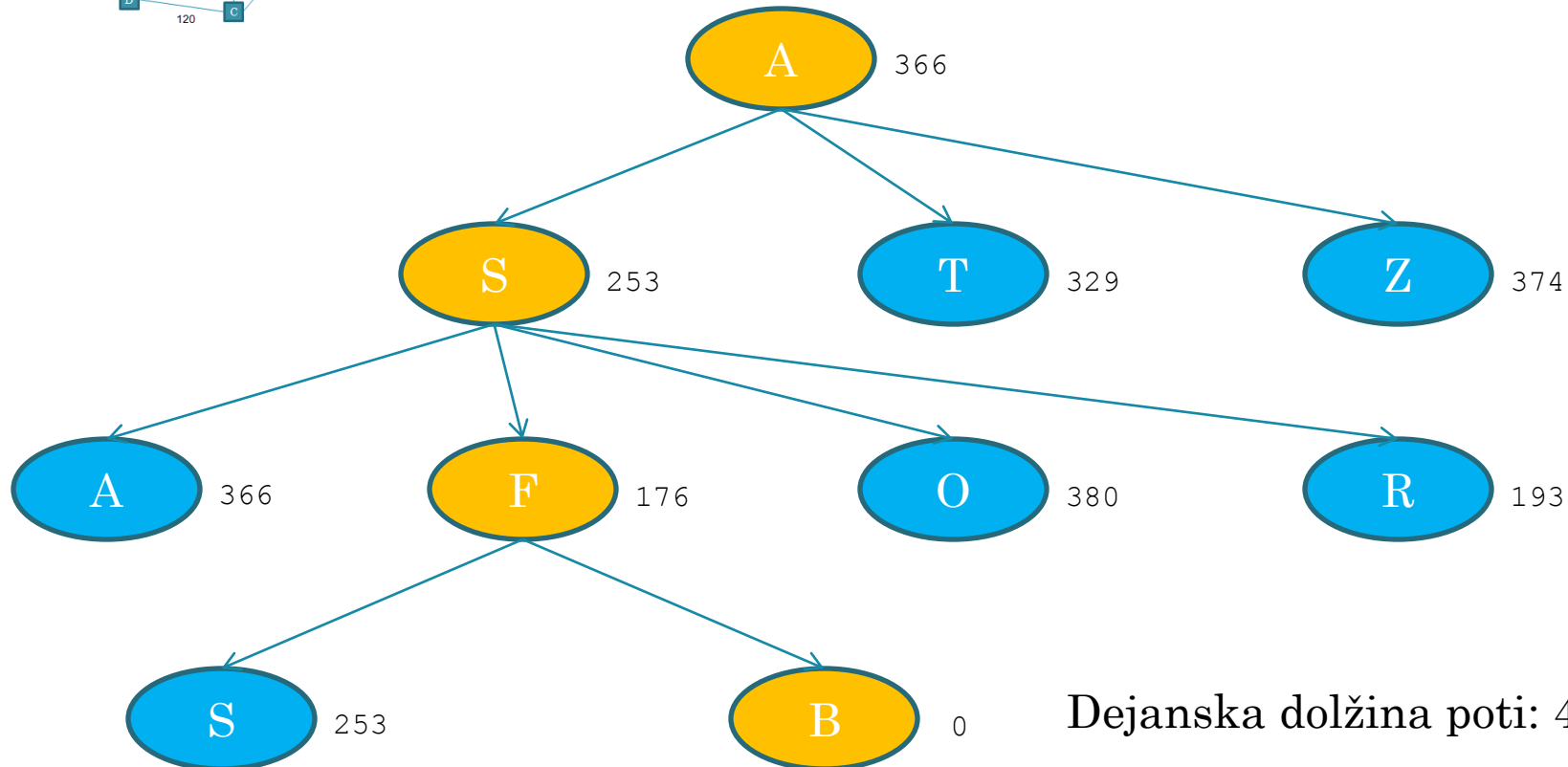
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

PRIMER - POŽREŠNO ISKANJE (7/7)

$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

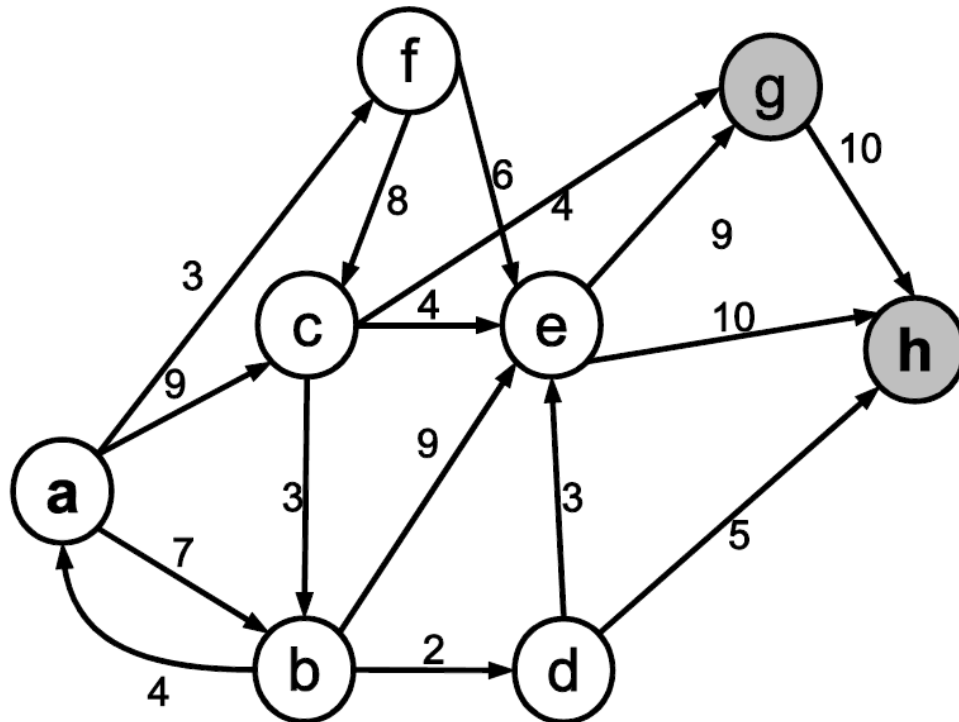

Dejanska dolžina poti: 450

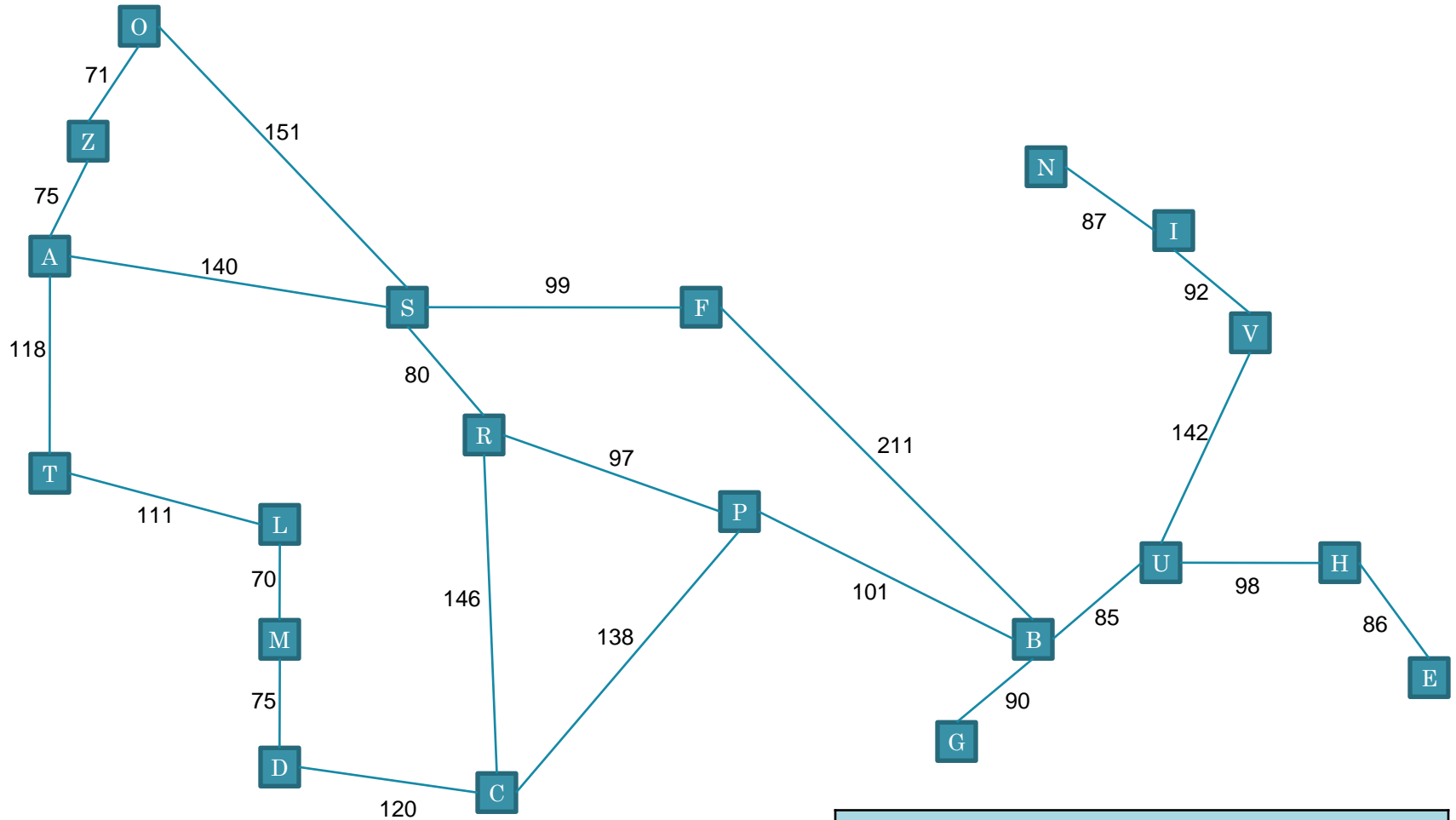
SAMOSTOJNO DELO

Za spodnji graf z začetnim vozliščem a in s končnima vozliščema g in h določi zaporedje razvijanja vozlišč, če uporabljamo požrešno iskanje s hevristično oceno iz spodnje tabele:

a	b	c	d	e	f	g	h
8	2	4	3	9	12	0	0

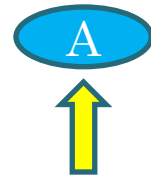
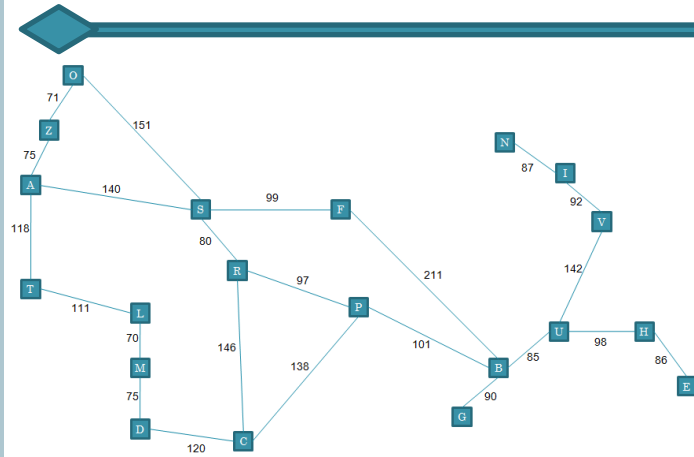

PRIMER A* (1/9)

$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B							
A	366	F	176	M	241	S	253
B	0	G	77	N	234	T	329
C	160	H	151	O	380	U	80
D	242	I	226	P	100	V	199
E	161	L	244	R	193	Z	374

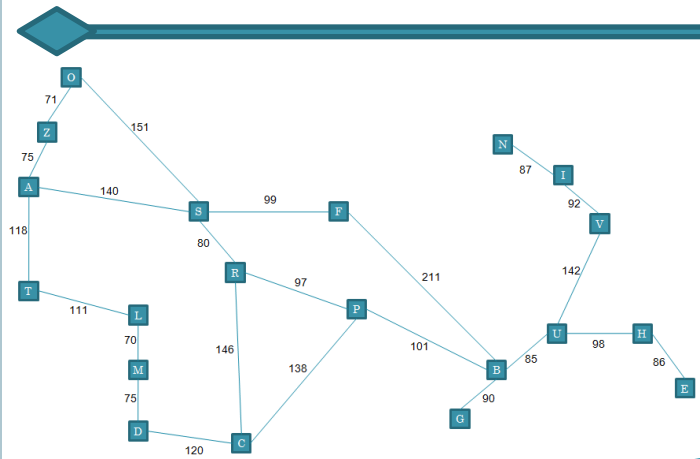
PRIMER A* (2/9)

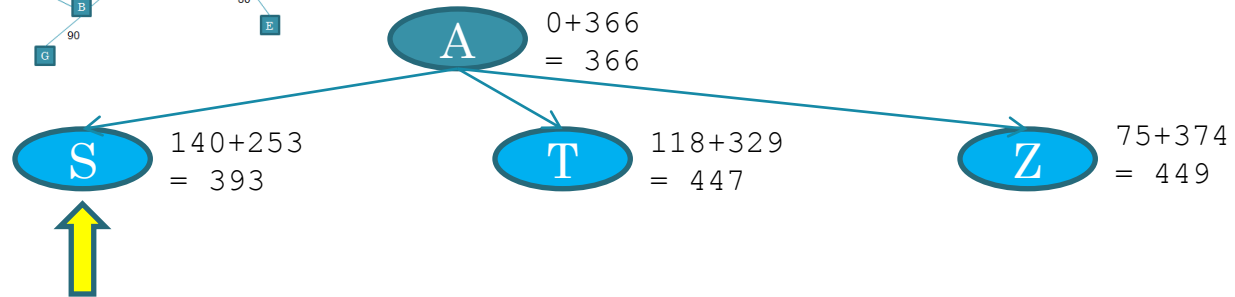
$$0 + 366 = 366$$

$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

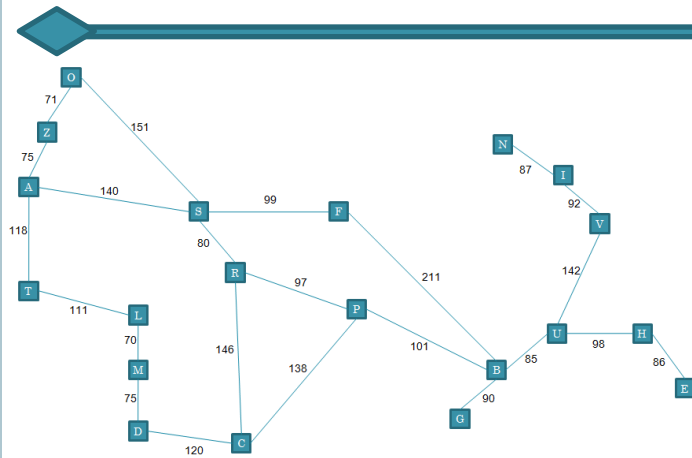
PRIMER A* (3/9)

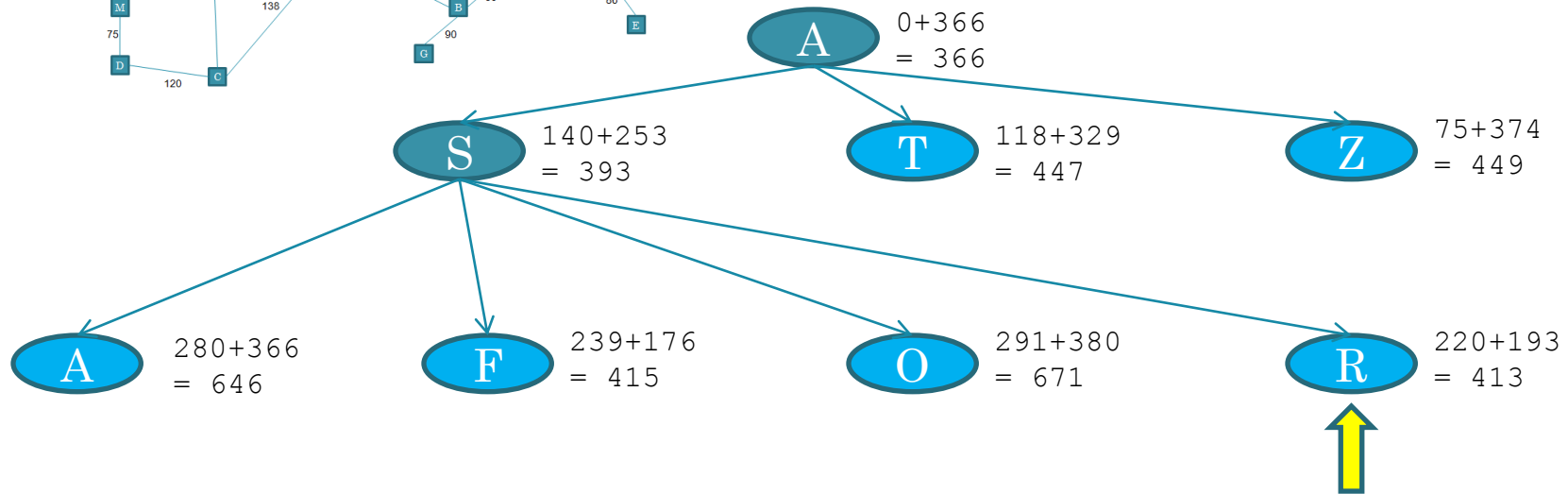
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

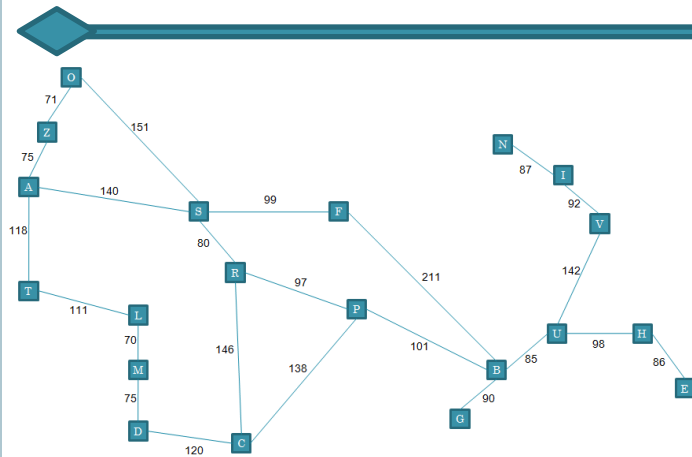
PRIMER A* (4/9)

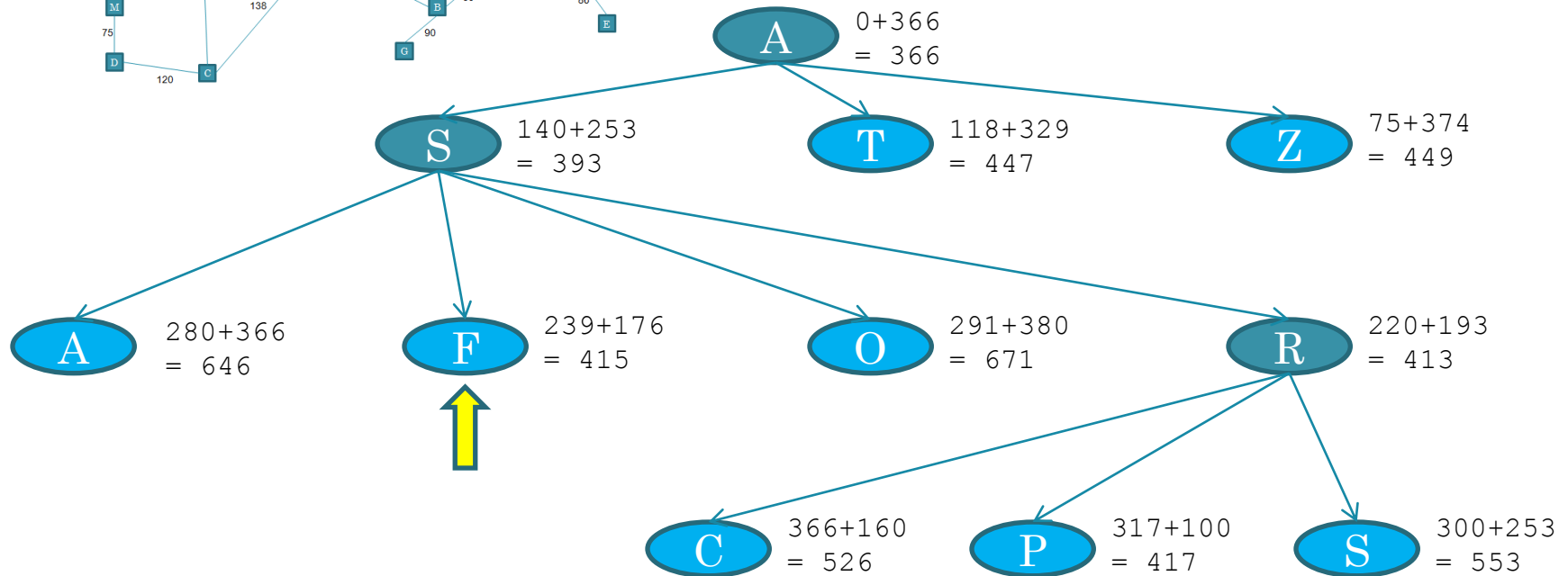
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

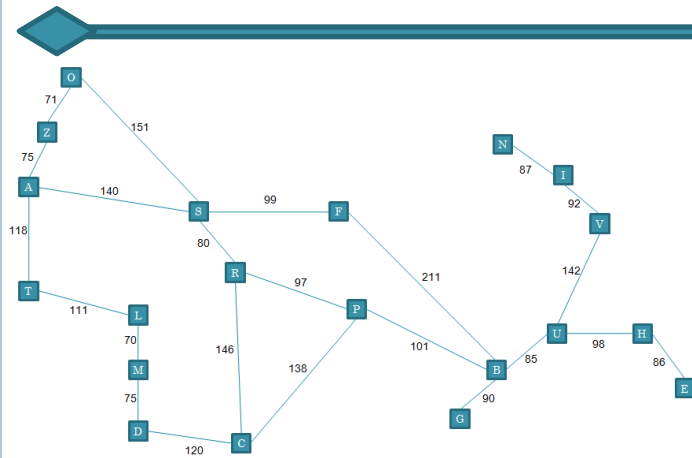
PRIMER A* (5/9)

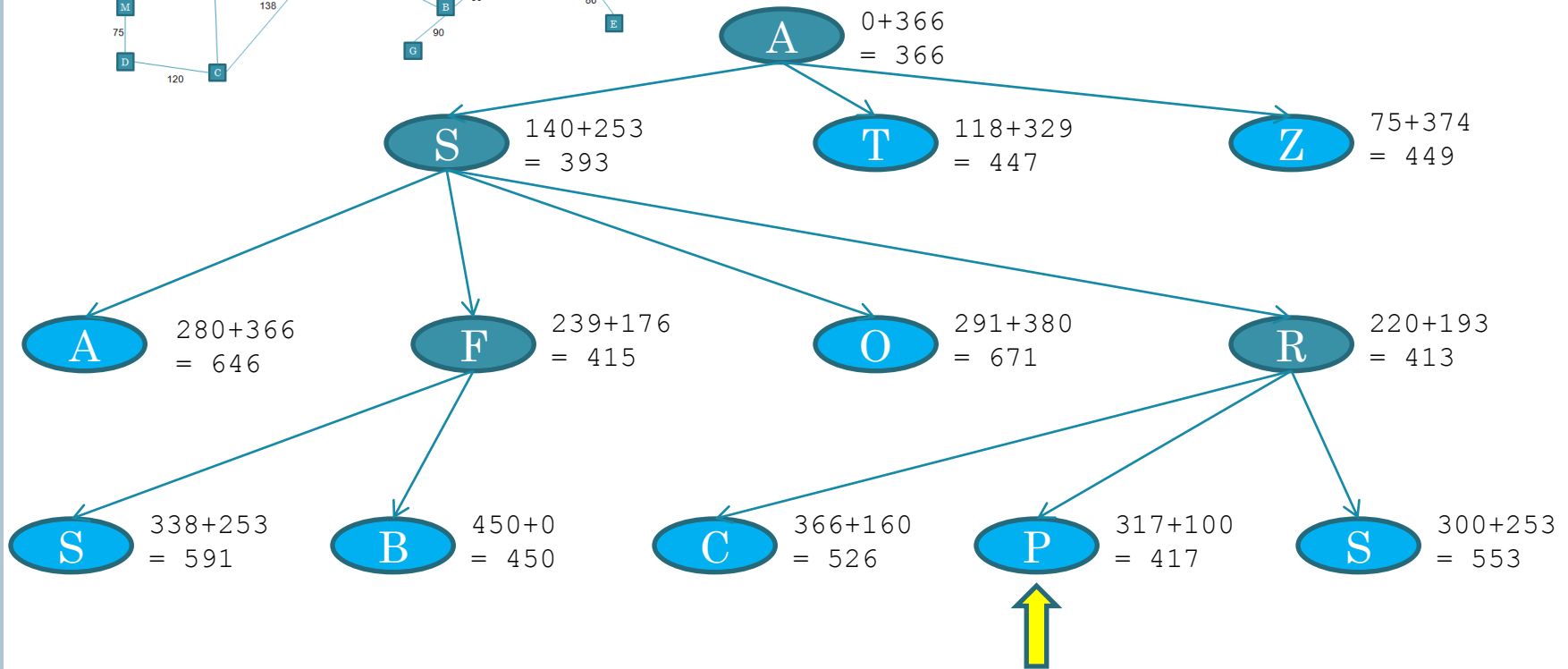
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

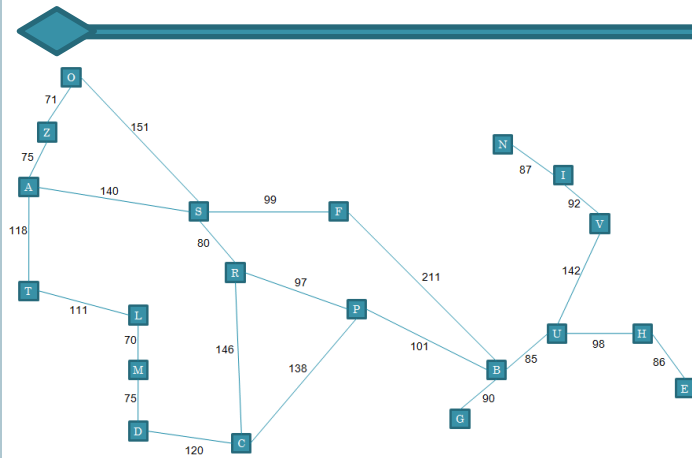
PRIMER A* (6/9)

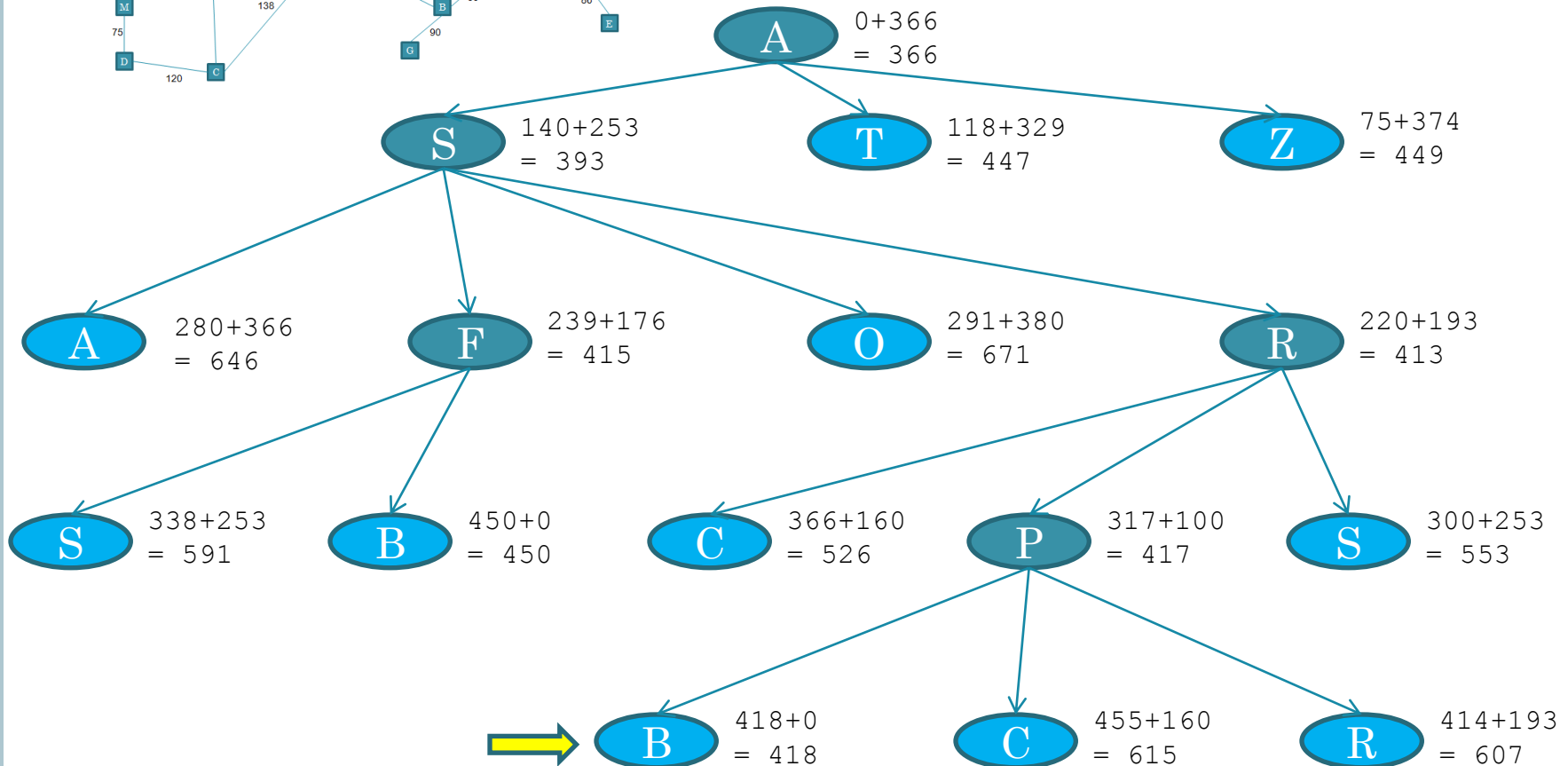
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

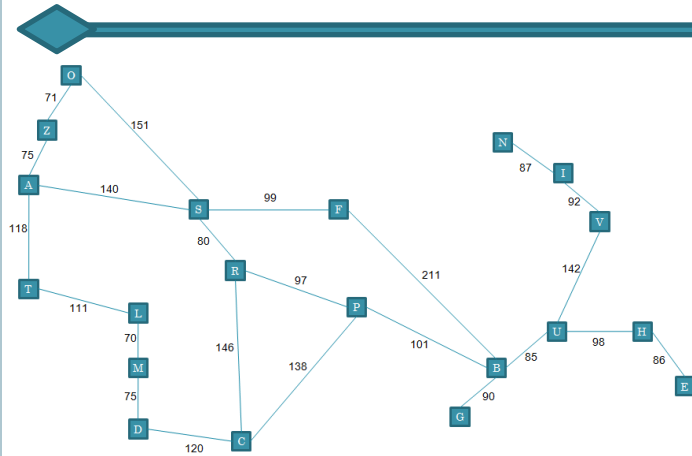
PRIMER A* (7/9)

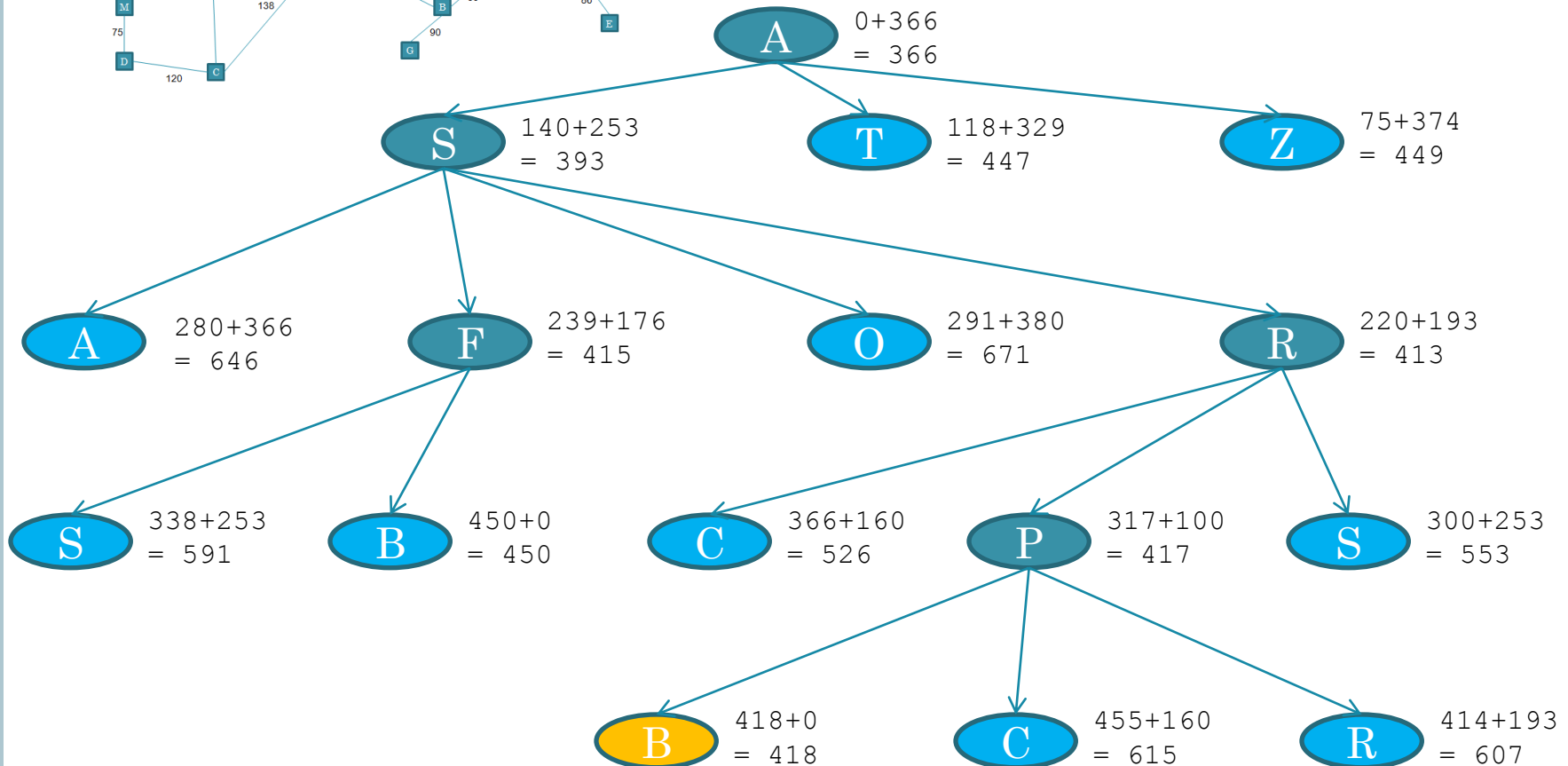
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

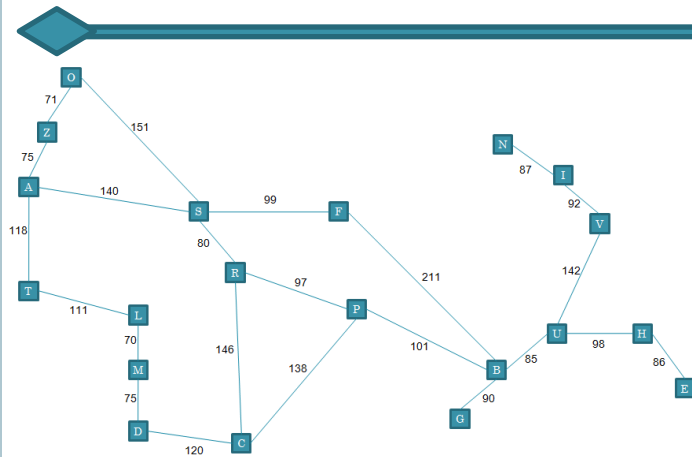
PRIMER A* (8/9)

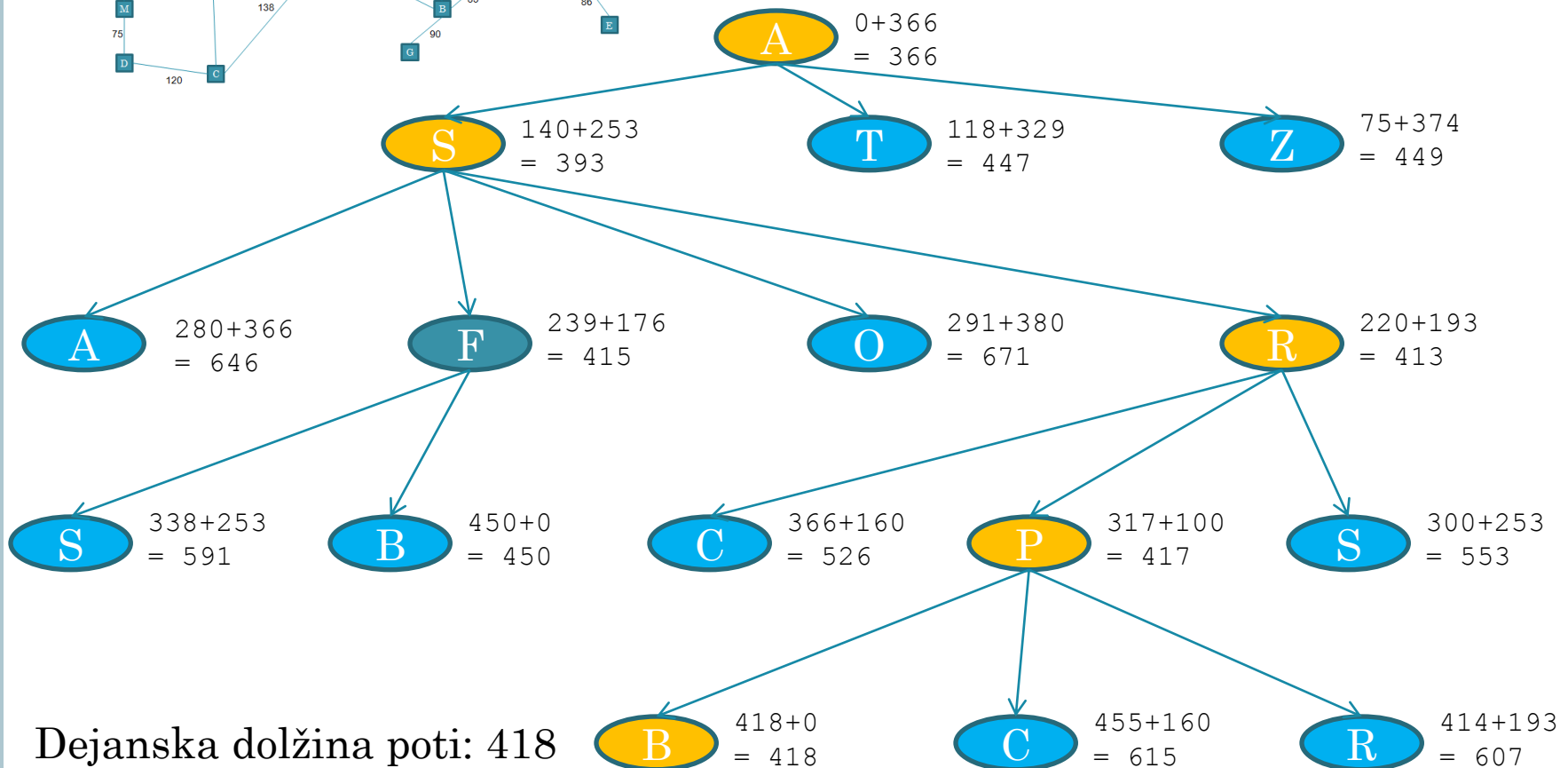
$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

PRIMER A* (9/9)

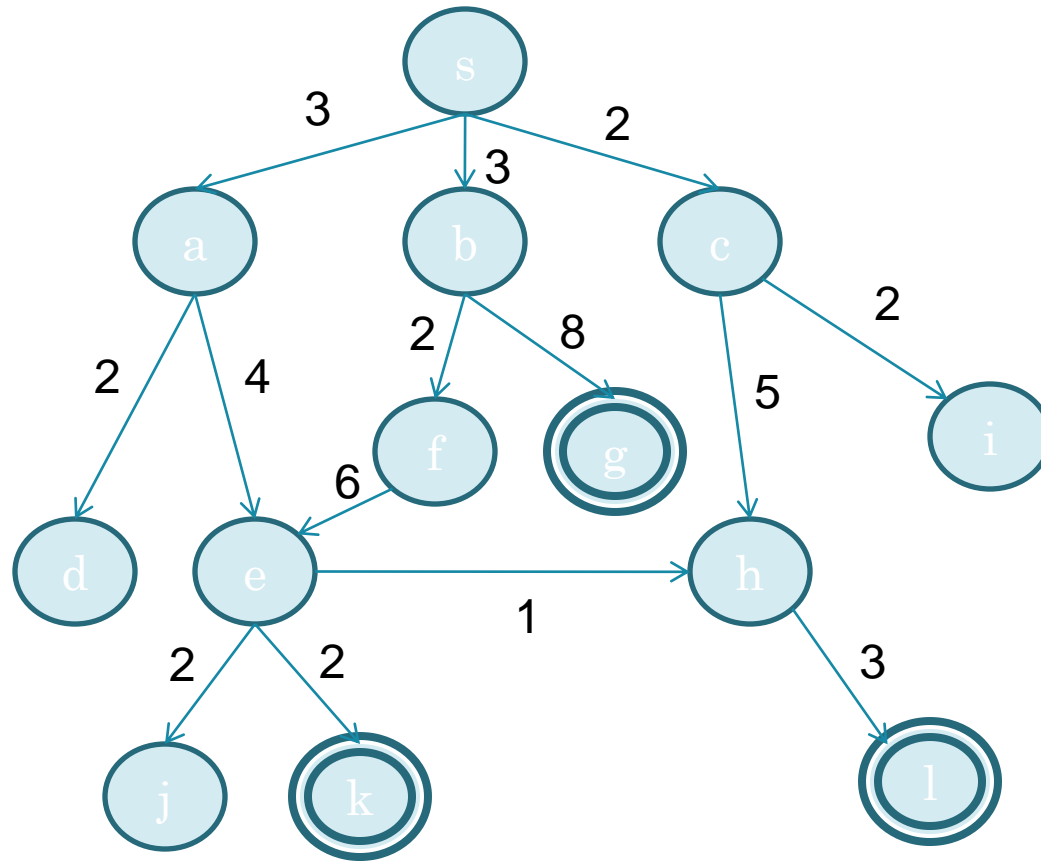

$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

Dejanska dolžina poti: 418

PRIMER – A* (1/9)

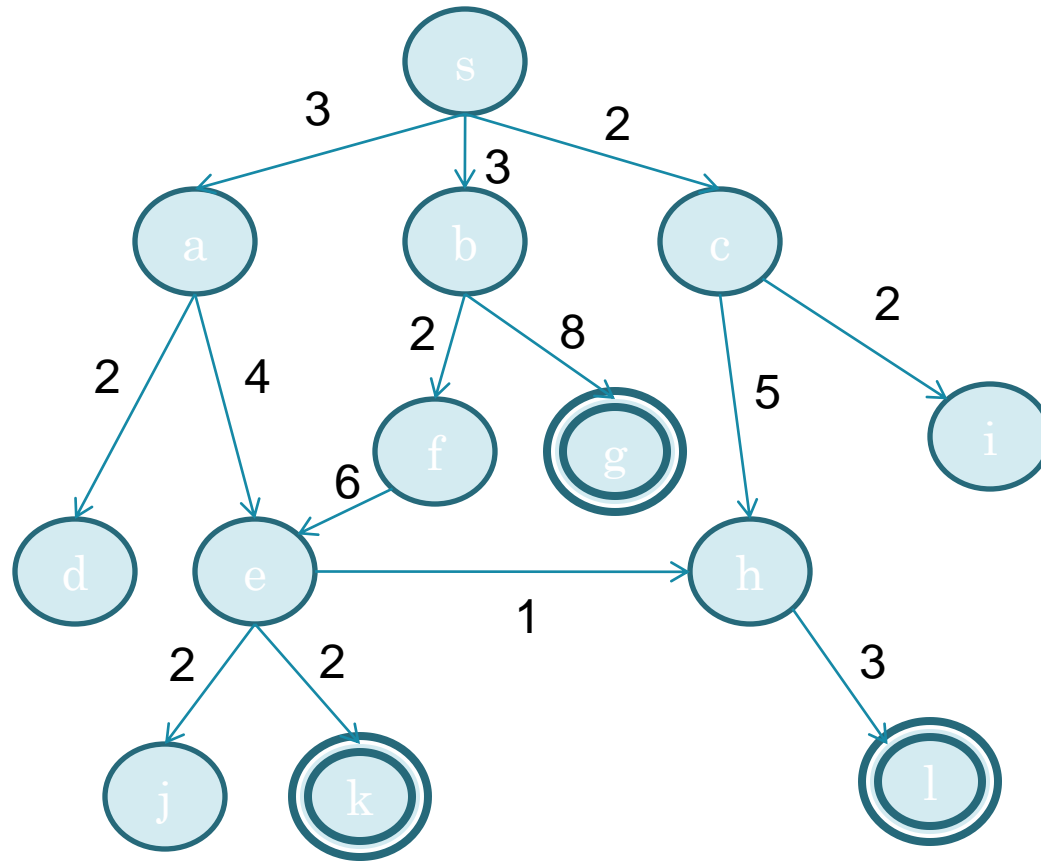

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	9	4	10	2	10	0	1	12	12	0	0

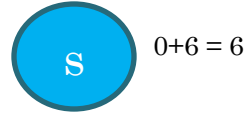
ali je $h(n)$
dopustna?

PRIMER – A* (2/9)

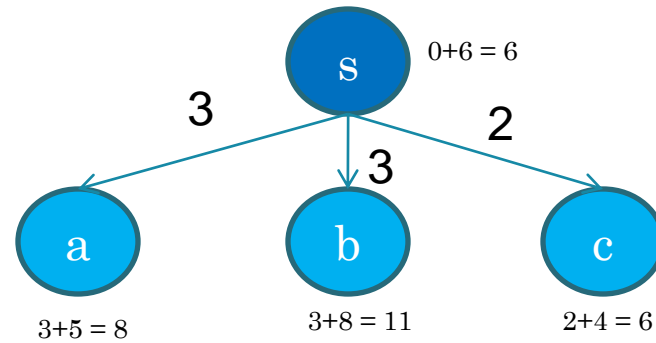
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	9 8	4	10	2	10 8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – A* (3/9)

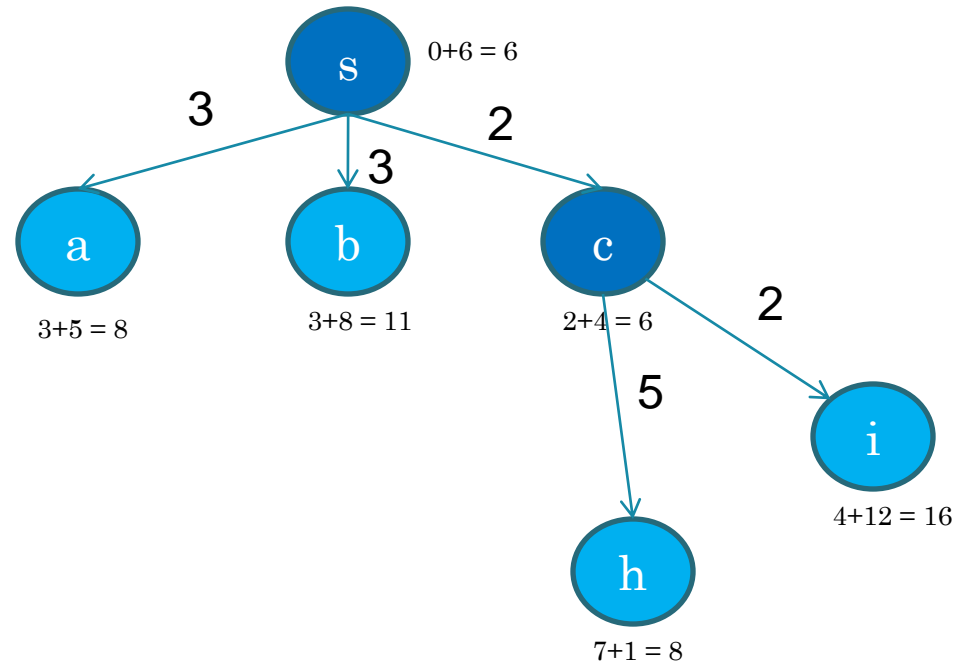
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – A* (4/9)

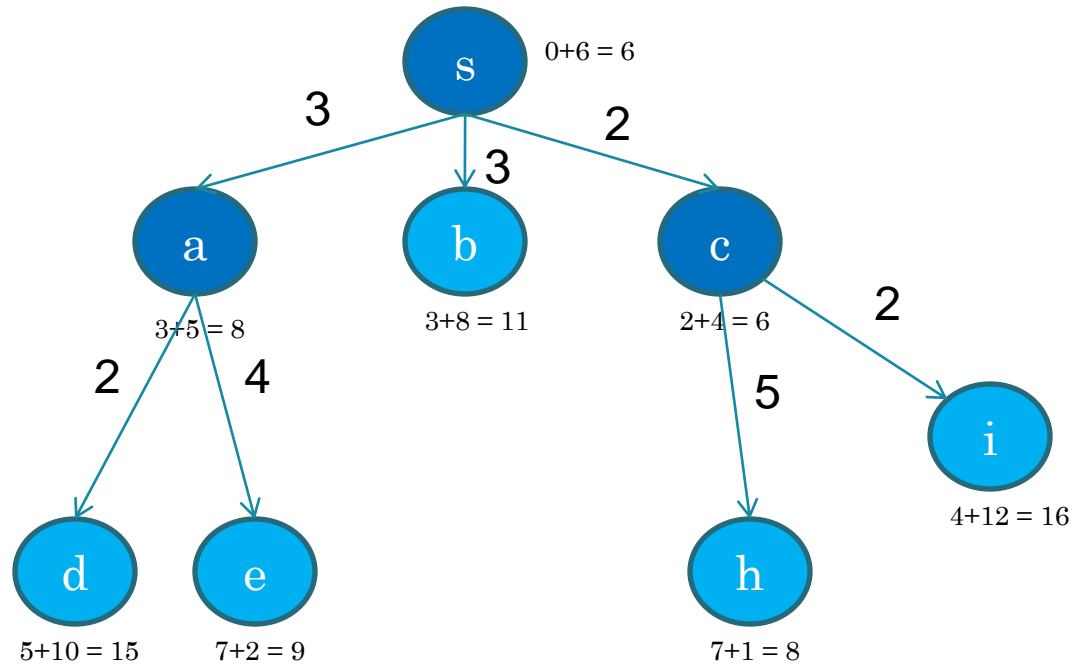
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – A* (5/9)

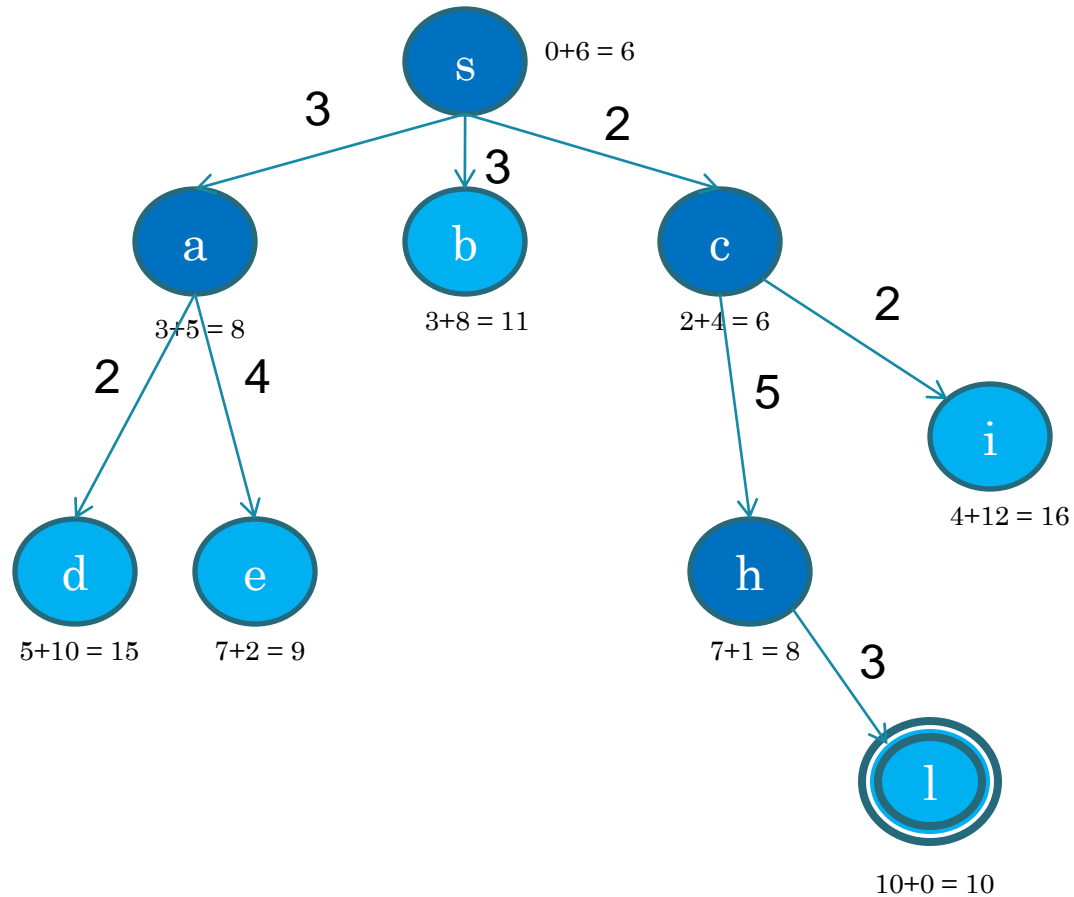
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – A* (6/9)

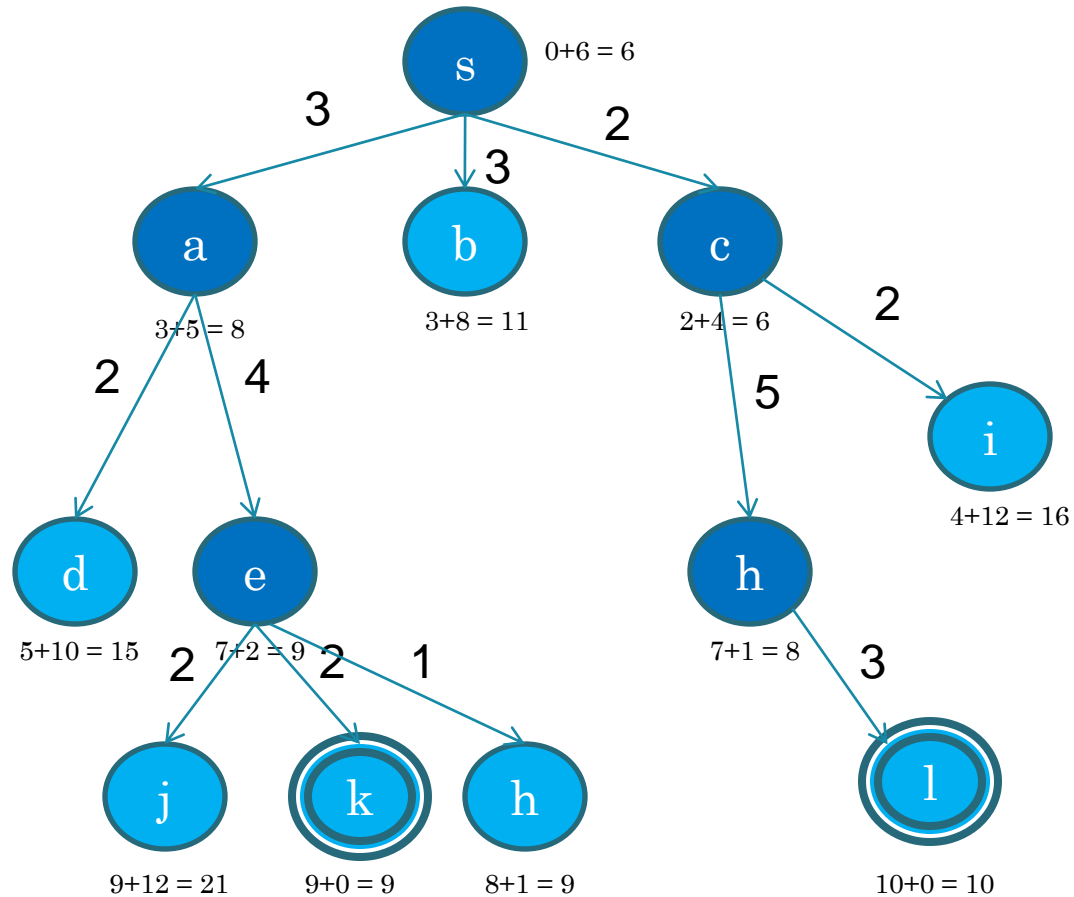
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – A* (7/9)

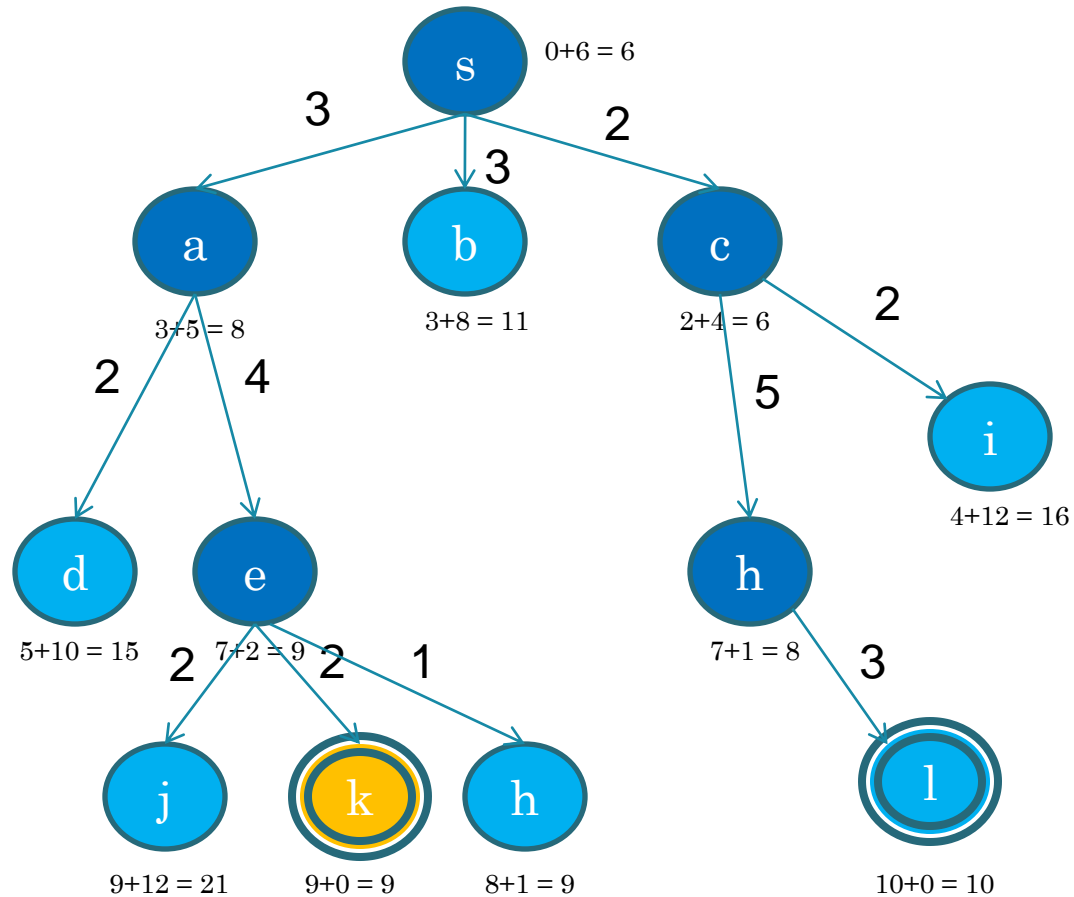
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – A* (8/9)

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – A* (9/9)

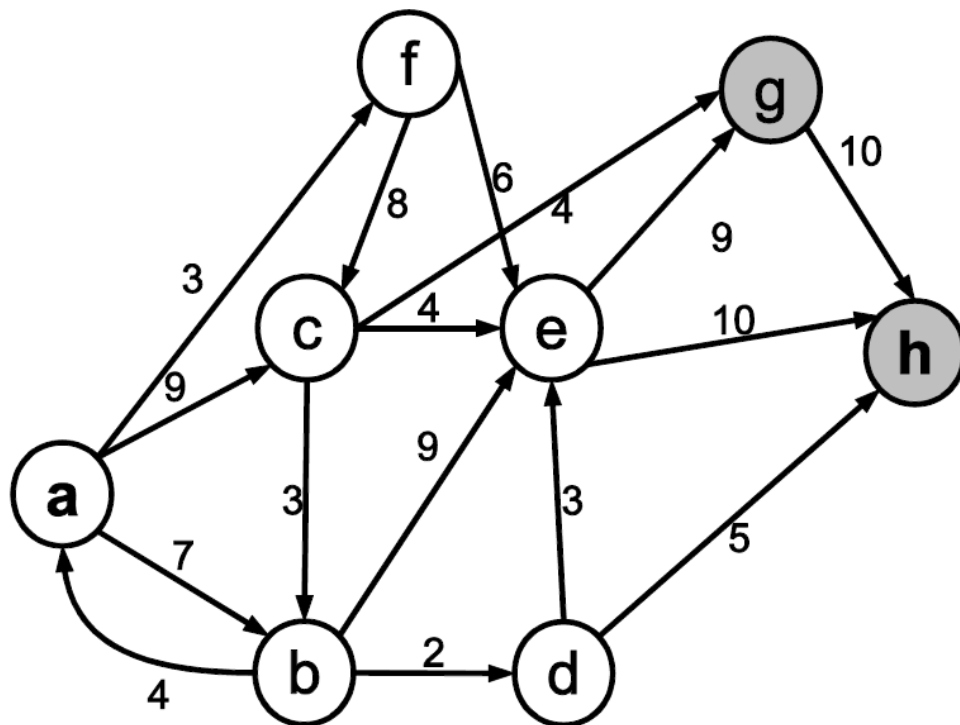

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

SAMOSTOJNO DELO

Za spodnji graf z začetnim vozliščem a in s končnima vozliščema g in h določi zaporedje razvijanja vozlišč, če uporabljamo A* s hevristično oceno iz spodnje tabele:

a	b	c	d	e	f	g	h
8	2	4	3	9	12	0	0

IZBOLJŠAVE ALGORITMA A*

Težava algoritma A* je prevelika poraba pomnilnika.

Izboljšave porabijo manj pomnilnika, a še vedno zagotavljajo optimalnost rešitve.

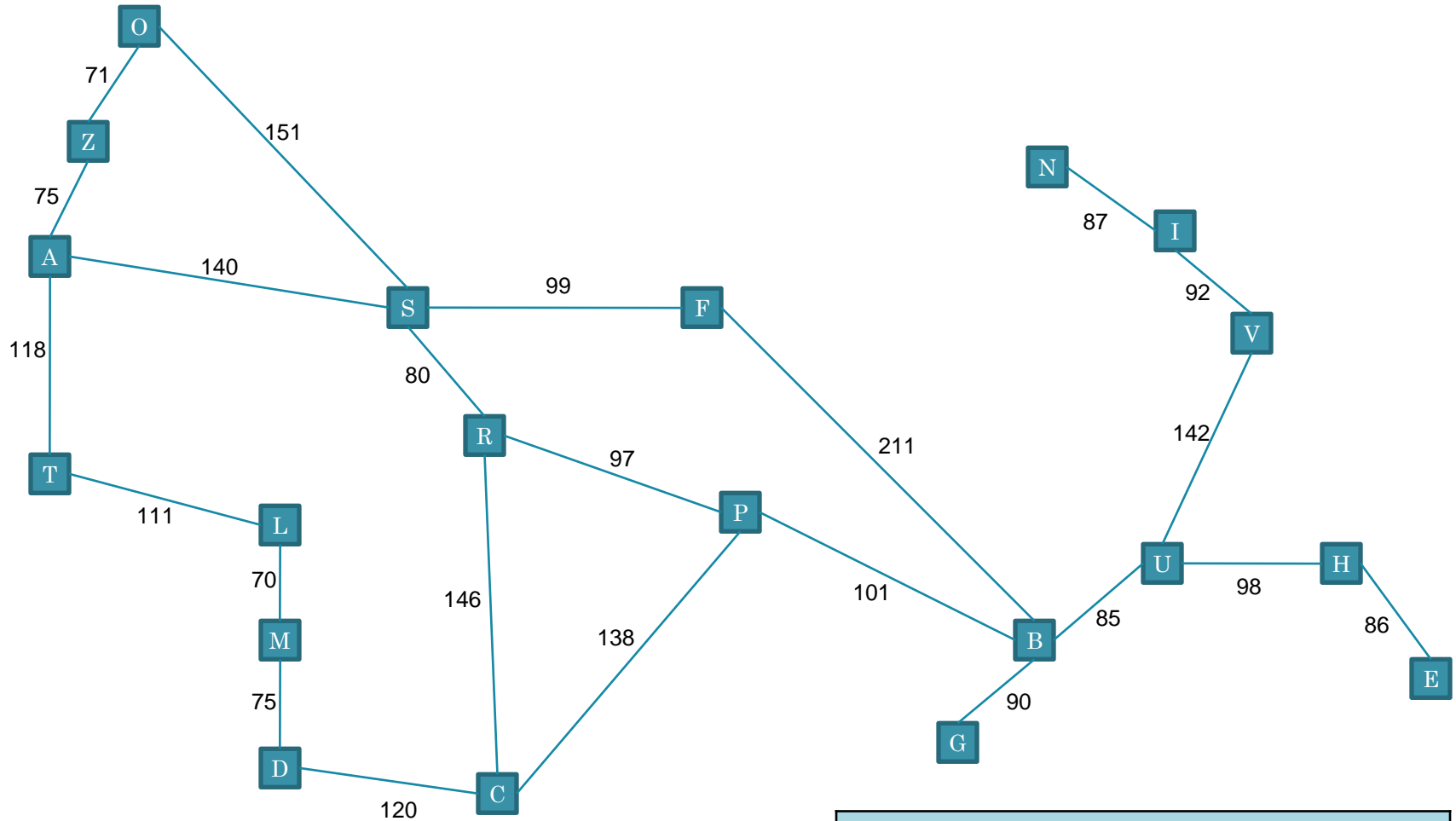
Iterative-deepening A* (IDA*):

- namesto povečevanja globine iskanja, povečuje vrednost hevristične ocene $f(n)$

Recursive best first search (RBFS):

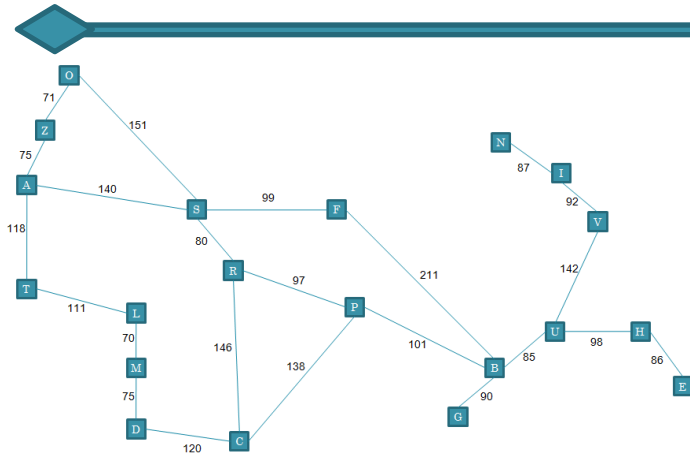
- shrani vrednosti vseh otrok na trenutni poti
- išče do meje sobratov
- pri vračanju si zapomni f vrednost najboljšega lista
- na podlagi zapomnjene f vrednosti ve, katere veje so perspektivne

PRIMER RBFS (1/13)

$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B							
A	366	F	176	M	241	S	253
B	0	G	77	N	234	T	329
C	160	H	151	O	380	U	80
D	242	I	226	P	100	V	199
E	161	L	244	R	193	Z	374

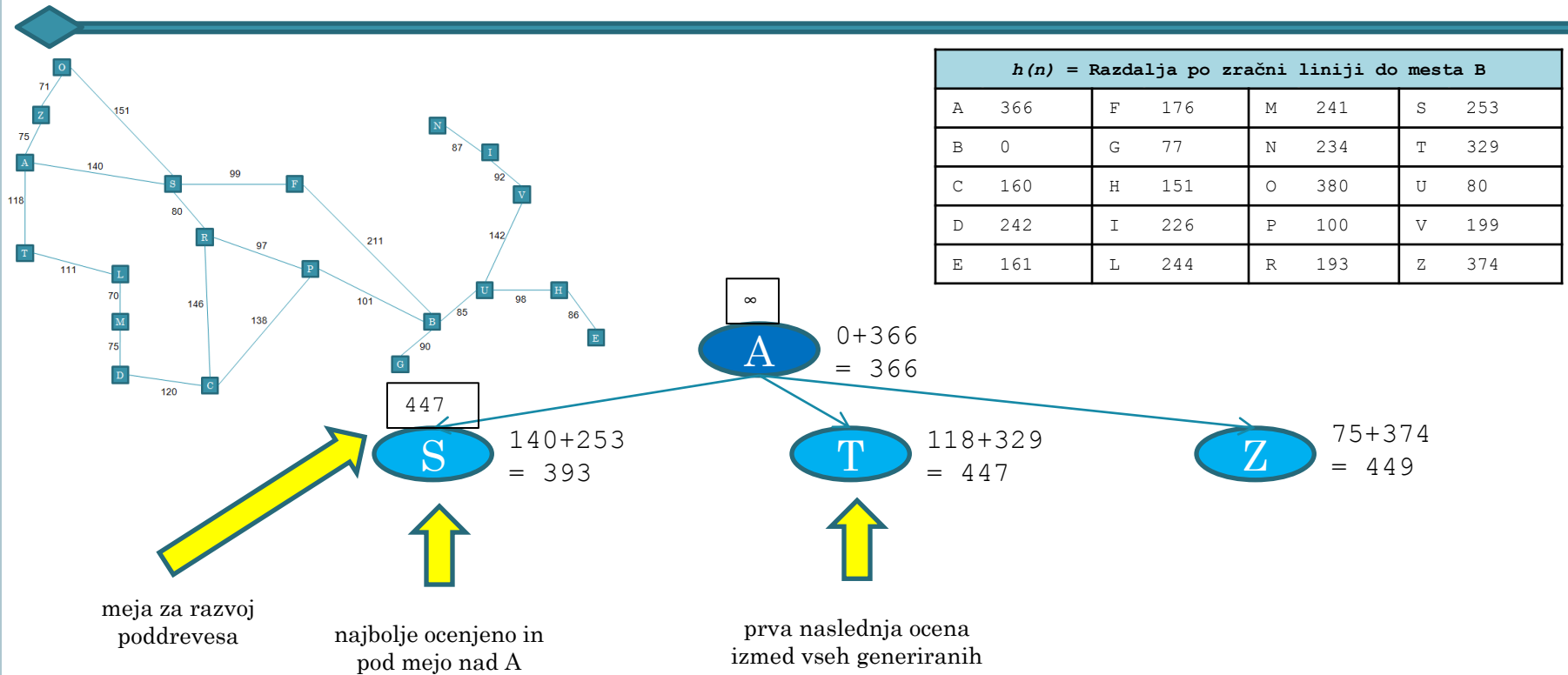
PRIMER RBFS (2/13)

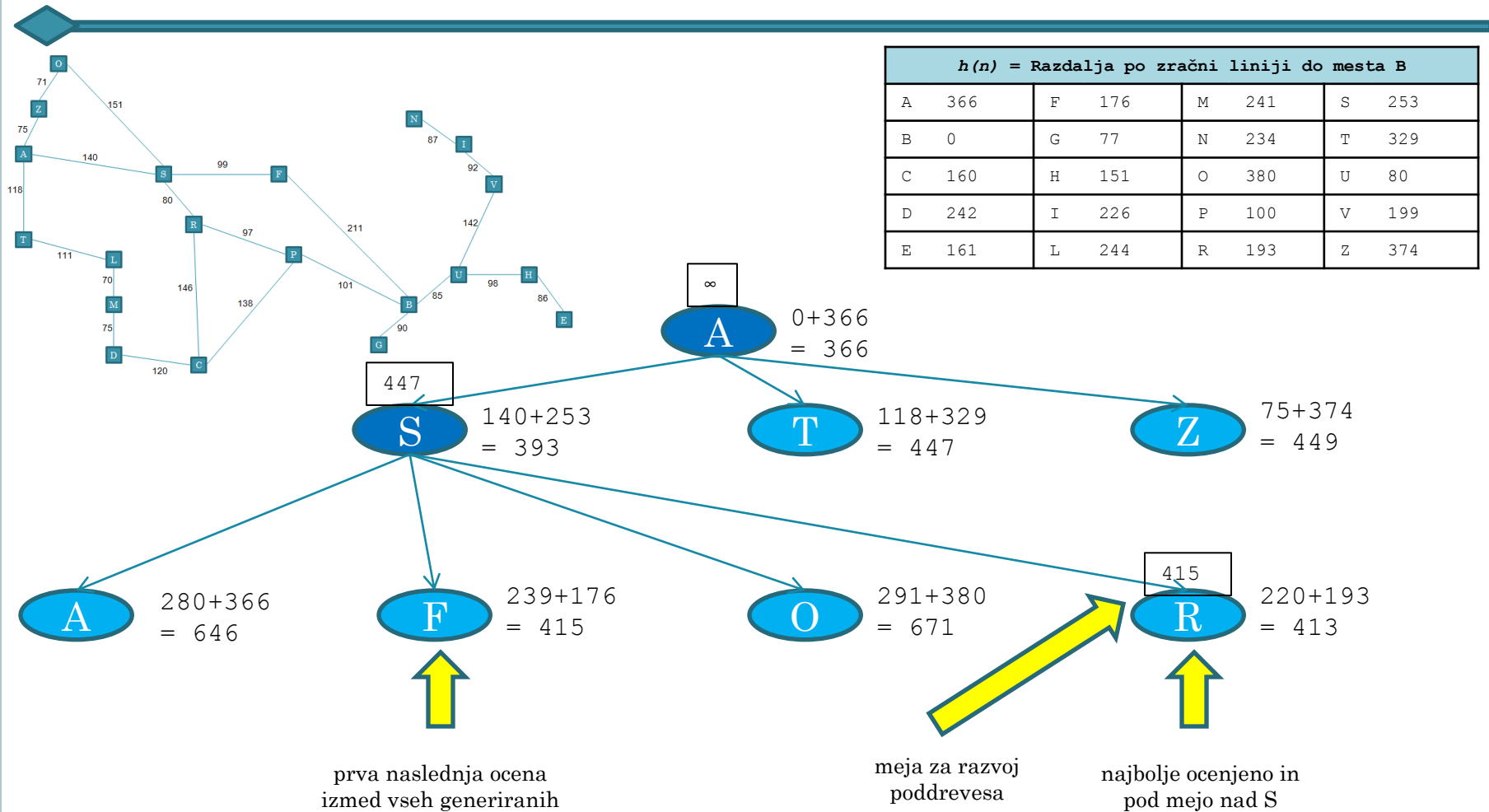
$$\begin{array}{c} \infty \\ A \\ 0 + 366 \\ = 366 \end{array}$$

$h(n)$ = Razdalja po zračni liniji do mesta B			
A	366	F	176
B	0	G	77
C	160	H	151
D	242	I	226
E	161	L	244
		M	241
		N	234
		O	380
		P	100
		R	193
		S	253
		T	329
		U	80
		V	199
		Z	374

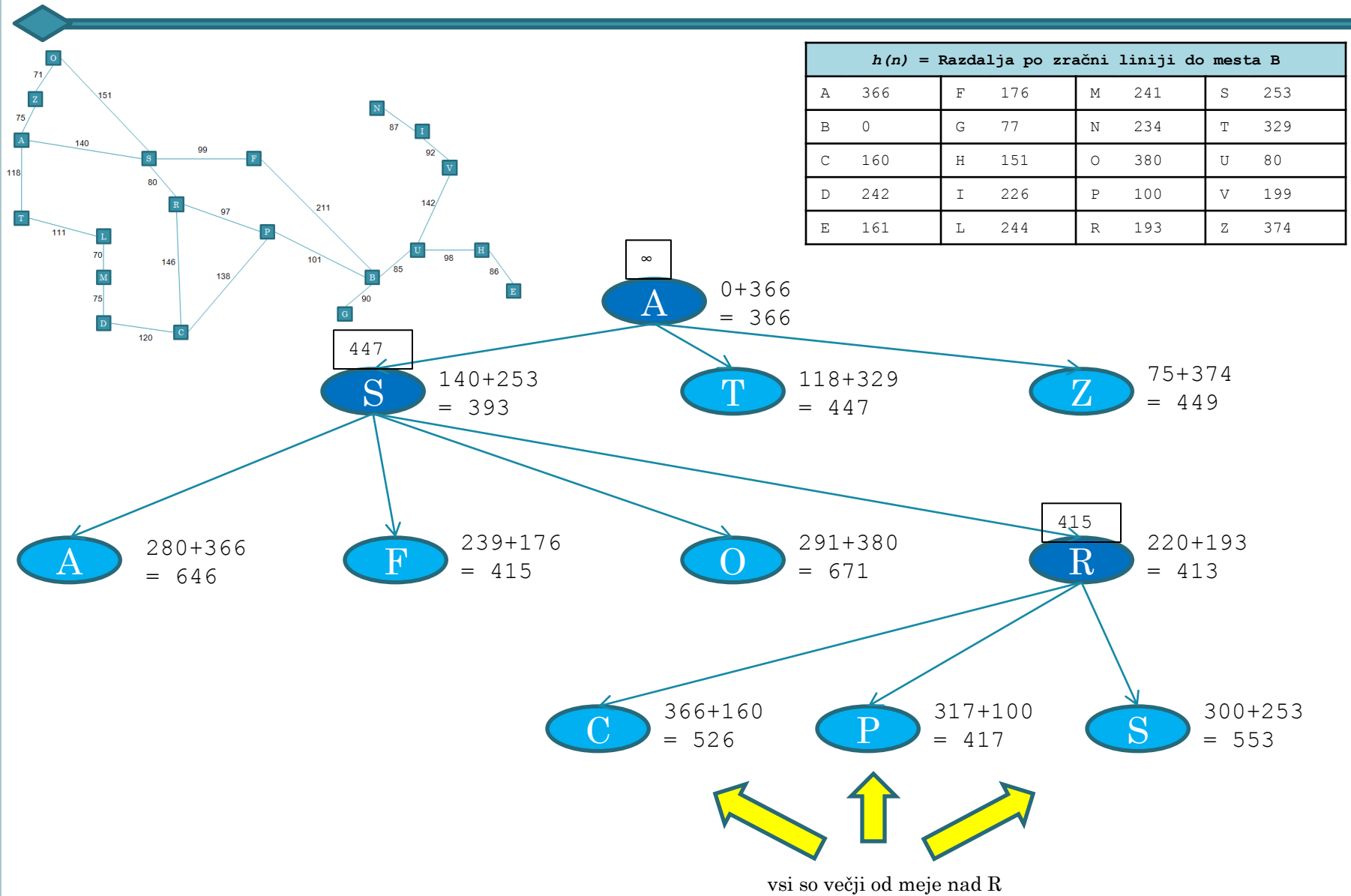
PRIMER RBFS (3/13)

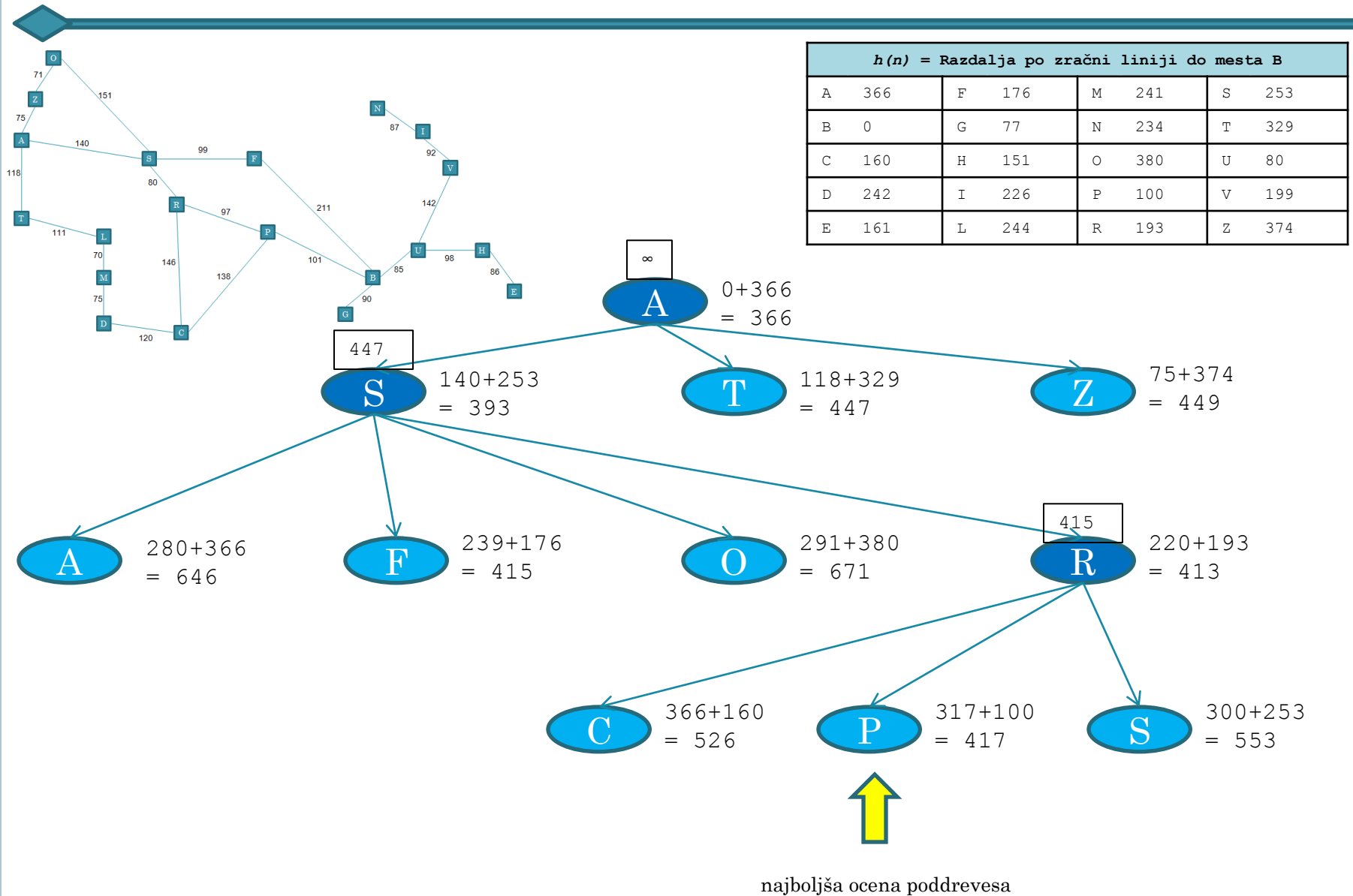
PRIMER RBFS (4/13)

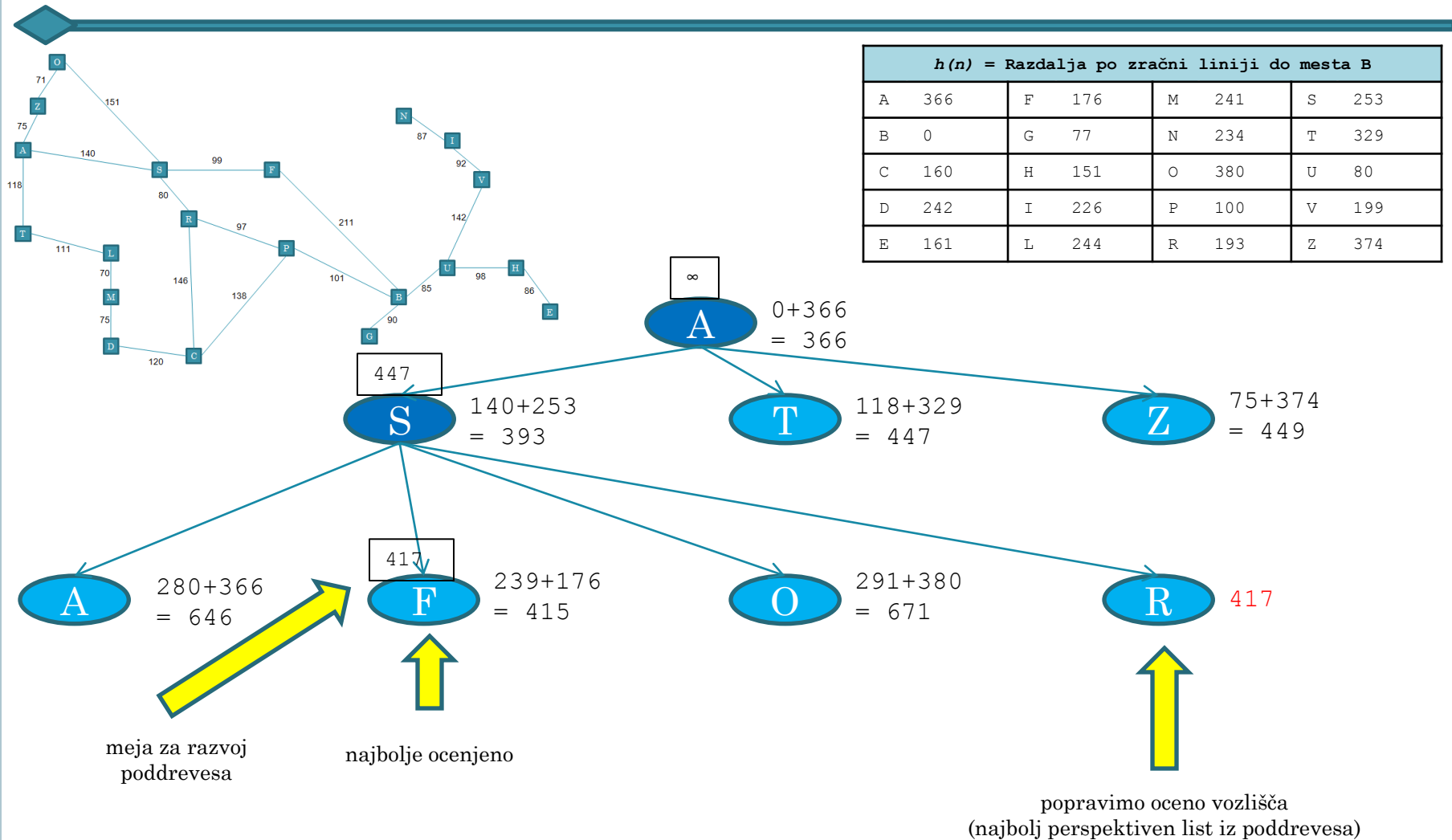
PRIMER RBFS (5/13)

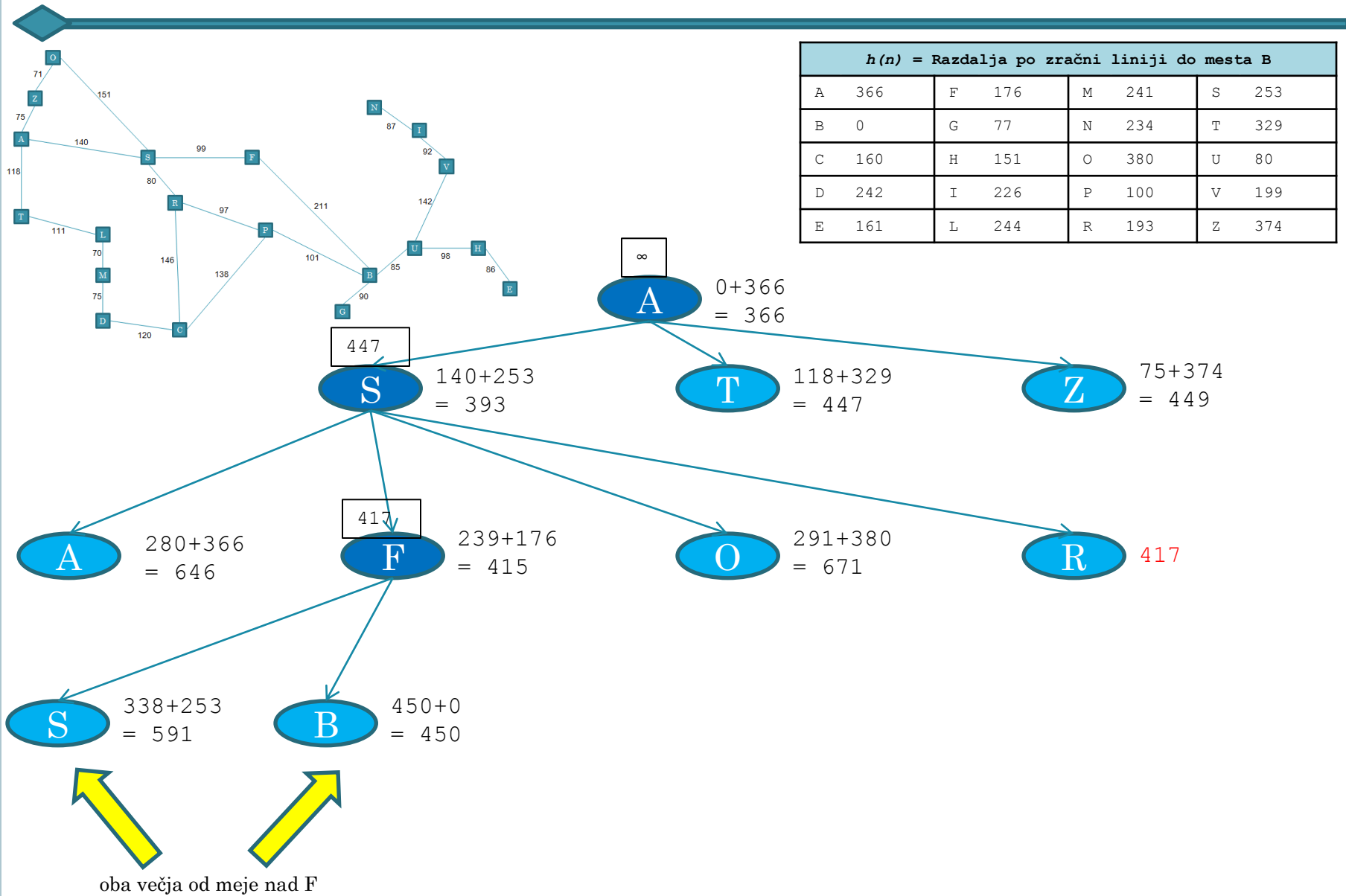
PRIMER RBFS (6/13)

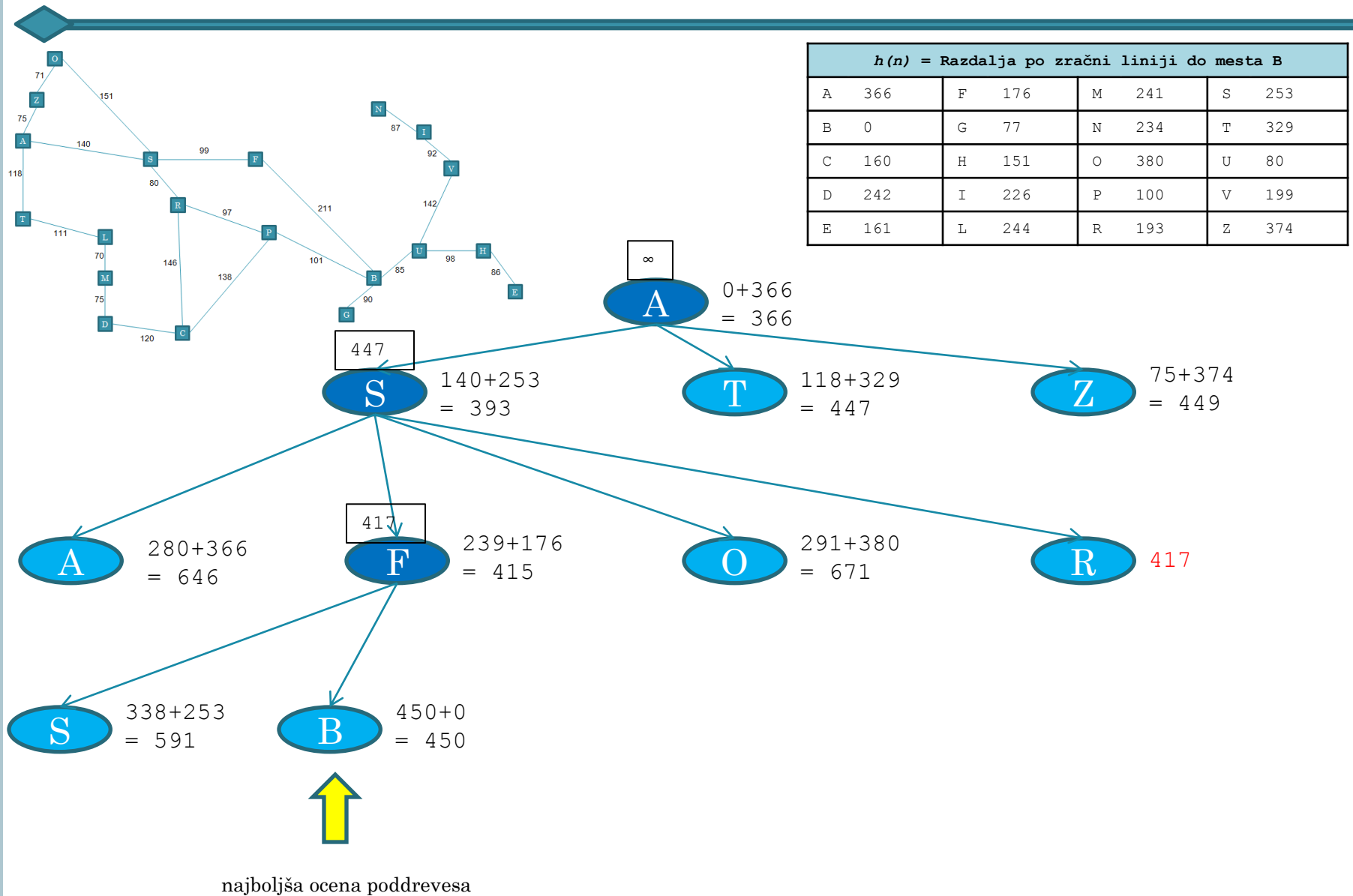
PRIMER RBFS (7/13)

PRIMER RBFS (8/13)

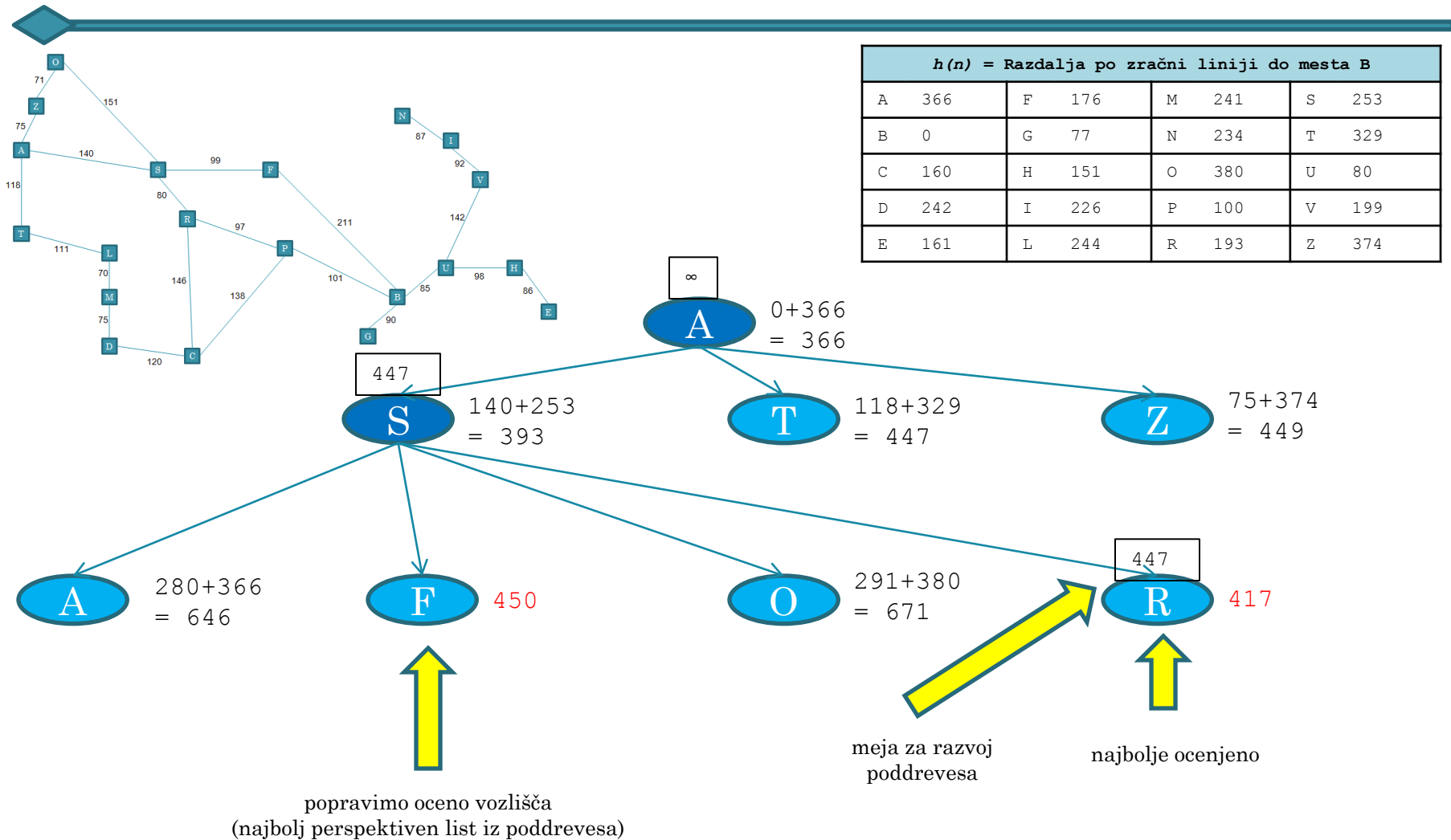

PRIMER RBFS (9/13)

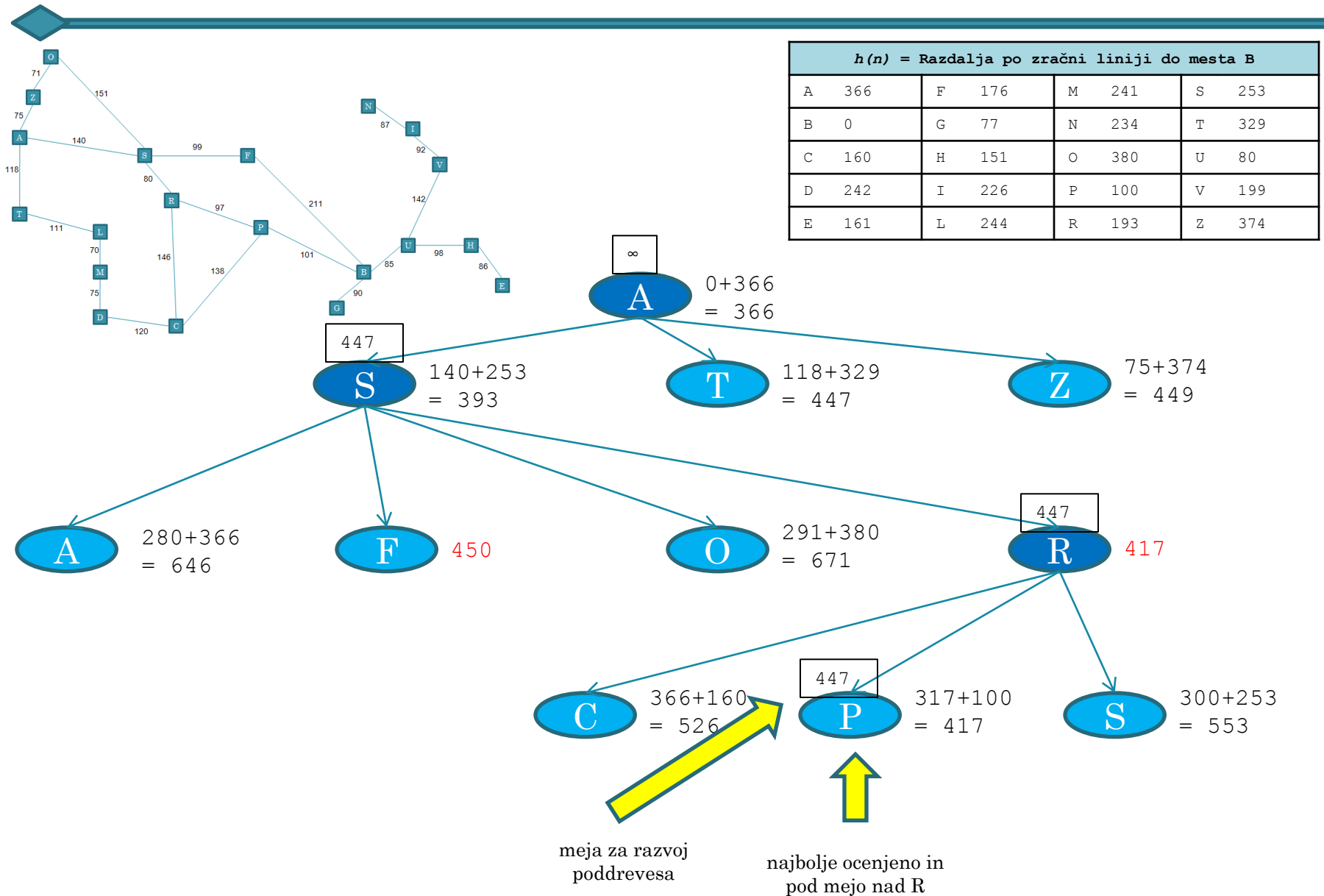

najboljša ocena poddrevesa

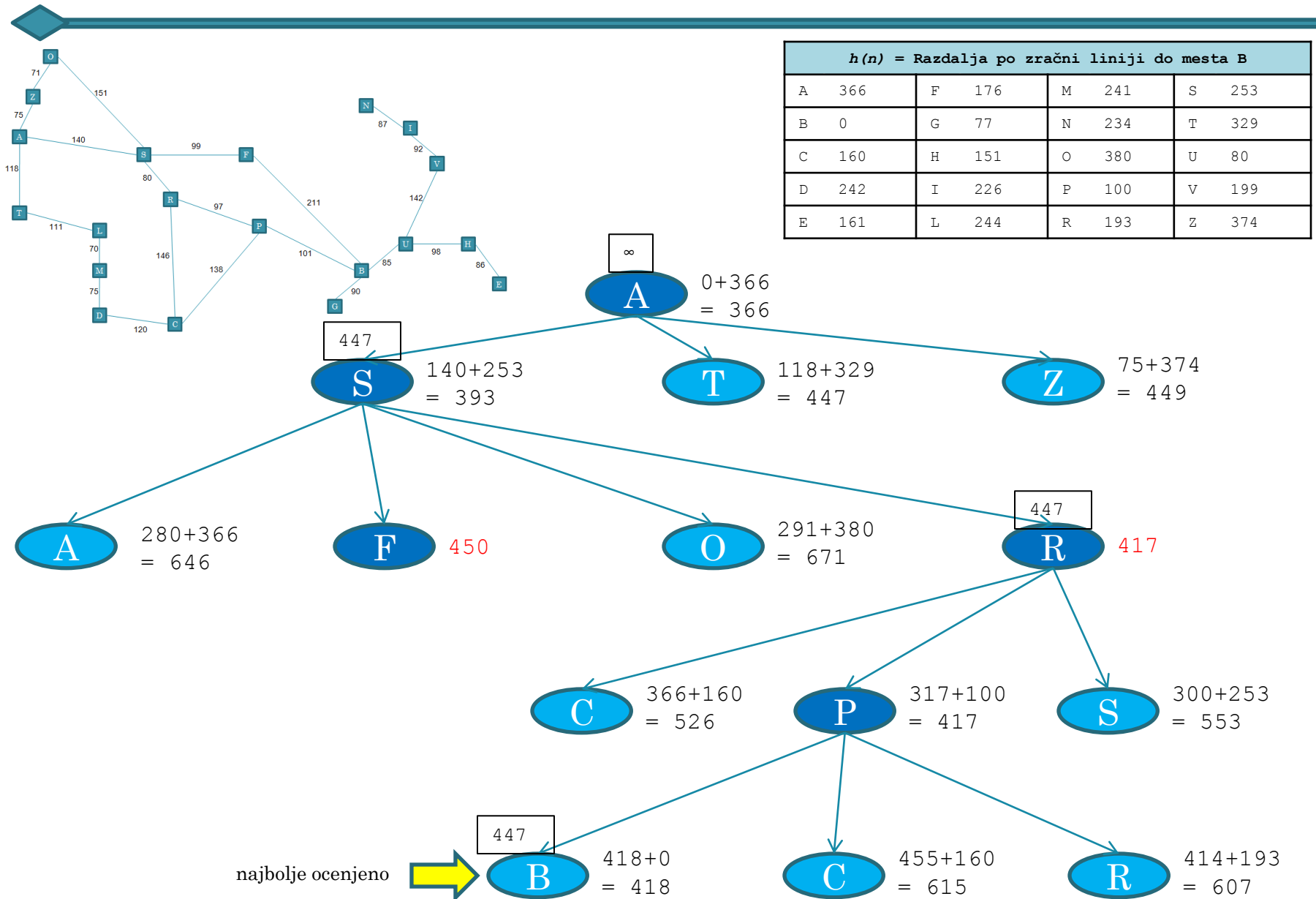
PRIMER RBFS (10/13)

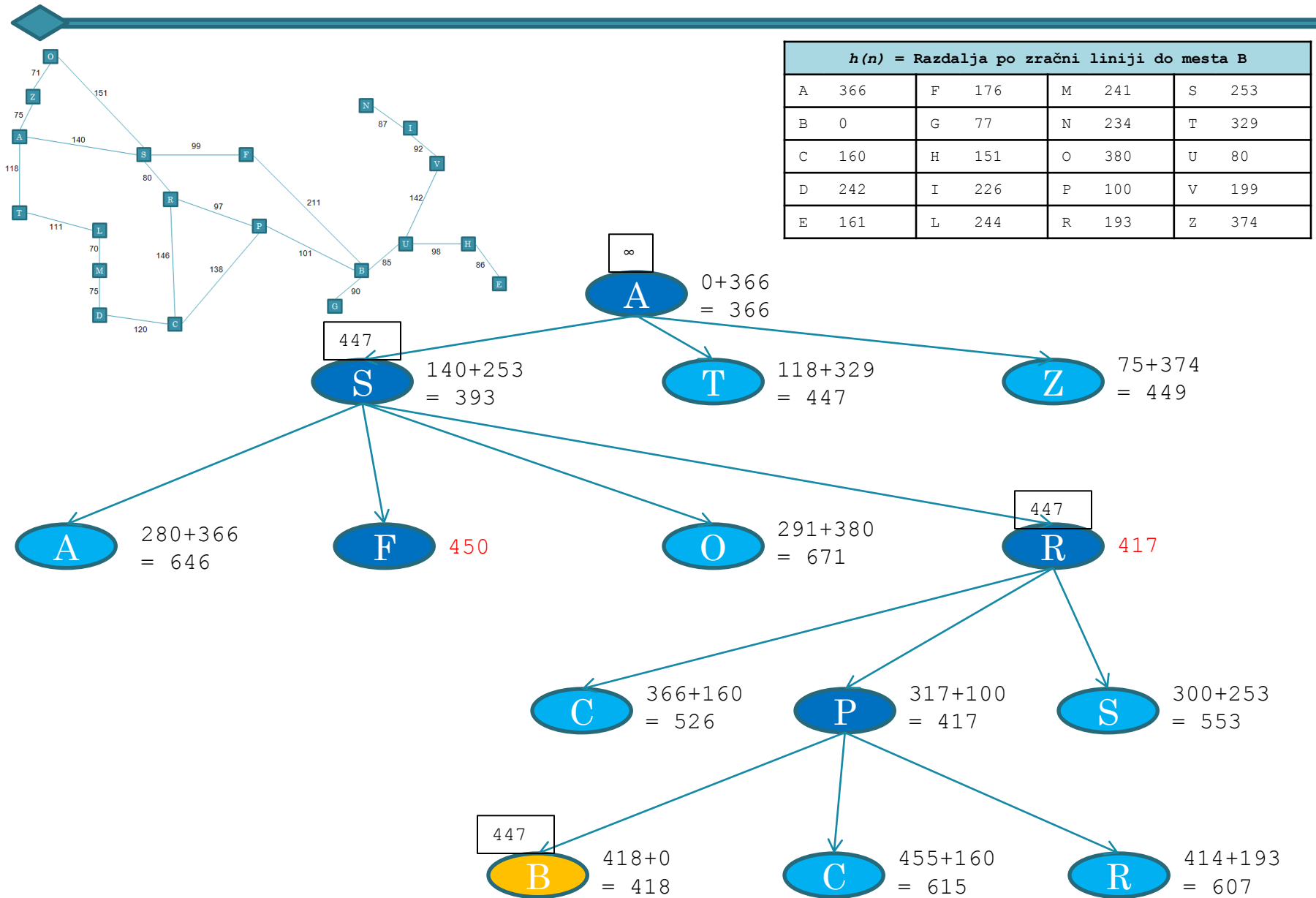
PRIMER RBFS (11/13)

PRIMER RBFS (12/13)

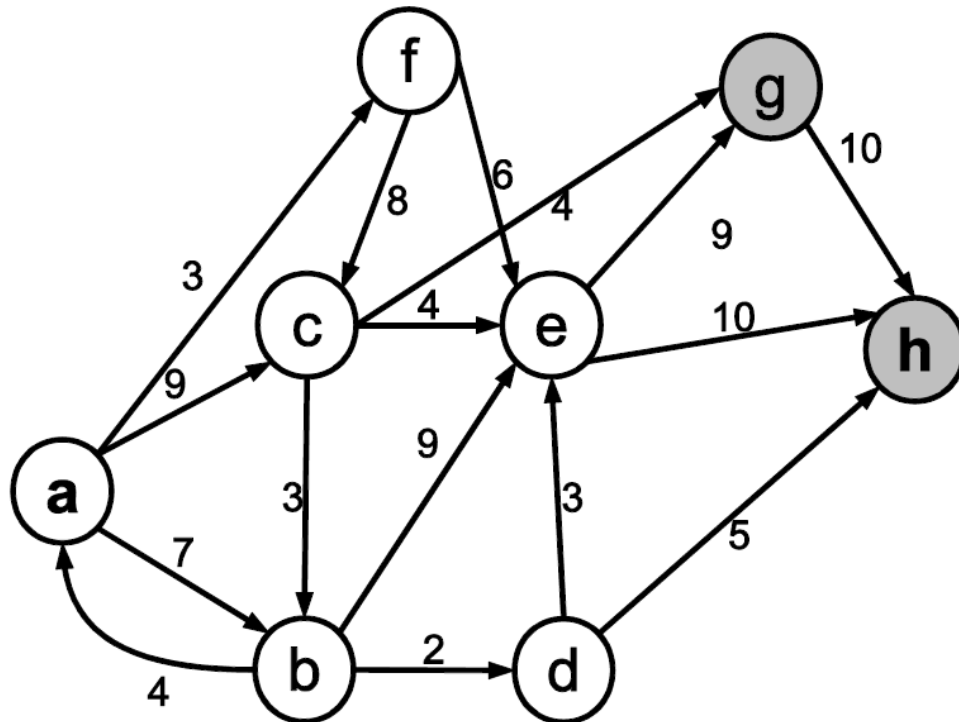
PRIMER RBFS (13/13)

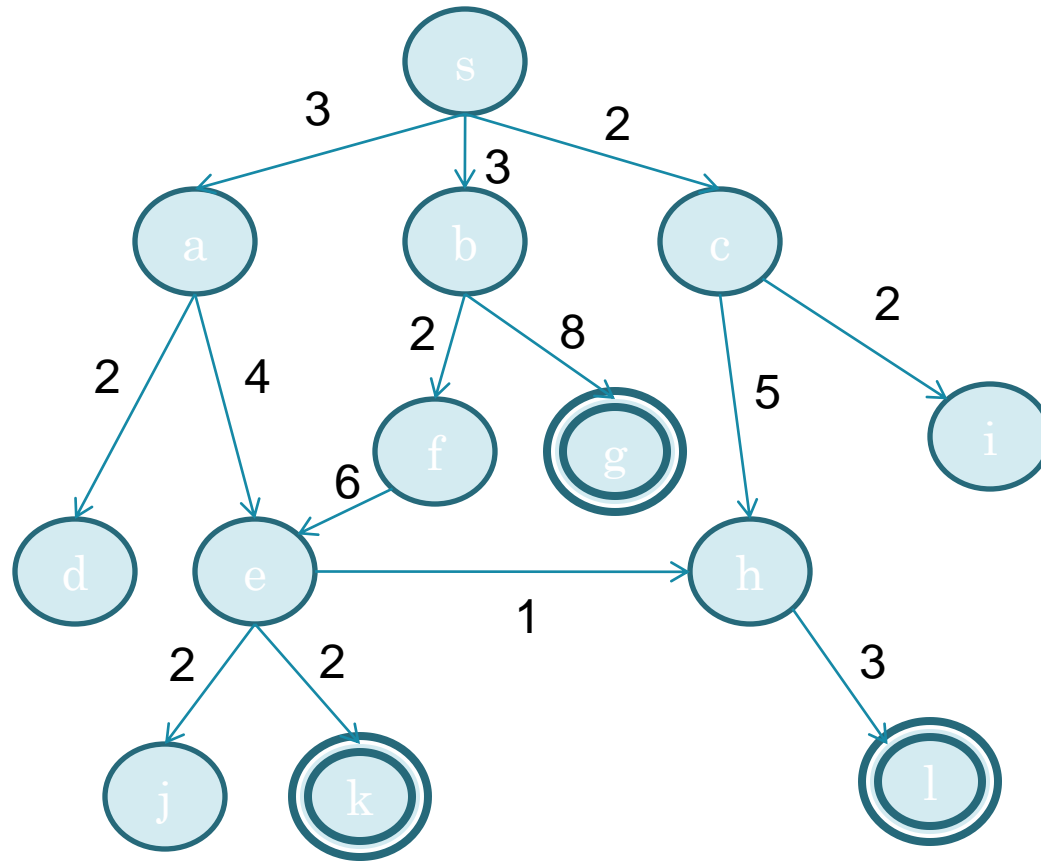
SAMOSTOJNO DELO

Za spodnji graf z začetnim vozliščem a in s končnima vozliščema g in h določi zaporedje razvijanja vozlišč, če uporabljamo RBFS s hevristično oceno iz spodnje tabele:

a	b	c	d	e	f	g	h
8	2	4	3	9	12	0	0

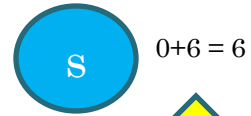

PRIMER – IDA* (1/13)

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (2/13)

Meja $f(n) = 0$

nova meja

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (3/13)

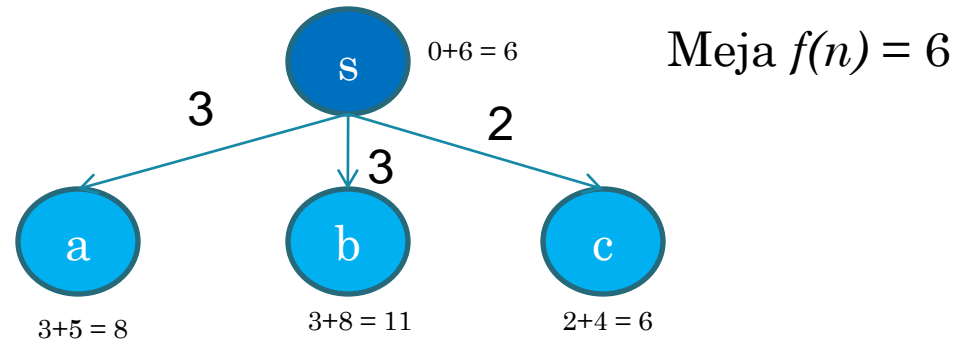

$$0+6=6$$

Meja $f(n) = 6$

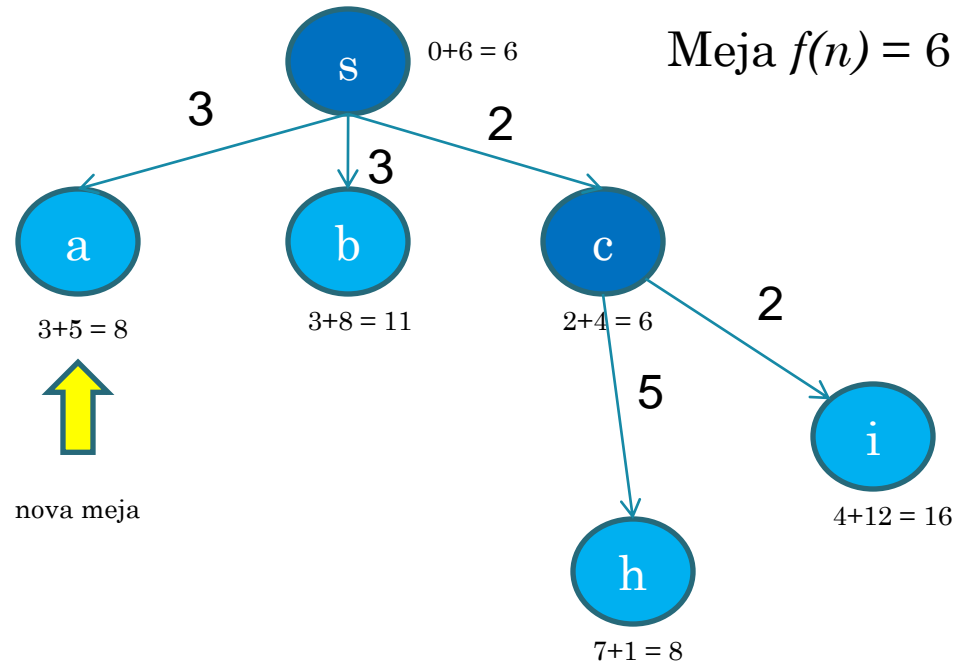
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (4/13)

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (5/8)

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (6/13)

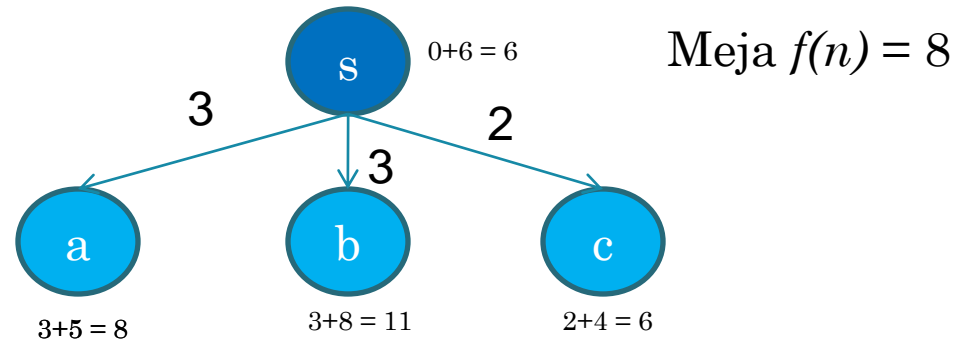

$$0+6 = 6$$

$$\text{Meja } f(n) = 8$$

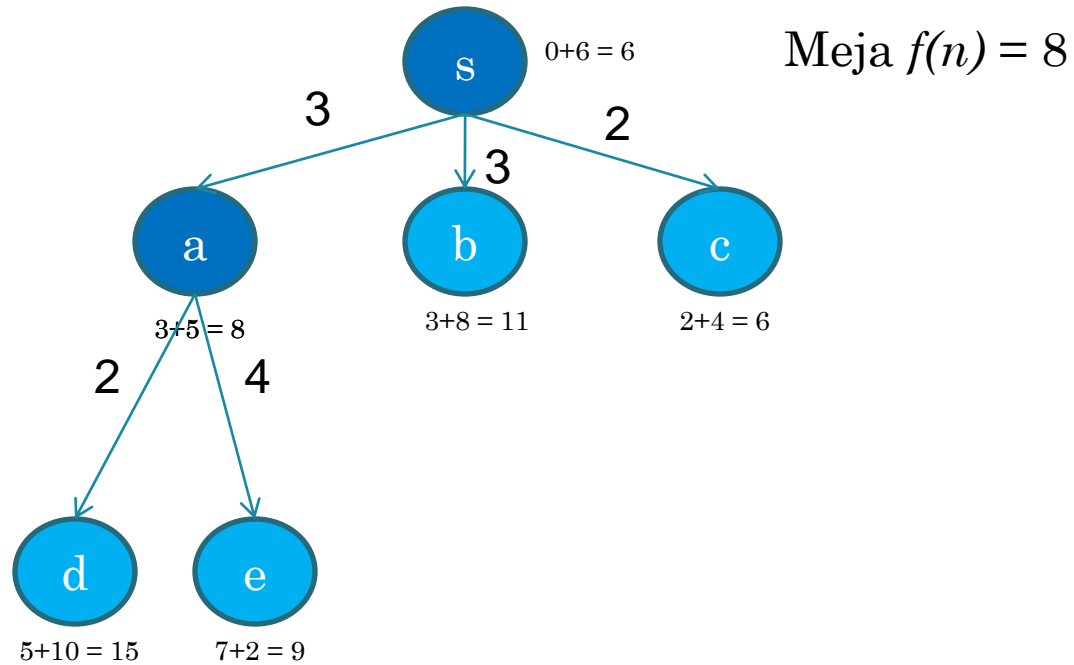
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (7/13)

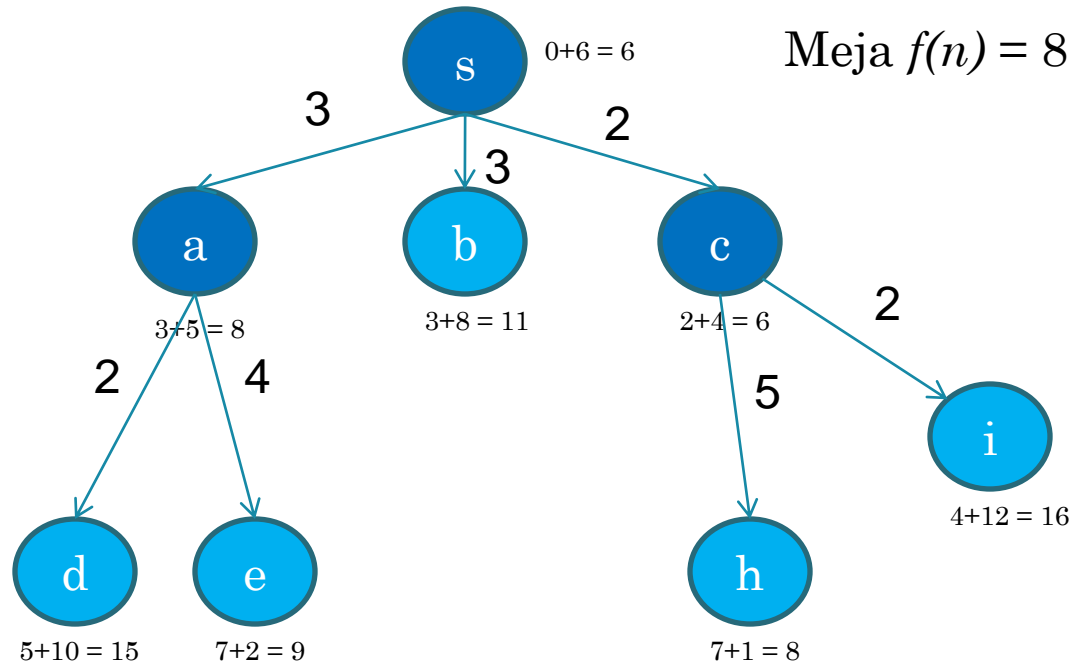
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (8/13)

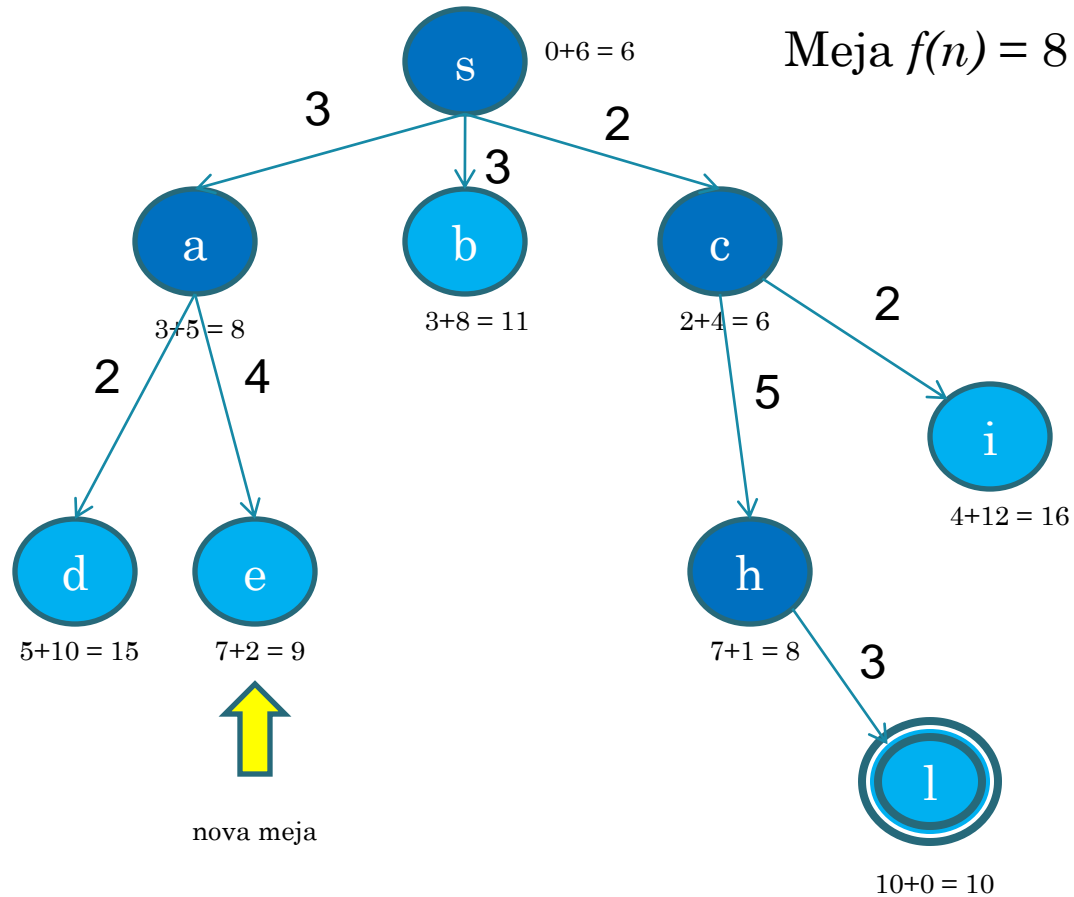
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (9/13)

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (10/13)

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (11/13)

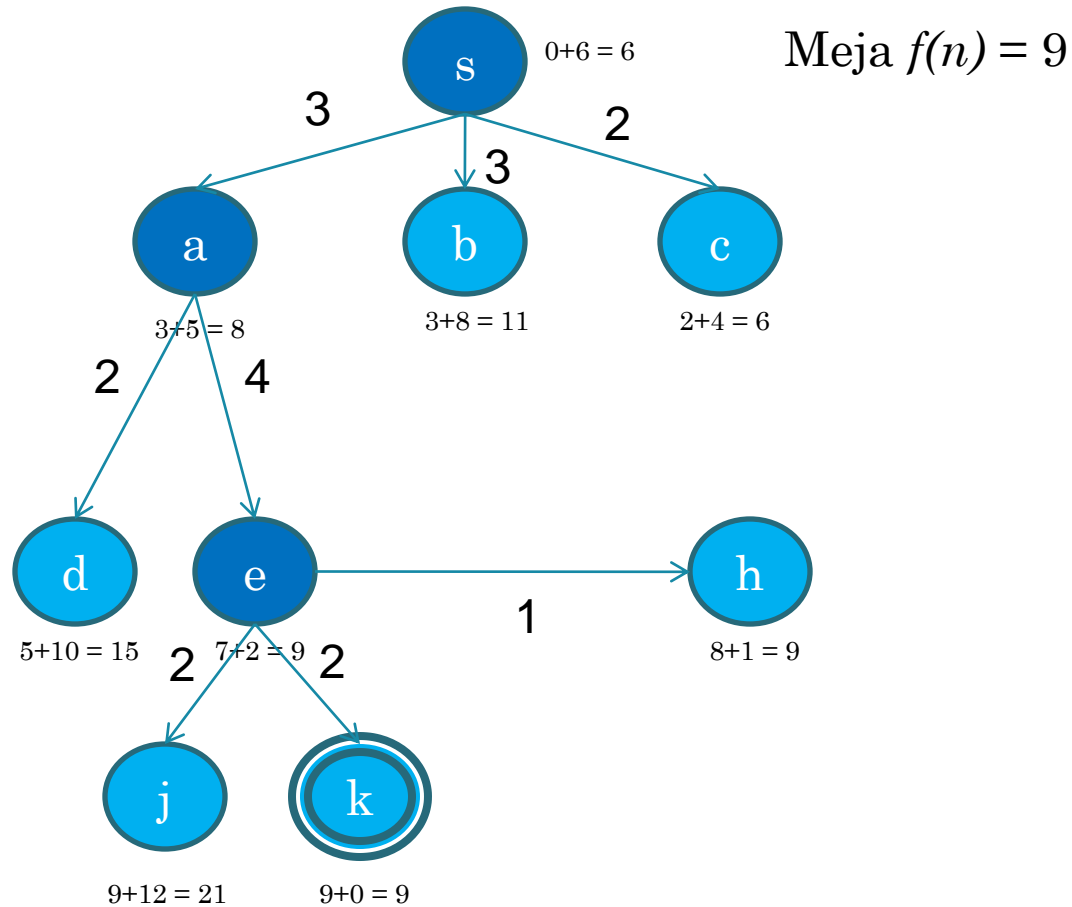

$$0+6 = 6$$

Meja $f(n) = 9$

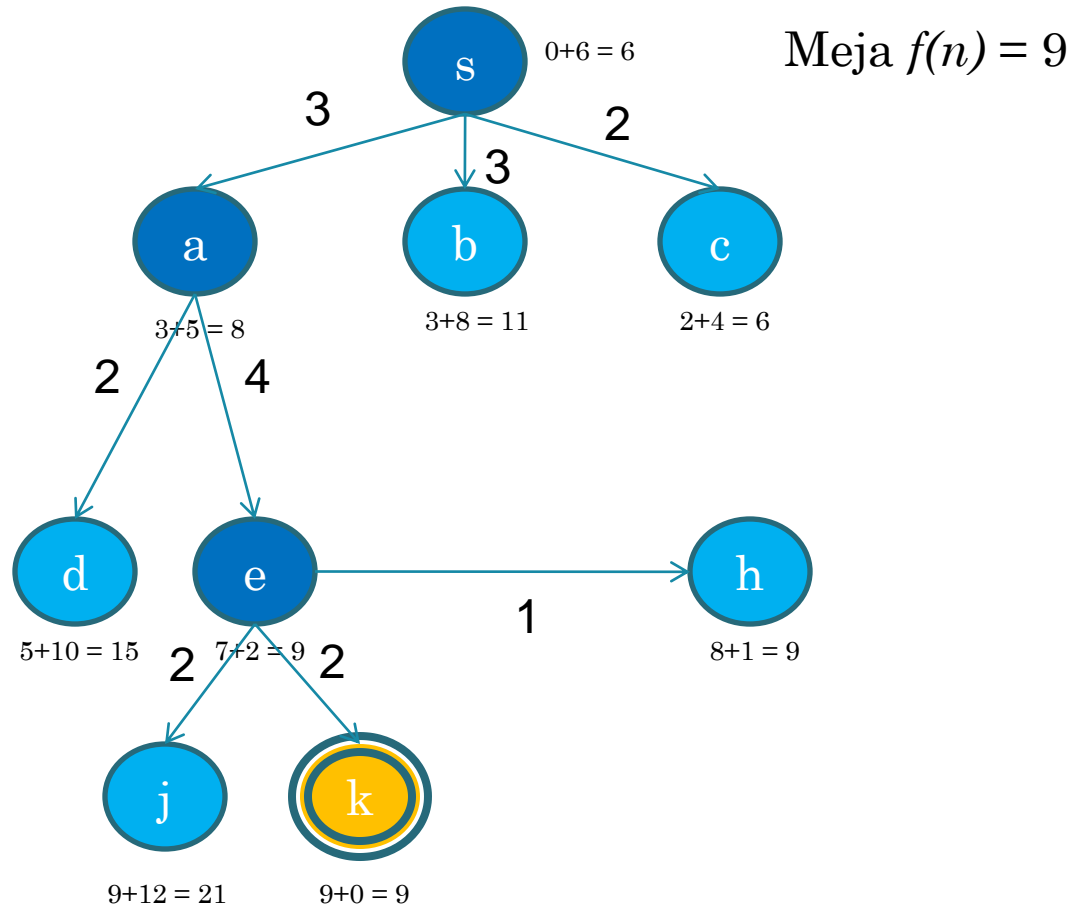
	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
h(n)	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (12/13)

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

PRIMER – IDA* (13/13)

	s	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
$h(n)$	6	5	8	4	10	2	8	0	1	12	12	0	0

SAMOSTOJNO DELO

Za spodnji graf z začetnim vozliščem a in s končnima vozliščema g in h določi zaporedje razvijanja vozlišč, če uporabljamo IDA* s hevristično oceno iz spodnje tabele:

a	b	c	d	e	f	g	h
8	2	4	4	9	12	0	0

